Žarko Brzić

UZDIGNUTA POGLEDA

Zagreb 1961.

Žarko Brzić

Zagreb 1961.

T E B I G O S P O D I N E

na hvalu i slavu

u

z a d o v o l j š t i n u

za svoje nebrojene

grijehe, uvrede i nemarnosti,

da bi mojoj braći i sestrama

bilo na

d u h o v n u k o r i s t

i

S P A S E N J E

NADBISKUPSKI DUHOVNI STOL Z A G R E B

Br. 694/61, od 3.III.1961.

"I M P R I M A T U R"

Generalni Vikar:
Dr. JOSIP LACH, v.r.

IZDALA Družba ss. "Naše Gospe", Zagreb, Primorska ul. 20.

UMNOŽILE Sestre "Naše Gospe", Zagreb, Primorska ul. 20.

ODGOVARA Anđelina Kujundžić, Zagreb, Primorska ul. 20.

Z a g r e b 1961.

STAZAMA ŽIVOTA nemoj hodati oborenih očiju. P o d i g n i svoj p o g - l e d, da Stvoritelja sretneš u ljudima, prirodi, događajima. Nemoj promatrati samo površinu stvari; ispod naličja zagledaj se u njihovo pravo lice. Zađi u dubinu... Tada će ti se objaviti On, tajanstveni naš Suputnik i nešto će ti sigurno prišapnuti. Sretan onaj čovjek, koji znade u tišini svoje duše prisluškivati skrovite Božje poruke.

... Kad bismo znali, uvjerava nas Julien Green u svom "Dnevniku",
da se čitavo nebo nalazi u našim grudima,
i da Vječni u nama stanuje,
da nam u svakom času govori glas svemira,
u romonu kiše, u pijevu ptice,
u nekoliko nabacanih poteza umjetnikova platna,
u nekom Bachovom preludiju...

Samo oni, koji su gluhi i slijepi prolaze životom, a da ne osjećaju njegove ljepote,
koja se svugdje ukazuje...

Tada će se iz tvoje duše vinuti ushitni himan hvale nalik na veličanstveni Tedeum;
hvala Ti, Gospodine, jer sam u pro-

laznoj ljepoti stvorova upoznao neprolaznu ljepotu Stvoritelja,

Hvala Ti, jer sam u plemenitosti i dobroti svoje braće upoznao izvor same Dobrote,

hvala Ti, jer sam u mraku zla i u ponorima ljudske tame upoznao, da si samo Ti Svjetlost,

hvala Ti, jer sam u kaležima boli, iz kojih svaki dan moram piti, prepoznao da si samo Ti Utjeha,

hvala Ti, jer sam u poniženju svojih padova i u nesmirenim čežnjama srca upoznao, da si samo Ti jedina Radost i Sreća.

I.

M O J   B O G

Blagoslovljen Bog i Otac
Gospodina našega Isusa Krista,
Otac milosrđa i Bog svake utjehe.
(II.Kor.1,3)

... Dok drugi bjesomučno ratuju,
i zbog isprazni sitnica krvlju natapaju zemlju,
astronom odilazi za čas daleko od njihovih očiju, sretniji od njih odilazi promatrati nebesa.
Ovdje se odgoneta slava i veličanstvo Božje,
čiju snagu svjedoči svemir.
Ovdje još vlada tišina i mir,
tu je carstvo bez diobe i trijumf zauvijek.
Tu je Onaj, koji je suncima zacrtao staze,
koji je u noći kaosa probudio svijetlo,
zapalio svjetiljku dana.
On je preobrazio prosti prah u čovjeka,
plod i predmet tolike ljubavi.
Pred takvim prizorima duh mi dršće,
ja šutim i klanjam se Onome,
čije slavno ime čita se u blagim potezima,
u plamenima zore,
na svodu nebeskom... (Gauchy)

Što smo pronašli električno svijetlo,
zar time manje poimamo blještaj sunca?
L.Cerfaux

"M u n j a" j e s t i g l a n a m j e s e c

Jedan od najvećih dostignuća na polju znanosti jamačno je bio 14. rujna 1959. godine, kada je sovjetska svemirska raketa "Munja" stigla na mjesec. U povijesti naše zemlje to je prvi put, da je čovjek s našeg malog planeta uspio dodirnuti neko drugo svemirsko tijelo u vasioni. "Munja" je prevalila svoj put do mjeseca, koji iznaša 276.230 kilometara, točno u određeno vrijeme, koje su sovjetski učenjaci izračunali i predvidjeli. Brzina rakete bila je u početku 11.200 metara u sekundi, a kad je ušla u gravitaciono polje mjeseca onda je dosegla brzinu 29.700 metara u sekundi. Ovaj veličanstveni uspjeh znanosti izazvao je u čitavom svijetu veliku senzaciju i mnogi su se učenjaci Zapada požurili, da svojim kolegama u Rusiji iskažu udivljenje i tople čestitke.

I nas katolike veseli ovaj uspjeh. U njemu vidimo oživotvorenu iskonsku čežnju čovjeka, koju je Stvoritelj u početku stvaranja usadio u nemirno ljudsko srce; to je želja, da prodre u velike tajne i zagonetke ove tajanstvene prirode.

A nitko nije ljepše i očevidnije govorio ljudskom umu o opstojnosti Vječnoga, koliko nam to govore daleki kolosi neba svojom veličinom, ljepotom i brojem. Zato je i besmrtni Beethoven mogao uskliknuti:

"Kada uveče promatram nebo i zadržavam svoje oko na svijetlim nebeskim tijelima, koja se kreću svojim putanjama vječnom zakonitošću, tada se digne moja duša k Izvoru, odakle sva stvorenja potječu..."

I naš Mažuranić pjeva:

- Nebesa su knjige od vijeka,
  gdje svojim prstom Višnji piše...

U tim stihovima on izražava divljenje nebrojenih ljudskih srdaca, koja su se, promatrajući te beskrajne ljepote svemira, u dubokoj šutnji poklonila Stvoritelju.

Međutim danas neki pomišljaju, diveći se čovjeku naših dana, koji je svojim satelitima i raketama tek zakoraknuo u svemir, da nam nije više potreban Bog i da se ova veličanstvena zgrada vasione može protumačiti i bez vrhovnog Inžinjera.

A evo s koliko poniznosti gleda danas u taj isti svemir jedan od najvećih atomskih fizičara našeg doba E. von Braun:

"Nemoguće je proreći, koje će vrsti biti otkrića, što će ih proizvesti inter-

planetarne ekspedicije. Ali možemo biti sigurni, da se nalazimo u sadašnjem času pred revolucijom u znanstvenom spoznavanju. Radi se također o revoluciji u našim ljudskim perspektivama.

Zato mislim - veli učenjak - da se ne trebamo bojati, da ćemo vidjeti kako istraživači svemira gube svoju skromnost i svoju vjeru. Beskrajnost zvijezdanog svijeta , koja će ih okruživati, bit će im stalno upozorenje, da postoji neka Sila, koja je neizrecivo viša od sile, što goni njihove rakete, da opstoji Duh, koji je neizrecivo viši od hladne inteligencije njihovih elektronskih mozgova i da opstoji Moć, koja je neizrecivo snažnija od njihovih zemaljskih kraljevstava... - (Foyer Notre-Dame 1960).

Veliki učenjaci baš kao i priprosti ljudi uvijek su u punoj iskrenosti padali na koljena pred objavom Svevišnjega, koji je toliko bogatstva i ljepote razasuo u svijet, koji nas okružuje.

Uvaženi njemački učenjak, član Njemačke Akademije Znanosti, počasni član Akademije Znanosti i Umjetnosti u USA, dr. Karl Willy Wagner napisao je u svojoj knjizi "Građa i postanak svemira" i ove misli:

"Duboko smo zadivljeni, kad promatramo čudesa svemira, kad mislimo na njegove nepojmljive dimenzije, koje smo međutim ipak počeli mjeriti; kad mislimo

na moć ljudskog duha, da može proučavati sva ta čudesa; kad mislimo na još dublje tajne, koje nam izmiču. Nebesa pjevaju slavu Božju -- govori stara crkvena pjesma. Veličanstveni red, što ga susrećemo u čitavom svemiru, dokle samo seže naša spoznaja, otkriva nam jedan Tajni Uzrok, koji djeluje iza fenomena na oko statičkih. Čisti slučaj može roditi samo nered. Znanost mora vjerovati u zakone, ako ne želi reći, da njeno istraživanje nema nikakva smisla..."

Kada za tihih i vedrih večeri promatramo ono svjetlucavo i blago treperenje bezbrojnih zvijezda, zar ne, da nam se one tada pričinjaju, kao da iz svojih nedostiživih visina šalju zemaljskim patuljcima neku svoju dragu i toplu poruku?

"Osservatore Romano della Domenica" od 9. prosinca 1948. donosi ovaj članak:

- Tebaldo Pellizzari pripovijeda: - "U srpnju 1944. malo podalje od moga mjesta zametne se žestoka borba između Nijemaca i Saveznika. Nakon borbe u džepu jednog mladog američkog artiljerca, koji je poginuo u borbi, nađen je rukopis ove pjesme:

Čuj me, Bože,
ja s Tobom još nikad nisam govorio,
ali Te danas želim pozdraviti.
Rečeno mi je, da Ti ne postojiš,
i ja sam, luđak, u to vjerovao.
Prošle noći
čuvajući stražu kraj svoga topa

stao sam gledati Tvoje nebo.
Tada sam shvatio, da su me prevarili.
Da sam nastojao promatrati djela
Tvoja,
bio bih shvatio, da se ne može nijekati
Tvoje postojanje.
Tko zna, hoćeš li mi doći ususret...
svakako mislim, da me razumiješ.
Čudno kako sam mogao doći u ovaj
ratni pakao, prije nego sam imao
vremena, da upoznam Tebe.

Doista nemam Ti mnogo reći...
ali sam upravo sretan, Bože moj,
da sam Te večeras susreo.
Ljubim Te. Jako Te ljubim.
Želim, da to znaš.
Gle! Sprema se strašna borba...
tko zna, možda ću noćas k Tebi doći. -

U početku si, Gospodine, stvorio zemlju i nebo je djelo Tvojih ruku (Ps. 101).

Putevi milosti

Bog hoće, da se svi ljudi spase i dođu k spoznanju istine, - tako veli sv. Pismo. Možda nema ništa tako čudnovato, kao što je Božje upravljanje dušama. Kad

milost hoće, - kaže Charles Peguy-da ima neko biće za sebe, ona će ga imati. Ne izabire pri tome iste puteve kao mi. Izabire puteve, koje ona hoće. Izabire upravo svoje vlastite puteve... Kad ne postiže to odozgo, ona će poći odozdo. Ne djeluje li kao prodorna voda iz vrela, koje izvire, ona će djelovati - ako joj se sviđa - poput vode koja odozdo krišom rastače branu na rijeci...

Što sve Bog ne čini, kakvim se sredstvima ne služi, da nas opet natrag dozove i smiri na svom božanskom Srcu, ako smo ga kao rasipni sinovi ostavili. Isus će jednoga dana upozoriti svijet, da je njegovo poslanstvo na zemlji, tražiti izgubljene. A da se ponovo sretne s izgubljenima bira čudne puteve, često i čudne pomoćnike.

Zanimljivo je jedno obraćenje o kojem je pisao belgijski tjednik "Dimanche" (20.IX.1959.):

- Za vrijeme prošlog rata upoznao sam se s nekim kapetanom Pavlom - kaže pisac ove crtice.

Kapetan je inače gimnazijski profesor, ali po svom uvjerenju bio je borbeni ateista. Sam je ispričao, što ga je opet natrag dovelo k vjeri.

Radi znanstvenih istraživanja u arhivima morao je jednoga dana otići u Lyon. Prolazio je pješice duž obale Saone, kad najednom opazi malu djevojčicu, koja

se pojavila iz neke sporedne ulice nasuprot obližnjemu brežuljku.

Dijete digne glavu, pogleda kip Bl. Gospe, koji je dominirao gradom i uputi joj srdačan i topli smiješak. Profesor iznenađen i razdražen upita je:

- Kome upućuješ taj dražesni smiješak, mala moja djevojčice? -

To je bilo rečeno tonom pedagoga, koji očekuje kao odgovor neku glupost, radi koje će on trijumfirati. Ali dijete se nije smelo i odgovori mu tankim i jasnim glasom:

- Pa Blaženoj Djevici, gospodine.-

- A zašto, moja mala? -

- Da joj rečem "dobar dan", kad prolazim ispred nje. -

- A što želiš time pokazati? -

- Treba biti uvijek uljudan, rekla mi je moja majka... A kad Gospa vidi, da sam joj kazala "dobar dan", to će je podsjetiti, da se moli za mene. -

-Što ti to treba, da ona moli za tebe? -

- Da bih bila vrlo dobra. Ona može isprositi sve štogod hoće. -

- A tko ti je rekao, da tako činiš? -

- Gospodin vjeroučitelj. -

- I ti to činiš uvijek? -

- O, da, gospodine. -

Jedan kratki odah i ateista je htio dobaciti maloj djevojčici: - Ne

postoji tvoja Bl. Djevica, mala ludo. Tvoj vjeroučitelj je lažac ili neznalica... - Ali pred prostodušnošću toga pouzdanog djeteta, koje ga je sada gledalo sa čuđenjem, nije imao snage, da joj to kaže. Iz dubine sjećanja izronio je u njegovoj duši jedan odlomak evanđelja: Otkrio je svoju nauku malenima i poniznima. A sakrio ju je mudrima i oholima.

Sada je mala djevojčica prešla u ofenzivu te ga prva upitala:

- Zar vi to ne činite, gospodine?-

- Ah... da, moje dijete, treba uvijek tako raditi. -

Da ni sam ne zna kako, profesor se okrene prema kipu na brežuljku i zašuti.

- Doviđenja, gospodine. -

- Doviđenja, mala djevojčice. -

Dugo je koracao obalom razmišljajući. Pročitao sam bezbroj knjiga i o svemu stvorio svoje mišljenje. I evo smiješak male djevojčice bio je dovoljan, da se u meni sve pokoleba.

Da bi se otresao ovih misli ušao je u neku knjižaru misleći, da će mu razgledavanje knjiga i šarolikost novina pomoći, da opet pronađe svoju ravnotežu. Morao se praviti kao da je stranac, jer mu se činilo, da ga promatraju s radoznalošću. Da bi sačuvao prisebnost, uzeo je nasumice neku knjigu, platio i pobjegao prema svome hotelu. Knjiga koja mu

je dospjela u ruke bilo je djelo Leona Bloy o Bl. Gospi od Salette-a: "Ona, koja plače". Ta ga je lektira potresla. I malo kasnije on je učinio pješice put, koji vodi prema kipu Bl. Djevice na brežuljku. Vjera i milost tamo su ga čekale.

Hvalite, Gospodine, jer je dobar, jer milost njegova traje do vijeka (I. Dnev. 16,34).

Jedan poklonik istine

U srcu je bolna i goruća rana,
jer ipak je teško otići od svega,
postati duša, samo, samo duša
i ljubiti njega...

(Korner)

Rijetko je koja žena našeg vremena toliko uzbudila svjetsku javnost po svojoj neobičnoj pojavi, izvanrednim sposobnostima i vijugavom životnom putu kao Edita Stein. Kod nas je još uvijek nažalost tako malo poznata. Jednom zgodom kad sam o njoj pričao skupini mladih djevojaka jedna je od njih rekla: "Govorite nam još... To je tako potresno, lijepo, idealno... Ona je uzor dozreo u našim da-

nima. A to nam je potrebno..." Tko je ta žena?

Edita Stein rodila se je u uglednoj židovskoj porodici u Breslau 1891. godine. Sva je obitelj, osobito Editina majka, čvrsto poštovala stare židovske tradicije. Svi su članovi obitelji strogo obdržavali propise Starog zavjeta.

Već u svom ranom djetinjstvu Edita je postala malo sunce svoga doma. Braća i sestre su je mazili, jer su u njoj osjetili izvanrednu bistrinu i plemenitost duše.

Gimnaziju i sveučilišne nauke polazila je u svome rodnom gradu. Makar je bila prva u učenju, ona uvijek ostaje ponizna, tiha i uslužna. Drugi nisu opažali veliku buru, koja se odigravala u njezinu srcu. Vjera otaca nije mogla smiriti njezin pronicavi um. Postaje ateista, ali se na tim putevima nije mogla dugo zadržati. Pisala je tada:

- Žeđa za istinom ostala je kod mene jedina molitva. -

Kao najbolja učenica glasovitog profesora i filozofa Husserla postaje njegova asistentica. Godine 1917. postigla je doktorat. Ali njena duša još uvijek nije bila smirena. Što je više učila, tražila po knjigama, razmišljala sve je više žeđala za pravom Istinom. A što je Istina? Divno ju je definirao obraćenik Andre Frossard:

- Istina nije neka ideja, kojoj treba služiti, nego osoba, koju treba ljubiti. A ta se osoba zove Isus Krist... -

Dugo je Isus čekao. Napokon joj se objavio. Evo što ona sama kaže:

- Jednoga dana na sreću uzeh neko dosta impozantno djelo. Nosilo je naslov "Život sv. Terezije, koji je napisala ona sama". Počela sam čitati. Odmah sam bila očarana i nisam prestala sve do kraja. Kad sam opet zatvorila knjigu, rekoh: "To je istina".-

Božja ju je milost zahvatila i ona se više nije mogla otrgnuti. Odmah je kupila katekizam i stala proučavati katoličku vjeru. Primila je sv. krštenje i prvu sv. pričest na Novu godinu 1922. Iz zahvalnosti prema sv. Tereziji uzela je njezino ime.

Znala je vrlo dobro, kako će njeno obraćenje primiti ortodoksna njezina obitelj. Znala je, kako će taj korak imati bolni odjek u srcu njezine majke. Otišla je u Breslau, pala pred majkom na koljena i izjavila: "Mamo, ja sam katolkinja".

Nije bilo vike, nije bilo psovke, jer je u srcima bilo i odviše ljubavi za takvu grubost. Majka je zaplakala; to je bilo prvi puta, da je Edita u majčinim očima ugledala suze. I Edita je plakala, ali drugačije nije mogla. U svojoj duši čula je Kristove riječi:

- Tko ne ostavi oca ili majku ili ženu ili braću ili sestre mene radi, ne može biti moj učenik. -

Boris Pasternak u svojem čuvenom romanu "Dr. Živago" dobro zapaža:

- Tko hoće tražiti istinu, mora biti sam i mora prekinuti sa svima, koji je ne ljube dovoljno. -

Nakon konverzije Edita se je posvetila posebnom studiju filozofije sv. Tome Akvinskog. Svratila je na sebe pozornost svojim dubokim filozofskim studijama. S raznih strana dobivala je pozive za predavanja i konferencije. Odlazi u Beč, Prag, Zürich. Slava joj se proširila svijetom i njezin nastup oduševljavao je mlade studente. Ali njezino srce još uvijek nije bilo sretno. Bog ju je zvao na staze savršenijega života. Čeznula je za tišinom samostana, da može posve uroniti u Boga. I 15. listopada 1933. godine stupa ona u karmelićanski samostan. U ćeliji samostana napisala je svoje životno djelo "Ograničeno i vječno biće", tumačenje moderne filozofije od Descartes-a do Heideggera.

Godine 1936. doživjela je veliku utjehu, kad je njezina sestra Roza primila sveto krštenje i stupila u samostan.

Onda je počeo teški križni put Editina života, koji će se završiti negdje u koncetracionom logoru. Pred progonima Židova u Njemačkoj, bila je sa svojom

sestrom tajno prebačena u Holandiju. Ali nakon okupacije Holandije, zloglasni Gestapo je pronašao sestre Stein. Bile su odvedene u nepoznatom pravcu s drugim svojim sunarodnjacima. Svojim sestrama u samostanu uspjela je javiti, da kreće prema Istoku. U nekoliko rečenica im je otkrila svu svoju predanu i veliku dušu, koja prinaša žrtvu svoga života Kristu za ljubav:

- Znanost se križa može steći jedino, ako ga stvarno osjećamo, kako pritište naša leđa. Od prvog časa sam to shvatila i rekla samoj sebi: ave crux, spes unica. -

- Nitko ne zna - kaže René Courtois - u knjizi "Convertis du XX siecle" - gdje je završila njezina Kalvarija. Ne zna se na kojem se mjestu taj duboki pogled, koji je prije istraživao nepoznate tajne čovjeka i svemira, konačno otvorio Svijetlu bez vjere. Pretpostavlja se, da se je njezin mučenički život ugasio u strašnom logoru Auschwitzu u Poljskoj.

Danas se radi o njenoj beatifikaciji. Bog je primio velikodušnu žrtvu njezina života i nadamo se, da će je bogato nagraditi. Edita je s ljubavlju primila svoj križ i u zajednici s Kristom ponijela ga do vrhunca svoje Golgote.

Fulton Sheen piše u knjizi "Vječni Galilejac":

-... Koliko je uzaludne boli na

svijetu? Koliko je bolnih glava, koje se nikad ne združuju s Glavom trnjem okrunjenom za otkupljenje svijeta? Koliko je hromih nogu, čije boli nisu nikad ublažene ljubavlju prema onim dragim Stopama, koje se uspeše na veliko brdo Kalvarije? Koliko je bolnih srdaca, koja trpe, jer u njima nema velike ljubavi, kao što je ljubav Presvetog Srca? Koliko je duša koje nisu znale za radost žrtve, jer nisu nikad ljubile? Oh, kako je slatka žrtva onih, koji trpe, jer ljube Ljubav, koja je za njih sebe žrtvovala na križu. Samo oni shvaćaju svete Božje namjere, jer samo oni, koji hodaju u tami, samo oni gledaju zvijezde. -

S p a s o n o s n i   s u s r e t

- Djela apostolska rišu finim umiješćem - govori dr. Holzner u svom djelu "Sv. Pavao" - mnogo takvih prizora, gdje milost takne ljude, koji slijepo prolaze pokraj nje! Takva je milost. Jednome dolazi u posjete u buri i oluji, drugome nježno, kao dašak u večernjem lahoru, a trećemu s batinom... -

Pred nekoliko godina na vratima našeg historijskog samostana pojaviše se dva Nijemca - turista. Zamolili su nekog redovnika, da bi im pokazao znamenitosti samostana i protumačio njihovo historij-

sko značenje. I dok su tako razgledavali samostan, obilazili dugačke hodnike, pogledali starodrevnu biblioteku, divili se harmoniji linija samostanske crkvice, jednom od njih pojavi se na ustima velika riječ:

- Sve je to lijepo, ako čovjek vjeruje. -

- Istina - odvrati redovnik - Zar vi ne vjerujete? -

- Sada vjerujem, ali je veliki dio moga života prošao daleko od vjere -

- Bit ću malo indiskretan. Zanimalo bi me, što vas je ponovo dovelo vjeri - znatiželjno upita svećenik.

- Udovoljit ću vam želji... Ja sam danas viši državni činovnik u Münchenu. U prošlome ratu bio sam oficir i u toj službi sam se nalazio na istočnom frontu. Po rođenju sam bio katolik, ali osim nekih formalnosti malo se je od moje vjere vidjelo u životu. Bio sam, što se ono kaže, katolik po krsnom listu...

Ali onda je došlo nešto u mom životu, što me je natrag dovelo vjeri moga djetinjstva. U prvim godinama rata mi smo daleko zašli u široka prostranstva Rusije. Jednoga dana doveli su mi kao zarobljenika visokog ruskog časnika. Moji su podčinjeni očekivali naređenje, da dotični odmah bude strijeljan. O mojoj odluci ovisio je život mladog čovjeka. Ali tada sam počeo razmišljati. Zašto bi

on morao poginuti? On s pravom brani svoju zemlju? Možda ima kod kuće ženu i djecu, koja ga s toliko čežnje očekuju? Kako bi meni bilo, da se nađem u njegovom položaju? Tada sam ga dozvao bliže k sebi i prišapnuo:

- Tovariš, slobodan si i bježi, kuda hoćeš. -

Ratna se je sreća preokrenula. Mi smo morali natrag iz nepravedno osvojene zemlje. Tukli su nas na svim stranama i "taktično povlačenje" se je nastavilo sve do Berlina, kada smo konačno 1945. bili prisiljeni na kapitulaciju. Ja sam također dospio u zarobljeništvo. Kako su željezničke pruge bile razrušene i mostovi bačeni u zrak, najviše smo hodali pješice, a koji puta kamionima. Nepregledne kolone, nekad tako oholih njemačkih vojnika i oficira, a sada zarobljenika, nijemo su nastavljale svoj put u nepoznatom pravcu.

Tada sam počeo razmišljati o ljudskom životu.

Silom su me neprestano progonile misli: koji je zapravo smisao naših jadnih zemaljskih dana? Ako Boga nema, zar onda nismo najnesretnija bića ove naše nemirne zemlje? Ako ne postoji drugi život, zar onda i životinjama ne moramo zavidjeti, jer njih ne progoni problem patnje, sreće, sudbine... tada sam iz svega srca zavapio:

- Bože, ako postojiš, smiluj mi se. Bože moj, daj da se živ povratim svojoj kući... Obećajem ti, da ću od Münchena do Alltöting-a (Marijino svetište udaljeno od Münchena 60 kilometara), bosim nogama propješačiti u znak svoje zahvalnosti... -

Put se je nastavljao dalje. I tako je moja kolona dospjela čak do Bajkalskog jezera, gdje nam je bio određen boravak. Malo dana nakon dolaska komandant logora postrojio je sve zarobljenike i svakome pojedinačno određivao posao. Došao je i na mene red, da stupim pred njega. Kad smo se suočili, nekoliko smo trenutaka promatrali jedan drugoga. Prepoznali smo se...

- Poznaš me? - upita komandant.

- Da! - Bio je to onaj ruski časnik, kojemu sam spasio život 1942. godine.

- Ti si poštedio mene - nastavljao je komandant - ja ću poštediti tebe. Dođi ovamo... -

Spremio je potrebne isprave i ja se kao slobodan čovjek uputim svome dalekome domu. U mnogim sam kućama ruskih seljaka prospavao. U mnogim sam sjedio za obiteljskim stolom iznenađen toplinom i širokogrudnošću ruskoga čovjeka, koji tako kršćanski postupa prema svom neprijatelju...

Čim sam došao kući jedna od mojih želja bila je, da izvršim svoje obeća -

nje. Izvršio sam ga i velikom Bogu hvala, koji na tako tajanstveni način otvara oči svojoj djeci, koja ga nažalost u dobru često puta zaboravljaju...

Dok sam slušao ovu potresnu ispovijed, spontano se u meni budile misli, kako našim životom ne upravlja hladni slučaj, kako u njemu nema posljednju riječ beščutni udes, koji bi nas nemoćno bacao kojekuda kao otpalo jesensko lišće. Posljednju riječ ima Otac nebeski, bez čije volje ni vlas s naše glave ne pada.

Njemački mislilac i fizičar Fridrich Dessauer u djelu "Čovjek i Kozmos" raspravljajući o sudbini čovjeka u svemiru kaže na jednom mjestu:

"Čovjek u svemiru nije biće prepušteno ništavilu i apsurdu, kao što nam ga opisuje negativistička filozofija egzistencijalizma. Čovjek ne susreće nijemo lice slijepih zakona, ne udara na mračne, vječne šifre, nego susreće nekoga s kojim je u rodbinstvu, koji ga može shvatiti, koji govori jezikom razumljivim za pažljivo uho. Svijet nije zatvoren mjedenim zidovima, iza kojih bi počivalo ništavilo. Ne, u svakom trenutku može čovjek osjetiti kontakt živoga Duha, naslutiti Lik, što će ga jednoga dana moći gledati. Nije čovjek nemoćni brodolomac bez pomoći, koji luta kaosom, koji uzalud traži pomoć, koji je osuđen, da ga vir proguta bez odgovora. Ne, čovjek je

putnik, koji se svijesno približava cilju, koji nije od ovoga svijeta, ali za čiju opstojnost zna sigurno. Naznačen mu je put. Traži li osvjetljenja i dobiva ih. Ako uzdiše za svijetlom, bit će mu darovano. Ako pruža ruku, pronalazi potporanj..."

Blagoslivaj dušo moja, Gospodina,
i ne zaboravljaj nijednog dobročinstva njegova...
On spasava od propasti život tvoj,
On te kruni milošću i smilovanjem.
(Ps.102)

K r i s t
u v i j e k p r i v l a č i

Dostojevski u svojim "Demonima" na jednom mjestu piše:

- Slušaj: Krist je bio najveći čovjek na čitavoj zemlji, sačinjavao je ono, zbog čega je ona morala živjeti. Sav planet sa svime, što je iznad njega, bez toga čovjeka samo je ludilo. -

"Nitko nije tako govorio, kao što govori ovaj čovjek", ushićeni Isusovom pojavom i naukom, ovako su se izražavali njegovi suvremenici. Ali On i danas nakon XX stoljeća nije prestao osvajati plemenita ljudska srca, koja nakon dugih

i umornih lutanja krivudavim stazama života upoznavaju, da je Isus jedini Put, Istina i Život. On još uvijek nevidljivom svojom milošću ustrajno i polagano kuca na zatvorena vrata mnogih ljudskih duša i nema mira, dok mu se ne otvore. A kad stupi Isus u to tajanstveno svetište ljudske nutrine, onda su ljudi pripravni prije sve izgubiti, samo da njega ne izgube. Sve prije žrtvovati, samo da njega ne žrtvuju.

- Braćo moja - tako govori Kazancakis u romanu "Ponovo raspeti Krist" - čovjekova je odluka kao voće na drvetu. Polako, strpljivo, pod snagom sunca, kiše, vjetra voće zri do dana kada padne. Budite strpljivi, braćo moja. Pitajte sami sebe i blagoslovljeni će čas doći i za vas, a onda vi ne ćete postavljati pitanja. Mirno, ne osjećajući nikakvu teškoću napustit ćete ženu, dom, roditelje, trgovinu, likvidirat ćete sve te sitne perle od jeftinog stakla i otkrit ćete jedan veliki dijamant - Krista... -

Tako jedinstvena pojava Isusa Krista u našoj svjetskoj povijesti izaziva zanimanje, udivljenje i oduševljenje nebrojenog mnoštva obraćenika naših dana, koji na koncu poput Petra padaju na koljena s usklikom:

- Ti si Krist, Sin Boga živoga. -

Evo što veli moderni obraćenik John L. Stoddard, koji je kroz mnoge godine

razmišljao o Kristu. Njegove utiske donosi u svojoj doktorskoj radnji "Moderne konverzije" dr. Milan Šetka.

- Studirajući Isusov život doznao je, da se rodio pod siromašnim prilikama u špilji, u bijednoj provinciji Galileji, živio u zabitnom mjestu Nazaretu. Pripadao je rasi, koja je stisnuta i zatvorena u sebe. Nije govorio nijednim svjetskim jezikom, grčkim ili latinskim, nego židovskim dijalektom. Priprosti drvodjelac nije ostavio nikakve uspomene o svome mišljenju u znanosti, povijesti, umjetnosti, literaturi i filozofiji. Proveo je život među jednostavnim, siromašnim osobama. Nije bio bogat, niti je želio, da bogatstvo postigne. Nije predobivao sljedbenike zemaljskim dobrima. Nije učestvovao u političkom životu. Oštro je korio jeruzalemsku gospodu. Apostole je izabrao između jednostavnih ribara. Nije osnovao nikakve filozofske škole. Nije napisao niti jedne crte, niti je drugima diktirao. Iza sebe nije ostavio nikakve korespondende. Živio je tek tri godine javnim životom i prije nego je dostigao polovinu ljudskoga vijeka umro je sramotno na križu, a da nije imao ni svoga groba, u koji bi bio ukopan. -

I Stoddard sada postavlja veliko pitanje:

- Može li se zamisliti nešto, što bi bilo manje podobno, da se obnovi svijet.

Ipak usprkos svih tih poteškoća, prividno nesavladivih, Isus iz Nazareta potresao je ljudsku misao, ljudski značaj, ljudske ideale i ljudsku povijest mnogo dublje nego li svi sinovi čovječanstva ujedinjeni zajedno. Zadobio je ljubav i štovanje bezbrojnih milijuna i čašćen je kao Božji Sin kroz 19. stoljeća. I to nije slučajno, jer dok je još živio na zemlji, on se je proglasio Božjim Sinom i rekao:

- Kad budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi. -

Ove divne spoznaje ponukale su i Stoddarda, da padne na koljena i da poput rimskog satnika podno križa zavapi:

- Zaista, ovo bijaše Sin Božji. -

Svaki se s Kristom u životu mora sresti. I prema njemu odrediti svoje stanovište. On je jasno proklamirao: - Tko nije sa mnom, protiv mene je... I prosipa, tko ne sabire sa mnom... -

Jednog dana pojavit će se Krist na Općem sudu, da bude ili naše uskrsnuće i spas ili naša osuda i propast. Boris Pasternak u romanu "Dr. Živago" donosi na svršetku pjesmu pod naslovom "Getsemanski vrt", čija zadnja strofa glasi:

- Sići ću u grob i treći ću dan
  uskrsnuti,
  i ko što niz rijeku silaze splavi,
  i ko što u karavani plove šljepovi,
  doći će na moj sud iz tame vjekovi!

S c o b i e v t r a g i č n i e p i l o g

Grijeh stvara u duši osamljenost - veli Julien Green - koju ne može iskazati nijedna riječ. Udaljuje Boga od nas. A sigurno nema nade, ako nije u Bogu, i nema samoće, doklegod nismo sami bez Boga...

Nije li istinitost ovih misli dokazao u svojim mnogobrojnim djelima i osobama svojih romana čuveni engleski književnik i obraćenik Graham Greene. Malo je koji pisac duboko zašao u suštinu grijeha i njegov užas, koji sobom nosi, kada se duša odvraća od svog Stvoritelja, a stvoreno dobro proglašuje stvoriteljem, kao što je to plastično prikazao Grahame Greene.

Njegovo je ime veoma dobro poznato cijeloj kulturnoj i svjetskoj javnosti. Spominjao se nekoliko puta u jury za Nobelovu nagradu. Neobično plodan i neobično suvremen pisac naših dana i naših jada.

Jedan od najpoznatijih romana Grahama Greenea nosi čudan naslov "Jezgra pitanja". Središnja ličnost u romanu, oko koje se sve isprepliće je policijski činovnik Scobie. Po službenoj dužnosti ži-

vi u jednoj engleskoj koloniji. Tu se odvija njegov dramatičan život, borba s grijesima i savješću, raskorak između dužnosti i nutarnjih prestupa.

Graham Greene majstorski zalazi u dušu svoga Scobiea i pred čitaocima razgrće zastor s njegove nutrine. Otkriva nam intimnu dramu Scobie-va života, koju uokviruju šest grijeha, šest duhovnih padova, koji su ovu osobu sasvim uništili. Kako se ovdje jasno obistinjuje velika izreka sv. Pisma, da jedan ponor izaživlje drugi. Kad se kola ljudskoga života upute jednog nesretnog dana nizbrdo, tko može predvidjeti, gdje će se zaustaviti? Prvi je grijeh oskvrnuo i zablatio obiteljsko svetište Scobie-a. On više ne ljubi svoju ženu Lujzu. Radi puke samilosti vezan je uz nju. Ali, ta je samilost veoma niska ograda, a da se jednoga dana ne bi mogla lako preskočiti. Nestalo je one prave i istinske ljubavi, koja je povezala sudbinu dvaju srdaca. Sada ih veže samo obzir i formalnost.

Za Scobie-a je ljubav samo lijepa prošlost mladih dana:

– Zakletva se ljubavi polaže u mladosti, kad čovjek laže sebi i drugima. Čitav je život zato tu, da se laž nadomjesti istinom. U mojoj dobi više nema vremena, da se laže... –

Odlučuje se na prvi svoj grijeh. Želi se osloboditi svoje žene. Krijumčaru

Jusefu daje dvjesta lira, da po dogovoru prati Lujzu na tobožnje praznike u Južnu Afriku. Sad je slobodan. Lujze više nema u njegovoj blizini...

Prvi je grijeh bio najteži. Sada je sve lakše... I u Scobie-vu životu sve se više mrači i grijesi izazivaju sve kobniju tamu.

Obuzet samilošću prema djevojci Heleni Rolt, koja se spašava iz brodoloma, Scobie dolazi dotle, da se u nju zaljubi. Osvojen njezinim slatkim tepanjem dopušta, da Helena uđe u njegovo srce i u njegov život. On, koji mora po dužnosti biti zaštitnik reda i morala svojim vlastitim prestupcima gazi njihove temelje.

Lujza se vraća iz Južne Afrike gonjena onom prirodnom ženskom slutnjom, da s njenim mužem nije sve u redu. Sumnja je nagrizala međusobno povjerenje. A Scobie želi spasiti pod svaku cijenu svoje nedopuštene veze s Helenom, ali i svoj legalni brak s Lujzom. Postaje licemjer, čuva fasadu svoga braka, a u srcu nosi drugu ženu. Stalo mu je, da Lujza ne doživi razočaranje, da i dalje vjeruje u njegovu istinsku ljubav.

Lujza, da bi se uvjerila u njegovu vjernost, poziva ga k sv. Pričesti. I tada Scobie stvara svoju strašnu odluku. On će pružiti Gospodinu Judin cjelov. Odlazi na pričesnu klupu i svetogrdnom dušom prima Gospodina. Zavarat će svoju ženu, a

u svom srcu ponovo će razapeti Krista.

To je bio sudbonosni Scobie-v korak, kada je na tako podli način uvrijedio beskrajnu Božju ljubav. Nikada toga ne će zaboraviti. Pratit će ga taj grijeh kao sjena. Mučit će ga kao potajna bolest, koju čovjek nosi u sebi.

... Nenadano mu se pred očima stvori slika okrvavljena lica, zatvorenih očiju pod neprestanom kišom udaraca, glava Boga klonula od boli, koja pada na jednu stranu...

Njegov je mir uništen. Tjeskoba sve više raste. Strah ga izjeda, pogotovo kad se naokolo počelo govorkati o njegovim nedjelima i spletkama. Vječna strepnja i muka. Izgubio je povjerenje u ljude, jer je izgubio povjerenje u Boga. Sumnjiči svoga najodanijeg poslužitelja Ali-a, jer mu se čini, da je on nečiji agent, koji ima zadatak, da ga dan i noć nadzire. I Scobie se dogovara s Jusefom, da se Ali likvidira, No tek tada se u njemu rasplamsava pakao. Francis Thompson je izvrsno fotografirao sav užasni ponor, koji ovakva duša u sebi skriva, kada pjeva:

- Sigurnim koracima, polaganom brzinom,
  dostojanstvenim batom vremena,
  zvonili su koraci i zvonio je glas,
  jače nego najživljeg lava zov:
  sve je izdalo tebe, jer si ti izdao
  Mene!

Krv nevinog čovjeka strašno je uznemirivala Scobie-a kao nekoć Judu krv Sina Božjega. I budući da je bio sličan Judi u izdaji, postao mu je sličan i u svom samoubilačkom očaju.

Šesti - posljednji grijeh Scobie-va života grijeh je samoubojice, najteži njegov grijeh, po kojemu zauvijek odbija ruku Božjeg milosrđa. U zadnjim časovima života dva se glasa strahovito bore u njegovoj nutrini. Između Krista i Scobie-a odvija se potresan dijalog:

- Kažeš, da me ljubiš, pa mi ipak činiš ovo: lišavaš me sebe zauvijek. Stvorio sam te s ljubavlju. Oplakao sam tvoje suze. Uštedio sam ti više, nego što možeš znati. Ukorijenio sam u tebi živu želju za mirom samo zato, da je jednog dana mogu zadovoljiti i vidjeti tvoju sreću. A sada me tjeraš i bacaš izvan svog dohvata... -

Bog ne želi izgubiti svoje stvorenje. Nijedan čovjek nije toliko grešan, da ga Bog ne bi želio spasiti. Ali Scobie stavlja ruke na svoj život. U zadnjim kucajima srca, dok se njegov život tjeskobno bori sa smrću, pričinja mu se da ga netko zove: Možda je to šapat nevinog Ali-a:

-... Netko je lutao nastojeći unići, netko koji je tražio pomoć, netko koji je bio potreban njega. I na ovaj poklik žrtve Scobie se sav napne, da čuje. Dozva

svoju savjest iz neizmjerne daljine, da odgovori. I on snažno reče:

- Bože moj, ja ljubim... -

Da li je Scobie spašen ili proklet, to je pitanje, koje je pokrenulo mnoge rasprave. Mi se u to ne ćemo upuštati. Povucimo samo jasan zaključak iz Scobievog tragičnog života: grijeh nosi nesreću i nemir u naše savjesti.

Koji čine grijeh i nepravdu, neprijatelji su svojoj vlastitoj duši (Tob. 12,10).

"Č u d a n" j e B o g

Davno je to već bilo, kako su sve svjetske novine pisale o Rajmundu Maufrais, koji je nestao u prašumama Amazonije. Tražili su ga veoma dugo, ali iz mjeseca u mjesec sve je bilo manje izgleda, da će se pronaći. Usprkos svemu Edgard Maufrais, otac mladoga izgubljenog istraživača, sakupio je novu ekspediciju i započeo mučna traganja za svojim djetetom reskirajući svoj život u tisućama opasnosti. Ova nam neslomiva i tako bezizgledna upornost najbolje govori o nesmirenoj očinskoj ljubavi, koja se nikad ne može utješiti, kad je dijete izgubljeno.

Ta nas povijest podsjeća na onoga

dobrog oca iz evanđelja, koji svake večeri očekuje povratak svoga izgubljenog sina. Tražio je od oca svoj sinovski dio baštine, otišao u daleku zemlju, rasuo svoj imetak i upropastio svoju mladost. Čitav svijet pozna ovu divnu Kristovu parabolu o "Izgubljenom sinu". Krist je u njoj otkrio čovječanstvu neizmjerno milosrđe i beskrajnu ljubav Oca na nebesima.

Ova je pripovijest otrla više suza i ulila u očajna srca više utjehe nego sve ostale knjige u našim knjižnicama. Zašto? Jer to nije samo dirljiva priča. Ne, to je istinita povijest, koja se obnavlja svakog dana. Povijest naše ljudske nezahvalnosti i ludosti i povijest Božje ljubavi, koja tako strpljivo čeka i oprašta.

- Čudan je Bog u svojim postupcima- rekla je jednoga dana neka vatrena kršćanka svome župniku.

- Ne znam, što želiš time reći - odvrati župnik.

- Pa, eto sa slučajem pokojnoga Pavla... Čitav život bio daleko od Boga... Crkva ga je zadnji puta vidjela sigurno, kad se vjenčao... Kao da još uvijek čujem njegov porugljivi smijeh i dobacivanja onima, koji su ga zvali u crkvu:

- Čuvajte se, da vam strop ne padne na glavu. -

I eto sada, teška ga i neizlječiva bolest prikovala uz krevet i on odmah:

- Isuse moj, pomozi... Isuse, smi - luj se... Zovite mi svećenika....- Taman tako, kao da su bili najbolji prijatelji. Umro je kao pravi svetac, skrušeno i pre dano... Da vam pravo kažem meni to ne i- de u glavu... Čitav život bez Boga, a u vječnosti opet s Bogom...

- Ne ide ti u glavu zato, jer ti su diš Boga našim ljudskim sudovima i mjeri lima - odgovori svećenik. - Ti si bar mo rala u crkvi često čuti utješnu riječ sv. Pisma: "Koliko se nebo uzdiže nad zemljom, toliko je veliko milosrđe nje - govo". Ti gledaš na ovu milost konačnog pomirenja i oproštenja kao što je brat rasipnog sina iz evanđelja prigovarao o- cu, kada mu je sve oprostio... Bog nema takovo srce kao mi ljudi. I teško nama svima kad bi on opraštao onako, kako mi opraštamo. -

"Nemo tam pater ut Deus. Nitko nije tako otac, kao što je Bog" (Tertulijan), jer je on otac svih očeva. Giovanni Ros- si u svojoj knjizi "Uomini incontro a Christo" veli za čuvenog talijanskog o- braćenika, profesora rimskog prava i pi- sca mnogih knjiga Alda Ferrabino, da ga je Isus čekao punih četrdeset godina.

- Što je dakle moglo potaći ovo svjetsko dijete, da traži Krista? Ništa, apsolutno ništa, ako to ne bi bio sam Krist. Nije našao svećenika, koji bi mu progovorio pravu riječ, djelotvornu riječ.

Imao je samo za prijatelje bezvjerce... Tako mu je Krist sam došao. Kada? Odavna i zauvijek.

Bez forme, bez imena, da se uopće nije najavio. Isus je došao i nasta - nio se u njegovoj duši kao u svojoj kući. Jedan čudesni znak ove tajne prisutnosti, još neprocijenjene, učinio je, da ovo svjetsko dijete, veselo radi neprestanih uspjeha, gledajući kako mu se smiješi na klonost i hvala, zaveden mnogobrojnim la skanjima, ipak ostane tuđe ljudskim po- hvalama i duboko razočarano vlastitim i tuđim zabludama.

Ovo nezadovoljstvo, koje se malo po malo promijenilo u prezir posvemašnje i- spraznosti, proizvelo je u njemu razgo - vor, koji on nije zamijetio. Krist je u njemu govorio u samoći i primio od njega šutljivi, a ipak neprestani odgovor. O- vaj razgovor s Kristom u njegovoj pustoj duši trajao je četrdeset godina. Kolika strpljivost kod jednoga, kolika drskost kod drugoga... -

Isus još jednom potvrđuje svoje obe ćanje:

- Milosrđe hoću, a ne žrtvu... Jer ne dođoh radi pravednika, nego radi gre- šnika (Mt. 9, 13-12,7).

T a j n a m i r a

Bježao sam od njega duge godine,
duge noći,
Bježao sam od njega, kroz krugove
svojih godina,
U zamršene slojeve svoga srca,
U magli gorkih suza i u zvonkom
smijehu,
Bio sam skriven samo da me ne opazi.
(Thompson)

Veliku senzaciju suvremenog američkog života iza Drugog svjetskog rata predstavlja slavni obraćenik Thomas Merton. On se danas ubraja među najobljubljenije pisce Amerike. Izdao je do danas petnaestak knjiga. Osobito oduševljenje izazvala je njegova autobiografija,u kojoj je opisao svoj nemirni i lutalački život. Merton je danas sličan svima nama, koji u nemiru svojih lutanja tražimo put mira. A gdje je taj mir? Neka nam na to Merton odgovori:...

Rodio se je 1915. godine u Prades-u u sjeni francuskih Pirineja.

- Od svog oca - piše Thomas - baštinio sam umjetnost, dar zapažanja i nešto od njegove istinoljubivosti, a od majke dio njena nezadovoljstva i nešto od njene promjenljivosti. Od oboje primih sposobnost za rad, svjetski pogled, životno veselje i smisao za samoodgoj, što bi me

učinilo jednom vrsti kralja, da su tračnice svjetskih puteva, kako treba. -

Po vjeri mu je otac bio anglikanac, a majka kvekerica. Thomas je bio kršten, ali to je bio prvi i posljednji vjerski čin u njegovu djetinjstvu.

- Može izgledati čudno, priznat će Thomas, da nam naši roditelji, koji su se s najvećom savjesnošću mučili, da odvrate duše svojih sinova od zabluda,os - rednjosti, laži, nisu nastojali dati nikakav pravi vjerski odgoj. -

Iz ranog svog djetinjstva sjeća se jedne zgode, koja se zbila baš na Uskrs 1920. a koju nikad nije mogao zaboraviti.

- Igrao sam se pred kućom i pozorno sam slušao glas zvona iz obližnje crkve. Odjednom stadoše sve ptice na granama pjevati: ptičiji pijev i zvuk zvona učiniše, da mi je stalo srce od radosti jače kucati. Povikao sam ocu:

- Tata, sve su ptice u crkvi...Za - što ne idemo u crkvu? Otac me pogledao i rekao:

- Ići ćamo jednom. - Sada? - upitao sam ga - Ne, sada je prekasno. Nego jedne druge nedjelje. -

1921. godine umrla mu je majka od raka na želucu i beskrajna tuga svalila se na dušu šest-godišnjeg dječaka.Kad je otac otišao radi umjetničkih poriva na putovanje po Francuskoj i Africi, mali je Thomas ostao kod djeda i bake.Od njih

je usisao mržnju na katolicizam, koji ga je plašio kao neka sablast.

U dvanaestoj godini proveo je svoje božićne i ljetne praznike kod obitelji Privat. Svojom religioznošću i svojom velikom ljubavlju ostavili su neizbrisivi dojam na malog dječaka. On će kasnije pisati o ovoj obitelji samo najpohvalnije:

- Mislim, da su oni bili sveci. Sveci na najsnažniji i najočitiji način: posvećeni dubokim vrhunaravnim životom, sabranošću, običnim ispunjavanjem dužnosti u malome životu iz dana u dan... Tko zna koliko dugujem ovim krasnim ljudima? Mogu o tome samo nagađati. Pa jer sam upoznao njihovu ljubav prema bližnjemu, uvjeren sam, da njihovoj molitvi zahvaljujem mnogu milost, a možda konačno i milost obraćenja, pa čak i milost redovničkog zvanja. Što mi znamo? -

U proljeće 1928. otac ga je povukao u Englesku, gdje je nastavio školovanje. Mnogo je čitao ne birajući štivo, Uzimao je sve, što mu je došlo pod ruke, od prljavih romana do filozofskih knjiga svih mogućih smjerova. Svoju dušu tada uspoređuje sa starim hramom punim pustoši i razvalina:

-... Nije bilo više nikakva mjesta za nekog Boga u tom praznom hramu punom ruševina i prašine... -

Poput oca, gonjen čežnjom za ljepo-

tom stare antičke umjetnosti, dolazi u Rim. Snažni dojam u njemu izazivlju starokršćanske crkvice. Osobito mu se svi - đala bazilika sv. Kuzme i Damjana s ma - gičnom bizantinskom apsidom. Da shvati jednu sliku u toj bazilici čitao je Novi Zavjet. Tu ga je Bog čekao. Tračak milosti prodro je u tamu njegove duše. Jedne od tih rimskih noći pričini mu se, kao da je pokojni otac bio uza nj i duboko se zgrozi nad svojom ćudorednom bijedom.

- Sad sam počeo prvi put u svom životu moliti, ne usnama, ne umom i fantazijom, nego iz korijena svoga života i bitka, i to Bogu, koga nisam nikad poznavao. Neka pogleda na me iz svoje tajnovitosti i neka mi pomogne, da me oslobodi od svega, što je zarobilo moju volju. U isti čas briznuše mi suze i bilo mi je lakše. -

Odlazi u Englesku i studira u Cambridge-u. Ali ponovo je pao u vjersku bezbrižnost. Njegov lakoumni život ponovo ga je odvlačio od Boga, koji mu se tako približio. Iz Engleske dolazi u Ameriku, gdje nastavlja studije na sveučilištu Columbija u New-Yorku.

Ali Bog je Mertona još uvijek pratio. Nije ga prestao zvati. Govorio mu je preko "Ispovijesti sv. Augustina", zatim preko divne knjižice "Nasljeduj Krista". Potresnim Augustinovim kajanjem, govorio mu je, kako je njegova mladost pro-

mašena i bijedna.

Sve je više čitao katoličke pisce. Naročito se udubio u pjesnička djela isusovca Hopkinsa. U Hopkins-ovom životopisu pročitao je njegov list kardinalu Newmanu prije obraćenja.

- Odjednom - piše Merton - poče se u meni nešto buditi, gurnu me i uzbudi. Govorio mi je neki glas: zašto još čekaš? Govorio mi je: zašto tu sjediš? Zašto još oklijevaš? Zar ne znaš, što ti je činiti? Zašto onda toga ne činiš? -

Milost je ipak na koncu pobijedila. I Merton je 16.XI.1938. stupio u Crkvu i prvi put primio euharistijskog Spasitelja u sv. Pričesti.

- Sve bijaše vrlo jednostavno. Kao da kosi bregovi padoše s mojih leđa: Vjerujem, vjerujem, vjerujem! -

Bog još uvijek nije bio s njime zadovoljan. Želio je imati potpuno ovu dušu, koja ga je upoznala nakon tolikih lutanja i bježanja, nakon tolikih razočaranja i skrivenih bolova. U njemu sazrijeva sveta odluka, da stupi u samostan i da se sasvim preda Bogu, te u njemu, poput sv. Augustina, napokon zauvijek otpočine. I u prosincu 1941. godine kuca na vrata trapističkog samostana Gethsemani u Kentucky-u. Thomas Merton postaje trapista i uzima ime frater Louis.

1949. godine zaređen je za svećenika i danas svojim djelima, koja doživljavaju nevjerojatne naklade otkriva cijelom svijetu tajnu svoga mira i tajnu svoje sreće, koja nosi jednostavno ime

B o g.

I njegova duša s našim pjesnikom ushićena kliče:

- Od te zvjezdane noći nisam te tražio više,
u srcu, jer sam te zauvijek, Isuse, skrio,
a dani života moga tekli su mirnije, tiše,
tvojim hodajuć putem,
ja sam sve sretniji bio...

(Kokić)

Čuvaj svoju vjeru. Budi zahvalan Gospodinu, što te je njegova ljubav poštedila od tolikih napora, traganja i muka, kojima je prošao Merton i toliki drugi. Pokojni Paul Claudel je ozbiljno upozorio mlade duše: "Mladost, koja tako lako umno ostavlja svoju vjeru, ne zna, kako ju je teško opet dobiti i koliko muka treba za nju podnijeti".
(Podaci o Mertonu uglavnom su uzeti iz knjige "Convertis du XX. siecle").

R a d o s t u P l e t e r j u

Rešetke u nekom samostanu nisu zato, da drže redovnika unutra,

nego zato, da drže svijet vani...
(Sheen)

Uvijek sam želio iz neposredne blizine gledati život redovnika u strogom i pokorničkom redu kartuzijanaca. U mašti sam često dočaravao taj život, koji me je više plašio, nego osvajao. Stalni život u ćeliji.... Daleko od svijeta... U šutnji i tihom radu... Noćno bdijenje... Sve me je to napunjalo divljenjem, ali i nekom potajnom stravom.

A nedavno mi se pružila prilika, da nekoliko dana proboravim u tišini i samoći Kartuzije. Iz daljine su me pozdravljala dva bijela, vitka tornja okružena veličanstvenim i visokim jelama... Tornjevi se uzdižu u visine, kao da svakog zemaljskog putnika žele upozoriti na konačni cilj svih naših životnih putovanja.

Prekoračio sam prag samostana s velikim strahopočitanjem. Dugački hodnici s jedne i druge strane, da im čovjek jedva vidi kraj. Naročito, što se čovjeka doimlje jest savršena tišina, kao u crkvi za vrijeme podizanja. Želio sam ugledati redovnike, s njima se porazgovoriti. Silno sam želio, da doznam nešto, što je duboko zakopano u njihovu srcu. Vuče li ih to naše nemirno srce van u svijet? Da li žale za onim, što su ostavili? Čega su se odrekli? Da li im monotonija i svakodnevni život pomalo ubija i slabi otpornu snagu? Sve mi je to dolazilo na um,

kad sam zamišljao naš susret.

Sutradan mi se pružila prilika. Razgovarao sam s redovnikom osrednjih godina, koji se u svojoj bijeloj odjeći približio tako tiho, kao da takva bića i nisu stanovnici ovoga našeg planeta. Njegova pojava djeluje smireno i blago kao svježi povjetarac u ljetnoj sparini. I razgovor je počeo mirno i spontano kao da se već dugo poznajemo.

- Možda vam smetam, oče, u vašim dužnostima - upitao sam bijelog redovnika.

- Ne, brate, ja sam spreman žrtvovati i cijelu noć, ako je to vama potrebno.

- Hvala, moj oče... Oprostite mi na indiskreciji. U čemu vi nalazite zapravo smisao svoga života? - naglo sam započeo.

- Smisao svoga života nalazim u ispunjavanju volje Božje. A volja Božja jest, da budem na ovom mjestu... Moja životna lozinka jest: ljubiti i trpjeti... I po trpljenju i po ljubavi spasiti svoju dušu i spasavati, u zajednici s Kristom, duše moje braće u svijetu...

- Pa jeste li, oče, zadovoljni sa svojim zvanjem? Kad bi se ponovo rodili, da li bi izabrali drugi put u život?

- Dragi prijatelju, vi ste dodirnuli moj najintimniji život... Odgovorit ću vam iskreno... Kad bi se stoput rodio, ja bi svaki puta izabrao ovaj život... Ima već 25 godina, da sam u samostanu i nikada nisam požalio svoj korak... A kad

bi s bilo kojeg razloga morao otići odav-
le,ja bih svoju kartuziju ponio u svom
srcu. -

Govorio je s oduševljenjem i iskre-
nošću, koja zapanjuje, dok su mu oči gor-
jele nekim posebnim sjajem.

- To je divljenja vrijedno, oče.Ali
ipak morate osjećati svu težinu vašeg re-
dovničkog života. Svaku noć ustajati i
od 23 sata do 2 poslije ponoći vi ste u
crkvi na molitvi. Više od 6 sati na dan
upotrijebite samo za molitvu. Samoća će-
lije vaša je stalna pratnja. Jednostavna
hrana bez mesa... Spavanje u ciliciju...
Kako vam sve to skupa ne dodija? Pa i vi
ste ljudi. -

- Da, moj brate, i mi smo ljudi.Ži-
vot u samostanu nije lak niti ugodan.Ali
onaj,koji se sasvim predaje Bogu, taj u
žrtvi i teškoćama nalazi svoju radost.
Kad je čovjek došao do te spoznaje, da
cijelo njegovo biće pripada samo Bogu,da
cijelo njegovo vrijeme pripada opet samo
njemu, onda mu ovaj život ne će dodijati
nego će naprotiv osjećati svu ljepotu i
sreću života, koji je u Bogu našao svoj
mir i sreću... Ja se nikada ne bih ni s
kim mijenjao... - tako je završio bijeli
redovnik.

Bio sam iznenađen veličinom ove du-
še, koju je Bog toliko ispunio. Kroz sa-
mostanski vrt otišao sam na malo redov-
ničko groblje. Četrdeset crnih križeva

stoje usađeni na malim humcima zemlje.
Nigdje nikakva spomenika, nigdje natpisa.

- Kao što živimo nepoznati, tako mo-
ramo i umrijeti... Ukapaju nas na obič-
noj daski bez lijesa. Na našim križevima
nema natpisa, tko leži pod njim... Svi-
jetu smo umrli, a želimo živjeti samo za
Boga - to su bile njegove posljednje ri-
ječi.

Toplo se nasmiješio i srdačno mi
pružio ruku za oproštaj.

Otišao sam iz Pleterja, ali sam u
duši dugo zadržao svijetao lik bijelog
redovnika i osmjeh sreće, koji mu je na
licu lebdio. I morao sam u tišini svoje
duše sam sebi priznati, da takvih sret-
nih, smirenih, predanih duša nisam našao
u svijetu, u onom svijetu, koji tako če-
sto sudi o našim strogim redovima, kao o
mjestima, gdje milost umire u beznadnoj
tuzi i razočaranju.

Clara Boothe Luce pravo veli, jer
je sama iskusila: - Nijedno svijetlo ni-
je tako radosno, kao bijeg duše prema Bo-
gu. -

Isus je rekao, tko izgubi život svoj
radi mene, naći će ga... Došao sam da do-
nesem život i da ga donesem u izobilju.-
Zaista, ovima Bog nije lijepa fraza, na-
učena lekcija, ili paradni govor, ne,nji-
ma je Bog Život, koji prožima čitavo nji-
hovo biće i koji snagom svoje milosti
preobražava ove duše u jednu divnu i ve-

lebnu Hostiju, koja se svakog dana pri - kazuje za spas svijeta...

Za tvojim visinama čeznuće u meni
raslo je sve jače,
I dok sam tebi bijedni darovao
život svoj goli
Ti duši mojoj nisi nikad dao da
plače,
Nego da tebe samo sve više i više
voli... (Kokić)

K r i ž

u r u k a m a u m i r u ć i h

Kad se naš Gospodin, sama Ljubav, - piše Fulton Sheen - uspio na križ, objavio je, kako se bol može ljubavlju pretvoriti u radosnu žrtvu, kako oni, koji siju u suzama, mogu žeti u radosti, kako oni, koji se žaloste, mogu biti utješeni, kako oni koji s njime trpe, mogu s njime i kraljevati, kako će oni, koji uzimaju na se križ kroz kratkotrajni Veliki petak posjedovati sreću kroz vječni Uskrs.

Kao da su ove misli bile zvijezde vodilje na trnovitom životnom putu francuskog pjesnika i obraćenika Maxa Jacoba. Kroz patnje i zatočeništvo nacističkih koncentracionih logora dospio je do zavidnih visina svetosti i mučeničkog pre-

danja, da čovjeku zastaje dah pred ljepotom i herojskom snagom ove duše.

Porijeklom Židov i zato je s velikom grupom svojih sunarodnjaka u zatvorenim vagonima bio odveden u Poljsku. Tu je za počela njegova Kalvarija. Bio je svezan za kuke marvinskog vagona, dok je njegov pogled kroz sitne pregrade prozora tražio nešto drugo. Vlak je sve više izmicao, a pjesnik je i dalje buljio u daleku točku. Najednom kao da više nema što gledati, nemoćan je klonuo na daske vagona pokraj svog druga.

- Reci mi, što si to gledao s toliko pozornosti kroz rešetku, - upita ga susjed.

- Baziliku Presvetog Srca Isusova na Montmartre, dragi brate. -

- Izdajico! -

- Tko je izdao Krista? Ja ili vi? Tko ga je pribio na križ? No budite mirni, braćo moja, sada ga slijedimo svi. I ja također. Mogao bih se spasiti, ti znaš, ali ja sam uvijek vaše krvi. Nosio sam kao i vi Judinu zvijezdu... -

- Ipak ti si gledao baziliku Presvetog Srca! -

- Ono je lijevalo krv za nas i za vas također. Mi, koje vlak nosi u smrt, idemo pred njim. Moj brate, vjerovao ti u njega ili ne, čeka nas njegov križ. Znate li povijest velikog rabina Abrahama Bloscha? Onoga iz Lyona? -

- Nijednoga Židova sada nema u Lyonu. Samo pričaj, to nas zanima. -

- Ja sam ga poznavao. Za Prvog svjetskog rata otišao je na frontu kao dobrovoljac... U jednoj bici obaspe ih rafal njemačke strojnice. Nasta zaglušna buka, vatra, dim, blato... Strašan čas, kadar da oduzme pamet i najsređenijima... Rabin opazi na lijevoj ruci krvavu mrlju. Podigne oči, da zatraži pomoć, kad odjednom ugleda pokraj sebe ispruženog poručnika, komandira svoje baterije. Rabin otrgne komad postave svoga kaputa i brzo njime stisne veliku ranu u visini poručnikova želuca. Poručnik se nasmiješi:

- Pusti prijatelju, ne vidiš li da gubiš svoju krv i ti? Poveži svoju ruku. Sa mnom je svršeno. Međutim, ako hoćeš nešto za mene učiniti otiđi u ambulantu, ondje ćeš vidjeti da visi raspelo. Raspeti me tako čudno jutros promatrao. Donesi mi ga... -

- Teško ti je to, prijatelju... -

- Ne poručniče, - odgovori Židov - samo mislim, da bi svećenik bio... -

- Jutros sam bio sa svećenikom, sada mi treba samo Krist, samo on. Otiđi. -

- Dragi poručniče, moram vas upozoriti, da sam ja Židov. Reći ću našem studentu iz baterije, ako smatrate, da je to bolje... -

- Ne, ne, otiđi onamo ti, prijatelju. To je moja posljednja želja. Razumiješ li? Moja oporuka, koja je jača od ijedne zapovijedi, razumiješ li me? Požuri se! -

Vojnici iz ambulante gledali su, kako Židov uzima križ u ruke i nosi ga s počitanjem. Šuma je gorjela. Rabin je trčao nastojeći prokrčiti sebi put kroz debla u plamenu. Stiskao je raspelo, da mu ne ispadne. Više puta je posrnuo, više puta pao, više puta lupio glavom o brončani lik toga Mesije, kojeg je toliko mrzio, a kojega je sada stiskao uza se s tako čudnom žestinom, da mu ga nitko ne bi mogao oteti. Iza meteža, koji je stvorila bitka, teško se je mogao snaći. Židov je lutao nesigurno ovamo i onamo tražeći svoga ranjenika. Kad ga je konačno pronašao, stavio mu je raspelo na grudi. Poručnik još nije bio mrtav. Abraham Blosch rastvori mu pomno ruke i one se smjesta zatvoriše oko križa. Onda glasom, koji je bio samo dašak, umirući poručnik šapne:

- Isuse, Bože moj... Za tebe živim. Isuse, Bože moj, za tebe umirem...Ja sam tvoj... -

Izdahnuo je. Rabin se okrene svojim drugovima kod topa:

- Trebate li me, drugovi? -

- Ne, za sada... Imamo naređenje, da ne pucamo. A što ti hoćeš? -

- Odnio bih natrag križ. -

- Zašto? Ostavi ga na poručnikovu

tijelu. To je simbol. -

- Sad mu više ne služi, - odgovori Abraham Blosch.

Približi se pokojniku, oslobodi križ iz ruku, koje su se savile uz gru - di, uzme ga u ruke i pođe prema ambulanti...

Novi rafal strojnica sruši se na šaku ljudi. Kad je opet nastala kobna tišina preživjeli ugledaše velikog rabina na zemlji. Kupao se u vlastitoj krvi, a lice je naslonio na raspelo s izrazom vedrine...

Tako je završio svoje pričanje Max Jacob.

Židov Abraham Blosch je umro tiho i nečujno, ali s križem u ruci kao sa svojom posljednjom nadom. I Max Jacob je umro smireno i nečujno u logoru ožujka mjeseca 1944. ali u punoj svijesti, da je s Kristom dijelio svoju životnu Kalvariju, pa će s njime dijeliti i vječnu slavu. Liječnik-Židov, koji je prisustvovao njegovim zadnjim danima kaže, da nije ništa pitao, niti se na išta tužio. Samo je tiho kazao svoju posljednju riječ:

- Ja sam s Bogom. -

U njegovom džepu pronašli su krunicu. Bez oklijevanja omotali su mu je oko ruke. Raspeti, koji ga je pratio u životu, bio mu je siguran vodič na putu u vječ - nost.

Blago onima, koji u predanju i ljubavi idu putevima, kojima ih Providnost vodi, a da se ne sablažnjuju što su če - sto ti putevi zastrti tamom i posuti trnjem. Talijanski pisac Nino Salvaneschi lijepo veli:

- Morat ćemo sutra ići smjerom, koji nam Bog pokazuje i ne pitati zašto. Morat ćemo se sukobiti s olujom, koju nam ša - lje njegova sveta volja i ne tražiti razlog... -

(Prema knjizi Giovanni Rossi: "Uomini incontro a Christo").

I znanje i patnja vode k Bogu

Godine 1959. čitav je kulturni svijet slavio 100-godišnjicu rođenja slav - nog geologa Petra Termier, koji se, ispitujući visoke gorske vrhunce, tako visoko uspeo u znanju i ljubavi.

Velike su duše, kaže Romain Rolland, kao i visoki vrhunci. Šibani vjetrom i zastrti oblacima, ali na njima se diše bolje i dublje, nego li igdje drugdje. Zrak je tamo čist... Tamo gore kod njih osjećat ćemo se blizu vječnosti. A kada se spustimo ponovo u nizinu života, bit ćemo očeličeni za daljnju borbu.

Bilo je to u velikoj dvorani više rudarske škole u Parizu. Auditorij mnogo

brojan, pažljiv i sabran. Taj profesor nije sličio nijednom drugom. On se nije svojim slušačima nametao niti svojom slavom niti svojim titulama. Njegova jednostavna riječ, iz početka gotovo bojažljiva, govorila im je, da se pred njima nalazi jedan izvanredan čovjek. Zato će njegovi učenici kroz duge godine čuvati utiske i uspomene na svog učitelja, čija je dobrota i mladost srca nadživjela sve patnje.

Geologiju isplati se studirati, veli Termier, jer je ona u sebi lijepa i jer lebdi nad vrhuncima i nad vjekovima. Ona gleda zemlju, kako stari, kako se nabire i kako pronalazi novu mladost. Geolozi su među sretnicima na zemlji.

Čitav njegov život sadržan je u toj himni znanosti, u kojoj on uvijek vidi sredstvo boljeg poznavanja i slave Stvoritelja... Ono što je nad ostalima izdizalo toga učenjaka, čiji je čist pogled odrazivao daleke vrhunce, koje je volio promatrati, bilo je to, da je njegov život bio vječno uspinjanje.

Rođen je u Lyonu baš za vrijeme tjelovske procesije 1859, na podnožju brežuljka Fourvieres. U svojim mladim godinama uspinjao se ulicama svoga starog grada i sa najviše uzvisine promatrao vrhove Alpa, taj veliki sivo-modrikasti lanac, gdje glečeri i snježna polja ostavljaju na daleko bijele pjege.

Upoznao se s Leonom Bloy i među njima je iskrslo istinsko i iskreno prijateljstvo, koje je Termier uvijek mnogo cijenio.

Istražuje Tirol, Korziku, Apenine, otok Elbu, Jug Španije i Sjevernu Afriku. Jedan od najljepših rtova lanaca Galibeers dobio je ime "Stijena Termier" iz dubokog poštovanja prema učenjaku, koji je razumio Alpe. Među tolikim radovima Akademije znanosti, koja su mu donijela svjetsku slavu, najglasovitije je njegovo geološko tumačenje postanka Alpi, tog ogromnog gorskog luka, koji ide od Mediterana do Austrije. Dovršio je djelo Suessa i Marcela Bertrand dokazujući arhitekturalno jedinstvo Alpi i pronašao u njima izvornu cjelinu. Nekada su se istraživali samo pojedinačni dijelovi gorja, vladao je kaos, manjkao je veliki planetarni vidik, koji je otkrio Termier.

Znanost je lijepa i ona je stvarno Božja kći, kazat će jednog dana Termier. Različite grane su stepenice tajanstvenih ljestvi, kojima se penjemo prema Bogu. Uvijek je sačuvao duh poniznosti. U svom djelu "Velike zagonetke zemlje" piše:

- Kad bismo bili potpuno čisti, potpuno bez oholosti, mi bismo znali sve. Mi bismo vidjeli Boga, kako je to rečeno u Kristovoj besjedi na gori i naša radost

ne bi se mogla iskazati... -

Bog nije ni Petra Termier poštedio od teških obiteljskih kušnja. Ali za njega je svaka kušnja značila jedna stepenica bliže Bogu. Njegov stariji sin od trinaest godina bio je smrvljen pod uspinjačom. Bol oca bila je neizmjerna, a ipak se u njegovoj duši javljaju herojski osjećaji predanja volji Božjoj:

- Hvala Bogu, nitko oko mene ne mrmlja i hvalospjev, koji ja molim najradije, to je Magnifikat. -

Malo kasnije za vrijeme rata izgubio je svoju ženu, koju je već dvije godine mučila okrutna bolest. Tom je prilikom imao jakosti kazati svojim kćerkama:

- Ne plačite... Veselite se, da ste djeca jedne takve majke... -

I druge boli obasule su njegov život. Još kalež muka nije ispio do dna. U prvom svjetskom ratu izgubio je svoga zeta i učenika u borbama oko Verduna.

Ali stari učitelj Alpa, piše André Georges u tjedniku "Dimanche" 1959. prema čijem članku sam napisao ovaj prikaz, usprkos udarcima života sačuvao je takav izgled, kao da je iz njega svijetlo zračilo na sve, koji su mu se približili.

1930. godine uzet će i on svoje mjesto na seljačkom groblju, gdje su pokopani svi njegovi mrtvi.

Sedamnaest godina kasnije, 4. listopada 1947. cjelokupna svjetska javnost bila je duboko potresena, radi gubitka jednog od najvećih učenjaka našega doba, čuvenog fizičara i nobelovca Max Planck-a. Njegovoj se teoriji kvanta može zahvaliti, da je fizika u našem vijeku tako gigantskim koracima otišla naprijed. Zato je i prozvan u naučnom svijetu "otac nove fizike".

Ali Max Planck nije bio samo učenjak svjetskog kalibra. On je bio i veliki vjernik. Njegova čvrsta i ponizna vjera nije ni njemu bila smetnja u naučnom istraživanju. Evo kako se Max Planck izražava o odnosu između vjere i znanosti:

- Vjera se i znanost ne isključuju, kao što neki danas vjeruju i boje se, nego se nadopunjuju. Da idu jedna uz drugu najneposrednije dokazuje i historijski utvrđena činjenica, da su baš najveći prirodoslovci u svim epohama bili ljudi, kao Kepler, Newton, Leibnitz, duboko prožeti vjerom. -

Teške su patnje pokucale i na vrata njegova doma. Za vrijeme Prvog svjetskog rata, dobio je tragičnu vijest, da mu je jedan sin poginuo u bici kod Verduna. U Drugom svjetskom ratu stradala mu je kuća i bogata biblioteka od bombardiranja. Pri samom završetku rata 1945. godine na cisti mu ubijaju sina Ervina. U svim tim strahovitim kušnjama vjera je podržavala

njegov neslomivi duh. Na jedno pismo puno izraza saučešća i divljenja učenjaku Bertholetu odgovara:

- Laskate mi, kad govorite, da posjedujem snagu, koja je potrebna, da bez pritužbe podnesem bol. Nastojim svakako, da je podnesem. Moja je velika pomoć, koju smatram milošću s neba, u tome, što je od moga djetinjstva u meni ukorijenjena nepokolebiva vjera u svemogućnost i dobrotu Božju. Bez sumnje, njegovi putevi nisu naši putevi. No pouzdanje u Boga pomaže nas, da podnesemo i najteže iskušenje. - (Courtois: Des savauts nous parlent de Dieu).

Ne bi li se i za ovu dvojicu slavnih učenjaka moglo kazati: što su više znali, jače su vjerovali, što su više patili žarče su ljubili.

A n i j a r a

Svijet se danas nalazi na putu u ponor. Ide, a da toga nije ni svijestan, putem, koji duše i tijela, dobre i zle, civilizacije i narode vodi ravno u propast. (Pijo XII)

Suvremeni švedski pisac Hary Martinson, član švedske akademije i jedan od članova jury-a za dodjeljivanje Nobelove nagrade, napisao je slavnu poemu Anijara,

koja ima sto i tri pjevanja. Ta je poema poslužila kao libreto za operu, pa se tako ovo grandiozno djelo naše atomske epohe može gledati i slušati u kazalištu.

Tko je Anijara? Super-moderni interplanetarni brod na atomski pogon. Njegova vozna linija jest Zemlja-Mars. Polazi sa osam tisuća putnika iz kraja, koji se zove Doris u novi i privlačiviji svijet. Ali na tom interplanetarnom putovanju događa se velika nezgoda. Anijara se sukobljava s mnoštvom meteroida i planetoida. Od toga nastaju nepopravljivi kvarovi na brodu. Kormilo je sasvim uništeno i brod nezaustavno luta nepreglednim prostorima svemira. Iz našeg sunčanog sistema juri neslućenom brzinom tamo negdje prema zviježđu Lire.

Pisac majstorskom psihologijom ponire u duševna zbivanja putnika i njihov način reagiranja u ovom strašnom času panike. Tu je Jurg, moderni plesač, koji na brodu putnike zabavlja, da na čas barem zaborave, kako jure u nepoznato, u vječni mrak odakle nema povratka. Na brodu je i Mine zagonetno i simpatično biće koje svi na brodu toliko vole. Ali ona brzo umire od posljedica radioaktivnog zračenja, radi čega je i pobjegla sa zemlje. Tu je i neki stari par, naučen na miran i udoban život, koji još uvijek živi u varavom uvjerenju, da će sve dobro svršiti i da će oni sretno prispjeti u

neki divni i lijepi kraj. Zato stalno pregledavaju kovčege i spremaju se za iskrcavanje.

Dok vrijeme polagano odmiče, a brod sve brže juri u nedogledne svemirske prostore bez odmora i stanke, putnici jedan po jedan umiru. Samo jedna jedina duša preživjela je ovu strahovitu katastrofu Anijare, koji sada i nije drugo nego jedan ogromni lijes prepun mrtvih ljudskih kostura, mrtvih nada i čeznuća...

Kad su upitali pisca Martinsona, što je želio kazati čovječanstvu svojom Anijarom, on je uporedio svoju poemu s jednim alarmnim zvoncem, koje budi ljude iz sna i upozorava ih na opasnost, koja im prijeti.

- Badava odlaziti na druge svjetove, veli Hary Martinson, - treba ući prije svega u sebe. U nama je rješenje svake krize. Mi možemo samo tako postati sretni, da se uputimo na udaljene krajeve svoje vlastite duše i da tu potražimo sreću. -

Francuski pisac Marcel Jouhandeau krasno osvjetljuje ovaj problem pronicavim zapažanjima:

- Velika je bijeda našega vremena, što smo se samo ograničili na otkrića, koja se mogu smjestiti u geografske ili kozmografske prostore.

Vanjski svijet samo je jedan aspekt stvarnosti i to onaj površan. Nutarnji

život s mnogo više razloga zaslužuje, da ima svoje istraživače.

- Zabrinuti smo time, da obiđemo zemlju, da siđemo u morske dubine, da se uspnemo na najstrmije i najviše vrhunce planina, da poletimo u stratosferu, umiremo, međutim, a da ne poznamo sami sebe. -

To isto veli drugim riječima i Robert Jung kao zaključak u svom epohalnom djelu "Budućnost je već počela":

- A čovjek kao političko biće i kao osoba, koja misli i osjeća, morat će onda otkriti, da ga čak i let u svemirski prostor konačno ipak vraća njemu samome i da ne može zavladati svemirom, dokle - god ne zavlada samim sobom i sebi slič - nim. Tako bi možda novo, netom započeto, vrijeme ljudskih otkrića moglo konačno dovesti čovjeka do toga, da otkrije sam sebe i svoje duhovno određenje. Nijedan obilazan put nije predugačak donese li unutrašnji i vanjski mir. Čak ni put preko Mliječne staze. -

Ova upozorenja mnogih pisaca i učenjaka našeg vremena, koji osluškuju podzemnu tutnjavu razornih sila, što prijete uništenjem ljudskoj vrsti, zvuče kao nova, a zapravo su jako stara. Krist nas već dvije hiljade godina opominje:

- Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve drugo će vam se nadodati - (Lk. 17,21).

Tko je kriv, ako ga nismo poslušali?

S v i j e t l o l j u b a v i

U tamnim smo noćima zahvalni mjesecu. Gledajući njegovu svjetlost, znamo, da postoji sunce. Tako i u toj noći života, kad ljudi okreću leđa njemu, Svjetlu svijeta, mi gledamo na Mariju, da upravi naše korake, dok čekamo zoru... (Sheen)

Malo je filmova u današnjoj filmskoj produkciji, koji ostavljaju na gledaoce tako duboki dojam, kao što je pred nekoliko godina bio slučaj s austrijskim filmom "Svijetlo ljubavi". Kolikogod čovjek bio grub i neosjetljiv, kolikogod teška životna stvarnost ubila u njemu najplemenitije osjećaje, svejedno postoje takva junačka djela nesebične ljubavi, pred kojima svatko pada na koljena i drhti od uzbuđenja.

Sirota udovica ostaje sama na svijetu u jednom velegradu. Muž joj je poginuo nesretnim slučajem od jedne preostale slijepe mine iz rata, kada je vodio djecu na šetnju. Jedino blago udovici predstavljaju četvero djece, tri sina i kćerka. Jadna žena mora se uhvatiti u koštac s nemilom svojoj sudbinom i pronaći sredstva, da othrani, zaodjene i podigne na noge svoje mališane.

Majčina je ljubav velika i neumorna, kad je u pitanju život njezine djece. Udovica postaje praljom. Pere dan i noć drugima rublje, samo da bi svojoj djeci pribavila ono, što im je potrebno. Ne stidi se svoga posla ni svoga zanata. Nešto je više u opasnosti. Zato se sa svom neslomivom energijom žene i majke baca na svakodnevni posao.

Uspjela je svojom marljivošću i svojom snalažljivošću toliko u svom poslu, da je stvorila jednu malu centralnu praonicu s pomoćnim silama. I život joj se odjednom razvedrio, posla je bilo mnogo, zarađivala je pristojno, da je svu djecu podigla na noge i svu ih školovala.

Međutim, što su djeca više rasla, kao da ih je majka sve više gubila. Nevidljivi ali stvarni ponor počeo je svakim danom sve više zjati između majčina srca i srdaca njezine djece. Njima nije bio život tako težak. Majčine patnje, suze i znoj učinile su im život lakim i ugodnim. Na žrtvama njezine ljubavi oni su rasli i napredovali. Ali od svega toga oni su malo znali. A što su znali, brzo su zaboravljali, jer je život pred njih nosio nove zadatke, nove radosti, nove čari, tako da je majka sve više odlazila u pozadinu.

Nezaboravni prizori u filmu događaju se prigodom majčina imendana. U intimnom krugu majka s troje zdrave djece

slavi imendan. Četvrto dijete, njen najmlađi sin, koji je toliko bio talentiran za glazbu, nastradao je u jednoj nesreći i potpuno izgubio vid. Sada slijep leži gore u sobi.

Djeca čestitaju i ljube svoju majku. Ali eto približava se noć. A noć u velegradu uvijek mladim ljudima pruža mnogo zamamne zabave. Što bi oni cijelu večer razgovarali s majkom? Bilo bi im dosadno. I jedno po jedno ostavlja svoju majku i bježi van u noć, da tamo traži svoje veselje i svoju sreću. Majka napuštena u praznoj sobi ostaje sama. Srce joj se stišće od bola, ono srce koje je kucalo samo za djecu. Turobne joj misli dolaze na um... Niti jednu večer djeca nisu mogla žrtvovati za majku, koja je za njih žrtvovala cijeli život...

Tada se zbiva nešto potresno. Iz gornjeg kata u mraku polagano tapka i spušta se niz stepenice njezin slijepi sin. Došao je on, da svojoj majci čestita imendan i da ublaži njezinu samoću. Sada mama više ne će biti sama. Slijepo dijete pruža ražalošćenoj majci malo utjehe. A ona ga gleda s besprimjernom sućuti svoga materinskog srca, što mu ne može povratiti vid.

U duši majke rađa se misao kao posljednja nada utopljeniku. Čula je da u Švicarskoj često liječnici uspjehom operiraju i najbeznadnije slučajeve. I mnogi

koji su oslijepili, ponovo su progledali.

Odlazi majka sa svojim slijepim čedom u strani svijet tražiti zdravlje. Specijalista je dijete pregledao. Vrlo teška i komplicirana stvar. Ipak malo nade postoji, kad bi se djetetu njegovo bolesno oko izvadilo i u očnu šupljinu postavilo nečije zdravo oko. To je bila jedina mogućnost, da mali opet progleda. Majka, kad je to čula, nije ni časa krzmala. Ona će žrtvovati svoje vlastito oko, da bi njezino dijete opet vidjelo ovaj Božji svijet.

Radnja filma teče prema vrhuncu. Gledaocima zastaje dah, kad ugledaju majku s crnim povezom preko prazne očne šupljine. Izvadili su joj oko i transplantirali u očnicu njezinog čeda. Iza operacije skidaju mu prvi puta zavoj. Bože, hoće li progledati? Svi pozorno s dubokim uzbuđenjem prate napete prizore.

Dijete najprije kao kroz gustu maglu počinje razabirati crne sjene, koje ga okružuju. Zatim sve bolje raspoznaje predmete oko sebe, dok napokon presretan ne prepozna liječnika, koji je sjedio nasuprot njemu. - Vidim-, klikne sa osmijehom sreće, koja se odjednom prelila njegovim licem. Kako to da sada vidim? Kome imam zahvaliti? Ta velika pitanja muče njegovu dušu. Tada mu liječnik sve razjasni i pokaže prema čekaonici majku s povezom preko glave. Sin klikne od radosti,

brzo potrči i baci se majci u naručaj. Film završava, jer je napokon zasjalo svijetlo nesebične materinske ljubavi...

Tko može ostati hladan kod ove herojske majčine žrtve? A ipak smo tako hladni prema herojskoj žrtvi sveukupne Majke čovječanstva, naše drage Gospe. Ona nije za nas žrtvovala svoje oko? Žrtvovala je svoje srce i ljubav svoga Sina. Darovala nam je Spasitelja...

Gospa je dala našem Gospodinu ljudsku narav - piše biskup Sheen. - On je tražio od nje, da mu dade ljudski život, da mu dade ruke, koje će blagoslivljati djecu, noge koje će poći tražiti izgubljene ovce, oči da oplakuju mrtve prijatelje i tijelo, koje će trpjeti, da nam uzmogne dati uskrsnuće u slobodi i ljubavi... -

Vratimo svojoj Majci ljubav za ljubav. Ona to s pravom očekuje od nas. A kako? Svojim kršćanskim životom i djetinjom odanosti...

Ljubimo uvijek to Bezgrešno Srce,
Srce, što nas vazda kroz sve boli prati,
I tamo kud najhrabrija majka ne može ići,
Ići će s nama Isusova Mati...
(Korner)

\+ + +

II.

O Č I M A   V J E R E

Sve, što je rođeno od Boga, pobjeđuje svijet i ovo je pobjeda, koja pobjeđuje svijet: vjera naša
(I. Iv. 5, 4).

... I prepadnem se, kad pomislim, da bi Horacije ili Cezar, vrativši se među nas, mogli sa mnom dugo za istim stolom razgovarati, a da ne bi primijetili, da su moji sudovi i moja divljenja drugačija od njihovih i da je mudrost krštenja sasvim drugačija od njihove podmukle častohlepnosti...

(P. Charles)

Kršćanstvo je vječno mlado. Vi ste oni, koji ste ostarili.

(Bernanos)

M a r i o i B e t i L a n z a

- Muškarci misle samo na zemaljske stvari. Kad bi malo barem mislili na o - naj svijet, hodali bi ravnije po ovome. Oni misle, da ovom zemaljskom životu ne će biti nikada kraja, a kad tamo, ovaj je život devetnica i to kratka devetnica. Ah, ne znaju oni, da je život tako kra - tak, da sve na zemlji prolazi tako brzo. Stani na obalu morsku, pa broji i broji sva zrna pijeska. Kad ih budeš izbrojio, znat ćeš, da su ona ništa prema godinama vječnosti. Držim, da naše godine koje mo ramo proživjeti na svijetu mogu stati u dječju šaku... -

Te je krasne misli napisala talijan ska spisateljica Grazia Delleda u svom romanu "Elias Portolu". Sjetio sam se tih redaka, kada sam doznao za naglu i neočekivanu smrt proslavljenog svjetskog pjevača i filmskoga glumca Maria Lanza.

Izvanredni pjevački talenat otvorio mu je put slavi. U ranoj mladosti bio je radnik u jednoj tvornici automobila. A onda su otkrili njegove pjevačke sposob- nosti, te je naskoro postao jedan od naj većih svjetskih tenora. Osvojio je nebro jene svoje štovatelje svojim glasom i svojom glumom i postao tako reći idol mnogih mladih srdaca. A onda se naglo po vukao s ove naše prolazne pozornice vre-

mena, da u vječnosti pred Bogom svojim polaže račun o svom životu i svojim sposobnostima. Umro je od kapi 8. listopada 1959. godine.

Nenadana smrt Maria izgleda, da je sasvim skršila život njegovoj ženi Beti, koja je također naglo preminula u svojoj vili u Beverli Hilsu u Kaliforniji 12. ožujka 1960. godine. Tom je prilikom "Vjesnik u srijedu" (30.III.1960.) donio među ostalim i ovu noticu:

- Mario Lanza je ostavio ženu i četvero djece između četiri i deset godina. Njegova žena Beti bila je muževljevom smrću tako potresena, da je pokazivala simptome umne poremećenosti, pa su joj djeca oduzeta, a ona je bila podvrgnuta specijalnom liječenju. Poslije toga Beti se vratila u Ameriku, no isprva nije htjela, da živi u luksusnoj vili, u kojoj je nekada s mužem proživjela najsretnije dane, ali se kasnije vratila u vilu. No bila je veoma potištena, tako da su liječnici bili zabrinuti za njezin život. Teško je disala, pa su joj savjetovali, da se podvrgne temeljitom liječenju na nekoj klinici. Ali ona nije poslušala.

Našli su je mrtvu u spavaćoj sobi. Prve vijesti su govorile o misterioznoj smrti. Zato je izvršena autopsija, ali je plocija objavila, da nije počinjeno ni ubijstvo ni samoubijstvo, nego da je

Beti umrla prirodnom smrću. Njezin brat je izjavio, da je Beti umrla "Slomljena srca." -

Tako eto nama ljudima iz ruku izmiče svaka zemaljska sreća kao dim na vjetru. Svaka je naša radost, pa radilo se to i o slavi, tako kratka vijeka. Julien Green u svom "Dnevniku" na jednom mjestu veli:

- Slušao sam Mozartovu muziku. I u samoj njegovoj lakoći ima žalosti, njezina je radost zasjenjena; uostalom, ljudska radost je uvijek zasjenjena, jer opstoji na zemlji smrt. Nemoguće je biti dugo sretan na zemlji, gdje opstoji smrt.

Mario i Beti Lanza su umrli. Mnogi su se ljubitelji muzike ražalostili zbog njihove obiteljske tragedije. Našlo se je i onih, koji su od iskrene sućuti i proplakali. A onda je opet sve odjednom utihnulo. I svakim danom oni sve više nestaju u carstvu zaboravi. Sve se na zemlji zaboravlja. Ali ne bismo smjeli zaboraviti, kako bi se i nama moglo dogoditi, da sestrica smrt pokuca nenadano na vrata našega života i da nas povuče u vječnost. Kad bih danas morao umrijeti, da li sam spreman pojaviti se pred očima Suca? Da li su svi računi u redu? Da li još imam svojih dugova zapisanih u knjizi života, koju Božja ruka svakog dana piše?

Misli na tu zadnju stranicu, pa se

ne ćeš uljuljavati u san bezbrižnosti ni
ti izgrađivati svoju sreću od mjehura sa
punice. Ne zaboravi Boga. On je naša ko-
načna sreća. Na zemlji sve tako brzo pro
lazi...

Završavam riječima Grazie Delleda:

- Da, sve se svršava, mislio je Eli
as Portolu. I ne ćemo više trpjeti. Zašto
se ljudi toliko uzrujavaju. Sve se svr -
šava, jedino duša ostaje. Spasavajmo je.

Z a š t o b a š m o j e d i j e t e?

Ništa ne počinje i ništa ne svrša
va, a da se ne plaća plačem. Zato
smo mi rođeni u bolima drugoga, a
pogibamo u svojoj vlastitoj...
(Sheen)

S gradskih ulica dopirali su u sobu
potresni krikovi. Buka i žamor bio je
sve snažniji, dok je svojim jecajima i
grčevitim plačem sve nadvikivala jedna
žena. - Što je to?... Što se dogodilo? -
znatiželjno upitam jednu gospođu, koja
je na pločniku promatrala skupinu, koja
je dolazila sve bliže i kriomice brisala
suze.

- Zar niste čuli, da je onoj siroma
šnoj ženi jutros tragično poginuo sin.

Radio je na visokim skelama i nespretno
se pokliznuo i pao. Prenijeli su ga u
bolnicu i tamo je preminuo... -

Sad sam već izbliza mogao vidjeti
zaplakani i slomljeni lik tužne majke,
Čuo sam i njezine vapaje i njezine gla -
sne tužbe:

- Sinko moj, jadna ti sam bez tebe.
Bože, Bože moj... Zašto baš moje dijete
zadesi takva sudbina...? -

U našoj vjeri nema tako teškog pro-
blema, koji bi više smućivao vjernike od
problema patnje i nesreće u ljudskom ži-
votu. Kako njih uskladiti s Božjim uprav
ljanjem svijetom? Zašto baš moje dijete?
Zašto je baš mene morala snaći ova ne -
sreća? Često kršćani postavljaju ovakva
pitanja.

Postoje patnje u životu, koje su
ljudi sami skrivili. Ali postoje nesreće
za koje se nitko ne može optužiti. No mi
brzo postajemo nepravedni, kad u jednom
ili drugom slučaju okrivljujemo samoga
Boga. On je stvorio svijet i odredio mu
zakone, po kojima se taj svijet ravna od
svoga postanka. On je stvorio veličan -
stvene i snažne prirodne sile, koje su
čovjeku od neprocijenjene koristi. A smi-
jemo li tražiti od Boga, da on svakog ča
sa stvara nova čudesa i ispravlja već po
stojeće zakone, da na pr. u nekom sluča-
ju vatra ne bi palila, potres ne bi ru -

šio, električna struja ne bi usmrtila,i-
li ako netko padne s velike visine, da
se bez ozljede spusti na zemlju!

Bog, čija je neizmjerna bit sama do
brota, nikada ne želi čovjeku nesreću. A
ako katkada pripušta na čovjeka ili na
obitelj neko zlo pripušta ga iz svojih
premudrih i sveznajućih nakana,koje nama
na zemlji ostaju najčešće zaogrnute ko -
prenom tajne.

U romanu "Plači voljena zemljo", od
američkog pisca A. Patona, dodiruje se i
ovaj problem. Jedna osoba u romanu ovako
govori:

...- Ne tražite, da shvatite Božje
puteve. Jer oni su tajna. Tko zna, što
je život? Život je tajna... Tko zna taj-
nu zemaljskog puta? Tko zna zbog čega ži
vimo, borimo se i umiremo? Tko zna, što
nas drži u životu i borbi, dok se sve o-
ko nas lomi? Mudri ljudi pišu mnoge knji
ge, koje se teško razumiju. Ali ovo,cilj
našeg života, kraj svih naših napora, to
je iznad svake ljudske mudrosti. Oh, Bo-
že, moj Bože, ne napuštaj me! I kad bu -
dem prolazio dolinom smrtne sjene,ne ću
se bojati nikakva zla, ako si ti uz me-
ne... -

Uostalom mi ljudi previše brzo i-
stičemo:zlo, nesreća, tragedija i t.d.
Zaboravljamo, da ovaj život nije zaokru-
žena cjelina. Da on nije jedina i najve-
ća vrijednost. Duša je vrednije od svega.

Tko zapravo zna, što je za nas istinsko
zlo? Zna samo sveznajući i premudri Stvo
ritelj, koji iz svoje tajanstvene vječ -
nosti prati korake svoje djece i koji će
nam na našem prvom susretu otkriti,da su
mnogi naši životni udarci bili sreća i
naš spas.

U romanu "Putem bola" od talijans -
kog pisca A. Gatti, postoji jedan snažan
prizor, kada muž Alberto traži put k svi
jetlu vjere u tuzi, koja ga je ispunila
smrću njegove ljubljene žene Ilije.

... - Čini mi se, kao da živim u
zraku. Treba da ovaj život osjetim kao
prsten neprekinutog lanca, da Ilijina
smrt bude za mene prolazna rastava,a ne
vječni gubitak... Budem li imao vjeru,ne
će ponovo oživjeti samo Ilija, oživjet
ću i ja...-

Svećenik mu u jednom prijateljskom
razgovoru otkriva veliku zagonetku živo-
ta i svemira u jednoj rečenici:

- Svijet je s Bogom tajna, ali bez
Boga besmisao... -

I Alberto kroz mučna razmišljanja i
krvavim putem bola, dolazi k svijetlu ve
like nade, koju je zapalilo božansko Kri
stovo Srce, kad je izreklo u govoru na
gori veliku riječ: blaženi, koji plaču,
jer će se utješiti...

... - I Alberto je sada slobodan i
velik. Stoji ozbiljno između bezbroj lju
di svake rase, svake vjere, koji na

izmučenoj zemlji usprkos napora i bola vjeruju u Stvoritelja i Upravljača svi - jeta. Radi ove nade, radi ove sigurnosti predaju oni od jednoga do drugoga vječnu vatru, koja rasvijetljava i zagrijava put ljudskoga roda... -

Naš bi pjesnik zaključio:

I vjerujem: život moj nije,
pustinja neka bez kraja.
O, negdje se sigurno krije,
konac svih mojih vaja...
(Škarpa)

M a g n i f i k a t

n a s t r a t i š t u

- Znate li, kada sam zapravo doži - vio svu snagu vjere? - priča bivši đak svome vjeroučitelju.

- Sigurno, kad ti je Bog uslišao ne ku žarku molitvu, - odvrati mu svećenik.

- Ne, moj oče. Ja sam doživio, da je vjera čovjeku najveća i najsvetija vrednota u životu, kada sam gledao u prošlom svjetskom ratu stalno smrti u oči. Tada sam vidio, kako ljudi s jakom vjerom u srcu odlaze s ovog svijeta s svijetlom nadom, da će nakon ovog mučeničkog života započeti ljepši u vječnosti. Mir,

spokojstvo, čežnja blistala je na licima umirućih...

Ne vjerujete li tom čovjeku? Evo vam drugo, još sigurnije svjedočanstvo, kako onaj, u čijem srcu gori plamen vje- re mirno ide na stratište. Možda niste nikad ni čuli o divnom heroju iz Prvog i Drugog svjetskog rata, o Josipu Raskin. Francuski mjesečnik "Ecclesia" (srpanj 1953.) donio je o njemu lijepi prikaz.

U Prvom svjetskom ratu nalazio se u prvim bojnim linijama. Smrt je često vrebala na njegov mladi život. Izvršio je najteže zadatke, osluškivao neprija - telja na fronti udaljenog tek nekoliko koračaja. Kad je maršal Foch započeo svo je pobjedničke podvige, on se nalazio u generalnom štabu divizije.

Nakon svršetka rata, Bog ga je po - zvao u svoje prve bojne linije. Postao je svećenik i kao misionar trinaest pu - nih godina nosio je svijetlo Kristova E- vanđelja svojoj braći u Kini.

1934. godine vraća se u Belgiju, gdje mu poglavari povjeravaju dužnost od gojitelja mladih levita, koji se oduševljavaju misionarskim pozivom.

1940. godine bio je mobiliziran u svojstvu bojnog kapelana. Ali uskoro je uhvaćen od Nijemaca i tada počinje tužna selidba od jednog koncentraci - onog logora do drugog. U susretu s robijašima svugdje je nosio vedrinu, nadu i

utjehu. Služio je u svojoj ćeliji gotovo svake nedjelje sv. Misu s najprimitivnijim sredstvima. Tihim udarcima u zid ćelije javljali su robijaši jedan drugome, da sveta Misa počinje. U času pretvorbe opet su se čula dva mukla udarca, koja su javljala patnicima u ćelijama, da njihov brat Patnik s Kalvarije ponovo uzlazi na svoj križ, da njima olakša njihov. Svake večeri prije počinka o. Josip ponovo je davao znak bum, bum i sazivao Božji blagoslov na ove jadnike, koji nisu nikad znali, što im skriva tajni veo noći.

1943. godine o. Josip Raskin bio je premješten u logor Esterwegen, gdje je prvi puta obukao na sebe prugastu košulju, koja je bila simbol onih, koji su išli u smrt. On ne će biti odveden na strijeljanje, nego na giljotinu, sjekira će ga prepoloviti. Odveli su ga u sobu br. 1, kamo su bili smješteni svi oni, nad kojima će se uskoro izvršiti smrtna osuda.

O. Josip izgubio je na težini 24 kilograma, ali ništa nije izgubio na snazi svoga duha. Soba br. 1 odjednom se pretvorila u kratko čistilište iz kojeg se odlazi u nebo. Pjesma i molitva dizala je duše ovih osuđenika onamo, gdje će Gospodin domalo otrti svaku suzu s njihovih očiju i naplatiti vječnom nagradom nevine žrtve.

Njemački logorski kapelan pripovije da o posljednjim časovima oca Josipa:

- Kada sam 18. listopada u 5 sati i 30 minuta ušao u njegovu ćeliju našao sam o. Josipa kako kleči i moli... Bio sam uvjeren, da će on svojom smrću izazvati veći blagoslov na svoje životno djelo, kojemu se posvetio, nego svojom aktivnošću... Obećao mi je, da će iz nebeskih visina moliti za mene... Oko 6 sati i 30 minuta došla su dva vojnika. Otac je mirno poslušao sve njihove zapovijedi: skinuo je svoju košulju, pružio ruke, da mu svežu i izjavio, da svima oprašta... Napola gol, bosih nogu išao je prema giljotini... U tom času Otac intonira Magnifikat. Njegov siguran i jaki glas odjekivao je u hodnicima, u zatvoreničkim sobama, u srcima. Zbunjena straža nije ga se usudila ušutkati. Ovo nije bio pobijeđeni, koji ide u smrt, nego pobjednik, koji ide ususret vječnoj pobjedi. -

Kapelan nije mogao na stratište s njime. Dospio mu je samo kazati:

- Ovoga još dana, vi ćete biti u raju. -

- Čvrsto se nadam, moj oče! Hvala. -

To su bile zadnje riječi heroja... Vrata su se smrti zatvorila. Kapelan pogleda na sat: 6 sati i 43 minute. Tijelo mu je nakon smaknuća spaljeno u krematoriju.

Ljubav je jedina snaga u svijetu,

veli Sheen, koja bol može učiniti sno - šljivom, još više, može je pretvoriti u radosnu žrtvu.

U isti dan i u isti sat, kada je o. Josip završio na giljotini, njegov brat sudac u Aerschot-u, optužen radi špijunaže bio je oslobođen. To se je ustanovilo dvije godine kasnije.

I o. Josip Raskin potvrđuje, da je Pavao imao pravo, kad je zapaljen božanskom ljubavlju oduševljeno pisao:

- Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Zar muke ili tjeskoba ili glad ili golotinja ili opasnosti ili progon - stva ili mač? - (Rim. 8,35).

M l a d o s t s i t a ž i v o t a

> Pa kuda god nas vodi put,
> jel, to nam je svejedno,
> života nema za nas tu,
> tu duša gine bijedno...
> (Domjanić)

Svijet se je u čudu snebivao, kad su novine i radio-stanice 27. rujna 1960. godine donijele senzacionalnu vijest, da je francuska nacionalna "superzvijezda" glumica Brižid Bardo pokušala učiniti samoubojstvo. Pa što je nju potaklo na taj žalosni korak, da presiječe vene na rukama (Brigitte Bardot)

ma i da pobjegne iz života? Zatekli su je u posljednjim časovima u potpuno besvijesnom stanju. Ljubitelji filma bili su preneraženi ovom strašnom odlukom svog idola, koga su toliko obožavali. Što je njoj falilo, da ne bi mogla biti sretna? Pa zar slava, novac, ljepota, uživanje nisu u stanju usrećiti to naše malo srce? Izgleda da nisu, kad se bira samoubojstvo...

Samoubojstva u nekim zemljama su prava pošast kao na pr. u Danskoj, Švicarskoj ili Švedskoj, a ipak se te zemlje ubrajaju među najrazvijenije, gdje je stupanj civilizacije najveći, a životni standard zauzima prvo mjesto.

Novinar Radenković u NIN-u (15.V. 1960.) kaže u članku "A poslije standarda" među ostalim i ovo:

- Švedska je negdje pri vrhu "rang liste" samoubijstava. U posljednjoj deceniji ona su se umnožila za skoro 35 posto, dostižući proporciju 1 na 5000 stanovnika. -

Francuski tjednik "L'ami du clerge" (5.XI.1959.) donio je podatak, da samo u Francuskoj svake godine po prilici 8000 osoba učini samoubojstvo.

Velike su to brojke za naše toliko napredno i slavljeno stoljeće.

Zašto ljudi idu u smrt? Netko gonjen bijedom i nevoljama, a netko gonjen užasnom prazninom života. Jedni nisu ka-

dri podnijeti kušnje, koje susretaju na svom životnom putu, drugi pak siti svijeta, užitaka i slave izabiru put u smrt, jer se ničim nisu mogli smiriti i zasititi.

Prošle godine mnoge talijanske novine donijele su vijest o samoubistvu mlade djevojke Gemme Martinetti. Tom je prilikom i "Vjesnik u srijedu" (29.VIII. 1960.) donio ovu reportažu:

- Gemma Martinetti imala je samo dvadeset godina. Živjela je u roditeljskoj kući sa petero braće i sestara u talijanskom gradu Ivrei. Obitelj je siromašna, pa je Gemma plela kod kuće đempere i prodavala ih. Bila je to djevojka poput tisuću drugih, voljela je ples i male zabave. Tragedija je počela u času, kad se činilo, da je doživjela najveći uspjeh u životu.

Studenti Ivree priredili su ovoga proljeća svoju tradicionalnu zabavu na jezeru Siriju. Birali su "miss primavera" i Gemma je dobila najveći broj glasova. Bit će da je to početak njezine tragične sudbine.

Umjesto, da dalje plete kod kuće, upisala se u neku torinsku školu pletenja, ali to je bilo manje važno. U Torinu je imala neke susrete i razgovore, te je pričala, da treba da dobije angažman na radiu, navodno kao pjevačica. Očito je pala u ruke nekom nesavjesnom čovjeku,

koji ju je time zavaravao i iskorištavao. A bilo je dosta onih, koji su joj odjednom počeli udvarati. Gemma se sve više zadržavala u Torinu.

Jedne je večeri kazala kod kuće, da ide na poštu. Obukla je najljepšu haljinu. Vidjeli su je na trgu, gdje je bio "Luna park" s vrtuljcima.

Sutradan su je našli mrtvu. Utopila se. Povodom toga štampa bilježi tragičnu kurioznost? Gemma je treća "miss", koja je u Ivrei posljednjih nekoliko godina počinila samoubistvo. I prve dvije bile su skromne djevojke, švelje. "Slava" im je poremetila život i na tragičan način izbacila iz ravnoteže...-

Sinko, život je lijep, veli glumac Gregory Peck u filmu "Proljeće života", ali nije lak. Treba se spremiti za poteškoće života.

A možeš li se spremiti za život, ako Boga odgurneš od sebe? Njega ne možeš ničim u životu nadomjestiti. I prije ili kasnije mora se osjetiti pustoš i prazni na života, ako smo Stvoritelja mimoišli. S punim pravom je napisao J. Mouroux u knjizi "Kršćanski smisao čovjeka":

- Ako želimo beskonačnu želju za - tvoriti u ograničena dobra, ako ljubimo neku stvar ili lice, kao da nam oni mogu dati Boga, bijedno se blago, koje smo odabrali počinje lomiti pred našim očima i u našim rukama ostavlja mjehur od sapu-

nice. -
Blažen čovjek, koji u Gospodina stavlja nadu svoju, a ne slijedi štovanje idola... (Ps. 39,5).

Čajkovski kraj smrtne postelje

Umrijeti, znači prestati opstojati, da bismo ušli u život. (Gounoud)

U jednom času dubokog razmišljanja o životu glasoviti ruski kompozitor Petar Čajkovski je zavapio:
- Oh, prolaznosti, oh, gadni i jezivi kraju svega zemaljskog... -
I on je doživio u svom vlastitom životu potresnu istinu, kako sve na zemlji tako brzo nestaje. Prolaze užici, prolazi slava, prolazi mladost. Sve na zemlji stari, sve umire i sve se zaodjeva pokrovom smrti. I oni, koje smo u životu toliko voljeli, obožavali i radi kojih smo možda i dušu svoju stavljali na rub vječne propasti, jednoga će se dana ukočiti od nemoći i mi ćemo sa užasom odvraćati od njih svoj pogled.
Klaus Man u svojoj knjizi "Patetična simfonija" opisuje doživljaje Čajkovskog u susretu s umirućim prijateljem

svoje mladosti:
-... Za Uskrs 1893. godine stigao je Čajkovski u Petrograd. Tamo je u bolnici posjetio svog staroga druga Apuhtina, kojega godinama nije vidio. Njega, nekadašnji predmet tolikog obožavanja i žudnje, našao je sada užasno unakaženog od vodene bolesti. Lice mu je bilo požutjelo i omršavjelo, udovi otečeni.
- Vidim, da me gledaš s grozom, - jedva izusti bolesnik hrapavim glasom promatrajući posjetioca srdito i nepovjerljivo.
- Da, mora biti da ostavljam odvratan utisak. Pogledaj samo moje noge. -
Sa strašnim ekshibicionizmom u kome su se stapale karkteristične crte njegova bića, sadizam i neka luda taština, zbacio je pokrivač i pokazao modrikasto-bijele noge.
- Lijepo izgleda, zar ne? - Pocrnjele usne iskrivio u gorak osmjeh.
- Sve je otrovano, - nastavi on pipajući svoje unakažene udove.
- Sve je otrovano, razumiješ li, sva moja krv. Moram umrijeti. - Uzviknu odjednom i grčevito zarije ruke u plahtu. Krv mi se razvodnjava, propao sam. -
- Tako je - odvrati Čajkovski čudno, bezosjećajno. - Naše je vrijeme došlo. -
- To kažeš ti, - prosikta bolesnik, - koji još uvijek možeš trčati naokolo, zabavljati se i još si zdrav. Razvodnjenu

krv imam ja, a ne ti! - Vikao je bijesno
iznakažena lica kao da optužuje sudbinu
za njenu podlu nepravednost.
- Utješi se - odvrati Petar Čajkov-
ski. - I moj je dan blizu. -
- A ja bih tako volio, da još malo
proživim - prošapta Apuhtin i ispruži ru
ke na pokrivaču. - Život je lijep, divan
je, to tek sada uviđam. A možda sam baš
najljepše stvari propustio. Sigurno bi
još bilo iznenađenja kad bi ostao u ži -
votu. -
Petar Čajkovski na to ne odgovori.
Nimalo dirnutim, gotovo zlobnim pogledom
promatrao je toga odvratnog samrtnika, ko-
ji je bio tako gladan života. On je bio
zao i sablažnjivi anđeo njegove mladosti,
on ga je uveo u tajne strasti. Zbog nje-
ga je patio, za njim je izgarao.
-... Zašto sjedim ovdje? - pomisli
Čajkovski dok je bolesnik piljio preda
se u bijeli zid, kao da tamo vidi stra -
šno lice smrti... Ova šaka jada i gomila
trulog mesa, koja leži preda mnom na po-
stelji nije više Apuhtin... Da li se moj
život zaista sada svodi na jezive ili
dirljive ponovne susrete i oproštajne po
sjete?... Ne ću više sjediti u ovoj bo -
lesničkoj sobi, ovdje je tako neprijatno,
sladunjavo, miriše na karbol ili nešto
slično. Hoću izaći napolje, na sunce...-
U časovima napasti bit će ti velika
pomoć, ako pomisliš, da ono tijelo, koje

te danas tako snažno i požudno privlači, sutra, kad se bude raspadalo, ne će moći gledati od strahote i užasa. Ne zaustavljaj se dakle na onome, što je osuđeno, da se raspadne u grobu. Mi tovimo sva druga stvorenja, govori Shakespeare u "Hamletu", da sami sebe utovimo. A sami sebe tovimo za crve. Debeo kralj i mršav prosjak tek su samo razna jela, dvije zdjele, ali za jedan sto: to je kraj...

Digni svoj pogled prema neprolaznoj Ljepoti. Sjeti se poruke Učitelja naroda, koji govori svojim prvim vjernicima:

- Tko sije u tijelo svoje, od tijela će žeti propast. A tko sije u duhu, od duha će žeti i život vječni. - (Gal.6,8)

I što je smrt? To čovjek uvijek pita,
tek pregršt zemlje odgovor je nijem.
Zar u tom blatu sva je svrha skrita?
Ni to ne mogu, ja da vjerujem...
(Domjanić)

J e a n G u e h e n n o i
C e c i l D e M i l l e

Zagrebački tjednik "Vjesnik u srijedu" (11.V.1960) donio je zanimljivi članak "35 kilometara tuge". U njemu se kaže, da je nedavno francuski književnik Jean Guehenno objavio u listu "Figaro"

zanimljiv članak u kojemu se napada film̲ski "novi val" u Francuskoj.

- Guehenno kaže, da je u toku jed - nog mjeseca gledao u Parizu oko 35 kilometara filmske vrpce. I uvijek je nailazio na iste scene, na trideset kilometara dugi striptease i na isto toliko kilo̲metara hvale za razne prestupnike i kri̲minalce. Čini se, - kaže Jean Guehenno - da moji mladi sunarodnjaci imaju čudne zabave. U svim novim francuskim filmovima, koje su stvorili režiseri "novog vala" uvijek se iznova pojavljuje svijet kriminala i svijet, koji neprestano živi u opsesiji seksusa. Je li to francuska stvarnost? Guehenno odlučno poriče, da francuska stvarnost izgleda tako crna. On tvrdi da su svi ti filmovi samo sredstvo za zadovoljenje merkantilnih ambicija njihovih stvaralaca. I zlobno nadodaje, da bi trebalo, da ti filmovi vrate sav onaj novac iz općinskih fabrika, ženskih miraza i vlastitih bankovnih računa, novac, koji je upotrijebljen, da bi se"novi val"probio... -

Ono, što Guehenno tvrdi za francu - sku kinematografiju na žalost bi se moglo proširiti i na druge zapadne zemlje i filmove, koji kod njih izlaze. Sve je to̲liko zasićeno ljubavnim pustolovinama i ljudskim strastima, kao da više u životu i nema plemenitijih ideala i kao da je seksualno iživljavanje pod lijepom i

zvučnom maskom "ljubavi" jedini pokretač ljudskog djelovanja.

Hvala Bogu, nađe se i među filmskim svijetom, još takvih, koji poput Guehenno-a drugačije gledaju na ekran i filmu daju mnogo uzvišeniju ulogu. Jedan od takvih je bio i slavni američki režiser Cecil de Mille, koji je umro u siječnju prošle godine. On se ubraja među najveće režisere u povijesti filmskog stvaranja. Za njega veli Boston Herald: - Cecil de Mille je u filmu ono, što je Čerčil u po̲litici.-

Režirao je i snimao sedamdeset filmova. Svoj vrhunac dostigao je u čuvenom filmu "Deset Božjih zapovijedi". S religiozne strane dalo bi se štošta prigovoriti. I mnogi katolici su to već učinili. Crkva ne voli da se uzvišeni biblijski motivi prikazuju odveć spektakularno. Mi u ovom slučaju gledamo umjetnički domet filma i plemenitu namjeru režisera. Pr - vom njegovom prikazivanju u Parizu bio je prisutan i kardinal Feltin.

U svojim filmskim ostvarenjima Ce - cil de Mille naročito voli biblijske motive. Još kao malenu dječaku otac mu je zanosno čitao i pripovjedao o velikim mu̲ževima Staroga zavjeta: Mojsiji, Jozui, Sucima i Prorocima. Film "Deset zapovi - jedi" ubraja se među najgrandioznija filmska dostignuća. Koji su ga motivi po̲takli, da obradi film? Sam na to odgova-

ra u jednom intervieu-u novinarima:

- Odlučio sam se na filmsku obradu Biblije, jer je ona još jedina knjiga,koja može zauzdati ljude današnjice... Uostalom, ako ih Bog ne obuzda, tko će ih obuzdati? -

Film "Deset zapovijedi" predstavlja za Cecil De Mille-a najveći i najljepši san života. Počeo ga je spremati još nakon Prvog svjetskog rata, a dovršio ga je tek pred nekoliko godina. Najveći dio filma snimljen je na Sinajskom poluotoku, Režiser je želio što vjernije prikazati sve povijesne detalje. Jedan od najveličanstvenijih prizora jest izlazak Izraelaca iz Egipta. Nepregledno mnoštvo osoba i životinja daju filmu nezaboravnu monumentalnost i širinu. U filmu je bilo upotrijebljeno 26.000 ljudi, dvanaest beduinskih plemena, 15.000 životinja, 200 pravih glumaca. Zato je ovo jedan od najskupljih filmova. Stajao je ništa manje nego 15 milijuna dolara.

Slavni režiser želio je ponovo doviknuti modernom naraštaju, da se vrati natrag Božjim zapovijedima, ako želi spasiti svoju budućnost.

- Deset zapovijedi - veli Cecil De Mille - nisu ostatak jednog barbarskog doba, nego je to nauk jednako vrijedan i stvaran danas kao i u onaj dan, kad ih je Božji prst utisnuo na dvije kamene ploče. Deset zapovijedi nisu samo pravila, kako da se Bogu dade čast i priznanje, nego su temeljni principi, bez kojih čovjek ne može živjeti u uzajamnom bratstvu. -

Ništa danas tako duboko ne djeluje na ljudsku dušu kao baš film. Zato je filmska umjetnost u prvom redu pozvana, da gradi, a ne da razara, da oplemenjuje ljudsko srce, a ne da ga truje, da čovjeka podiže u visine, a ne da ga vodi u ponore zla. Jedan je srednjoškolac napisao u anketnom listiću svome profesoru:

- Vi ne znate, kako je jedan film u stanju, da u nama đacima sruši sve ono , što ste vi kroz dugo godina gradili. -

Pokojni sv. otac Pijo XII. u svojoj enciklici "Miranda prorsus" lijepo kaže:

- Umjetnost uza sve artističke i tehničke odlike, ako se ne drži moralnih principa, degradira samu sebe, zanijekavši svoj prvobitni cilj, naime podizanje ljudskoga duha. -

P i s m a i z p a k l a

Profesor engleske književnosti Clive Lewis na sveučilištu u Cambridgeu napisao je zaista jednu interesantnu knjigu, koja je izazvala buru senzacije i izvanredni dojam, a nosi naslov "The Screwtape letters".

– Nekom ludom srećom – piše Lewis – upadoše mu u ruke pisma iz paklenih ponora. Bila je to strašna korespondenca između dvojice vragova. Sotona Screwtape, tajnik u ministarstvu propagande u paklu piše pisma mladom i neiskusnom sotoni Wermwod-u u Englesku, koji je dobio zadatak, da upropasti jednog kršćanski odgojenog mladića.

Kad se radi o đavlu – veli pisac – upadamo u dvostruku zabludu. Ili ne vjerujemo u njegovu opstojnost ili se njime previše bavimo. A đavli su zadovoljni s obje zablude i jednakom radošću pozdravljaju materijalistu i čarobnjaka...

Nisu romani ni povijest, a još manje objava, ali svejedno mogu pisati istinu. I zaista, ovom bi književnom djelu trebalo dati naslov "Istina o sotoni". Poslije Goetheova "Fausta" nitko nije tako majstorskom psihologijom ocrtao ovu prepredenost đavolskog osvajanja i zavađanja duša. Sotona vrlo dobro pozna, gdje je slaba točka u čovjeku. I onda na nju juriša. Ne pokazuje on čovjeku svoje pravo lice. Niti užas svoga prokletstva. Zato oblači često puta, kako ono reče sv. Pavao – ruho "anđela svijetla". Evo njegove taktike.

– Najprije ga nastoj rastresti zabavama, utakmicama, čitanjem knjiga i novina, koje su pune zavodljivih senzacija i pustolovina – tako piše stari iskusni Screwtape svome mlađem kolegi. – Ne smiješ dopustiti, da tvoj štićenik počne razmišljati o problemima i smislu svojih zemaljskih dana, o prekogrobnom životu, o glasu savjesti, o prolaznosti svega. Čim se mladić počne tim stvarima zanimati, on da je za nas izgubljen.

Pazi na njegov odnos prema majci. Ubaci klicu nemira i nepovjerenja među njih. To će jednoga dana uroditi velikim plodom međusobnih svađa i optuživanja. Uvjeri ga, da je njegova majka žena staroga kova i preživjelih nazora.

Kad je u crkvi skreni mu pažnju na onu djevojku, koja se koketno okreće, tako će se rastresti i ne će slušati propovjednika. Sugeriraj mu, da je propovjednik dosadan i da govori, kao da ima pred sobom stare bake.

Odvrati ga od molitve. Ako su molitve bile uslišane, šapni mu, da se to dogodilo prirodnim tijekom događaja. Ako li ne bude uslišan, tada imaš dovoljno razloga uvjeriti ga, da su njegove molitve iščezle u prazno.

Čistoća njegova srca neka bude glavni cilj tvojih napadaja. U toj stvari ljudi su tako slabi. Daj mu u ruke lektiru, koja će mu pokazati, da uzdržavanje i čistoća škodi zdravlju. Skupi oko njega nekoliko dobrih prijatelja, koji će ga naučiti uživati u onom, što mu zemlja tako zavodljivim čarom pruža. Natrpaj

njegovu maštu požudnim slikama iz filma, plaža, romana, onim dekoltiranim ženama s naših ulica. Tako će uvijek imati ne - koga, koji će ga zaokupiti.

Dok je u milosti Božjoj, čuvaj ga, da mu se ne dogodi kakva nesreća. Tada bi bio za nas izgubljen zauvijek. Neka samo živi. Jer dok bude živ, dotle uvi - jek ima nade.

Ubaci u njegovu dušu sumnju u Kristovo božanstvo - nastavlja zloduh. -Dok god bude u njega vjerovao, teško će se izgubiti. Daj mu literaturu, koja će ga uvjeriti, da je Krist bio običan čovjek, a da je sve drugo varka i iluzija, kojom svećenici radi svojih interesa zavaravaju svijet. -

To je uglavnom kratki sadržaj tri - desetjednog pisma, koje je uputio đavolski duhovni vođa svome mlađem kolegi. Wormwod se je savjesno držao ovih savjeta i uputa. Međutim, sav njegov trud i sve njegove zamke bile su uzaludne. Bog se je u svojoj ljubavi prema tome mladiću poslužio jednom dobrom djevojkom, koja mu je bila drugi anđeo čuvar. Čuvar njegove vjere i njegove nevinosti. Ona mu je razotkrila sve sotonine laži i zamke, ona ga je čuvala od paklenskih mreža.

Mladić je za vrijeme bombardiranja Londona poginuo, ali mu se duša ukrašena milošću posvetnom pokazala pred očima Božanskog Suca. Sotona je još jednom pobjesnio, jer je izgubio bitku...

Dotle govori pisac Clive Lewis. A za tebe neka odsada govori Duh Sveti u po - slanici Petrovoj:

- Budite trijezni i bdijte, jer neprijatelj vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći, koga da proguta... - (Petr. 5, 8).

Z a r p o s t o j e d v a m o r a l a

Otac Desmarais u Kanadi izabrao je vrlo zgodan način apostolata. On prima svake sedmice oko četiri stotine pisama, u kojima ga anonimni štovatelji mole, da im odgovori na njihove probleme, koji ih muče. I znate kako im odgovara? Izabere neka pisma, koja su značajnija i općenitija po svom sadržaju, pa ih javno čita preko radio-stanice i na njih daje kratki odgovor. Uspjeh je izvanredan i iznad svakog očekivanja.

Jednoga dana primio je Pater list od djevojke Sonje. Ona se među ostalim tuži na jednu pojavu, koja je zahvatila čitav svijet, a svim djevojkama nanaša veliku nepravdu. Evo što Sonja piše:

- Vrlo strogo se sudi mladim djevojkama, ako učine neki nepromišljeni korak

u svojoj mladosti, dok se obično vrlo la ko oprašta mladićima, ako oni učine to isto. Ne čini li se time nama nepravda? - pita Sonja.

I kod nas se nažalost često vrlo nepravedno reagira na mladenačke prestupke: mladićima se gleda kroz prste, a djevojkama kroz mikroskop. Sjećam se jednog događaja iz naših strana. Djevojka je bila zavedena od jednog mladića. Stvar je postala javnom i na svakom se uglu o tome šaputalo. U obitelji djevojke digla se na nju vika i psovka. Kad je nekom zgodom kućni prijatelj ove obitelji uzeo u obranu djevojku, a napao mladića, njezina baka mu je odgovorila:

- Nemoj ti nju braniti... Ona je kriva i samo ona... On je muško i nosi hlače... -

Otac Desmarais je Sonji preko radiostanice ovako odgovorio:

- Da, gospođice, čini vam se teška nepravda. Treba se protiv nje boriti sa svim mogućim sredstvima. Moramo žaliti, koliko se oprašta mladim ljudima, čiji se grijesi opravdaju tako lako, jer: "Treba da se mladost prođe."

Ne, ne postoje dva morala. Jedan vrlo strogi, drugi vrlo široki. Prvi za mlade djevojke, a drugi za mladiće. Isti moralni zakon obavezuje sve podjednako.

Gospođice, jasno je da ne možete prihvatiti takve izjave, kojima bi neki

željeli opravdati svoj neuredni život. Pred Božjim zakonom oba su spola jednaka. Ali, vi bi vaše drugove u borbi za čistoću morali potpomagati izbjegavajući sa svoje strane preslobodno ponašanje, nečednu modu, dvoznačne izraze i izazovne kretnje.

Mnogi ljudi danas žale, što u svojoj mladosti nisu sreli djevojku, koja bi im pomagala, da utišaju svoje strasti.

I kod onih, koji su se iskvarili, ostala je jedna nostalgija za čistoćom...

- Od svih žena, koje sam susreo u svojoj mladosti - piše Maurice Chevalier - nikada se nijedna nije dostatno zainteresirala za moju osobu, da me izgrađuje i da se ponaša prema meni tako, da ja postanem bolji... I tek sam veoma kasno shvatio, da sve ono, što sam zablatio u sebi, nije trebalo ići tim putem... -

Ove tužbe potvrđuju mnogi drugi. Kao i Maurice Chevalier, oni žale, što nisu na vrijeme susreli, mladu, čistu djevojku, koja bi im pomagala da ostanu čisti.

Vi morate, gospođice vašim prijateljima biti anđeo čuvar. Znajte dobro, da vaš budući muž mora na neki način biti vaše prvo dijete. Dakle brinite se za njega... - (Fetes et saisons, 1960.)

Nešto je slično svojevremeno u duši proživljavao poznati francuski katolički radnik i profesor Ozanam, kad je zamišljao dragi lik svoje buduće žene:

- Htio bih da bude lijepa, ali iz - nad svega, da ima plemenitu dušu, da bude kreposna i da vrijedi mnogo više nego ja... Da se po njoj uzdižem, a ne da me vuče prema dolje... Da me razumije i da se ne moram crvenjeti pred njom zbog svoje manje vrijednosti. To su moje želje, moji snovi... -

Slavni talijanski pisac Giovanni Papini u svom djelu "Dokončali čovjek" iskreno ispovijeda manjak kreposne žene u svojoj mladosti:

- Da znate, draga gospođo, što mi je falilo? Falila mi je idealna žena, žena koja uistinu zahvati dušu, te je promijeni... Žene su mi uzele, tražile od mene i ja sam im dao jedan dio svoga života, svoje mladosti, svoga vremena, svojih iluzija, svojih misli, ali od njih nisam dobio nikad ništa. Unutrašnja povijest moje duše nije se ni obogatila, ni promijenila zbog njihova prisustva... -

Ali kao što mladići s pravom imaju tražiti, da im zaručnice budu idealne, plemenite i čiste, tako istim pravom i djevojke smiju tražiti od svojih zaručnika, da svoju mladost nisu potratili u bezbrojnim ljubavnim avanturama i iživljavanju, a da za svoju buduću ženu čuvaju samo otpadke istrošenih osjećaja i svoje uvelo srce.

B o g d a o, B o g u z e o

Bog je sama darežljivost.
On daje i uzimajući,
I kad uzima on nadoknađuje:
Sve je dobro...(Luise Rinser)

Tolike ljude patnja odvraća od Boga. Kad ih Providnost pohodi s križem, oni protestiraju, bune se i psuju. To su duše, koje zapravo nikad nisu doživjele misterij Kristove boli, koji tek po križu spasava svijet. Oni nisu nikad shvatili, što znači u očima Božjim svaka strpljivo podnesena patnja. Ali ima duša, koje nikakva patnja ne može slomiti i nijedan gubitak obeshrabriti i nikakva žalost baciti u očaj. Ima takvih, kojima je svaki udarac jedan korak bliže Bogu i koji poput starozavjetnog Joba ponavljaju: Bog dao, Bog uzeo, neka je slava Gospodinu.

Evo jednog dirljivog slučaja, o kojemu je pisao časopis "Foyer Notre-Dame" (svibanj, 1959.).

Oni su bili troje od jedanaestero djece, jedne, u pravom smislu, kršćanske obitelji, nekog doktora L. iz sjeverne Francuske. Tri mlade djevojke obećavale su sjajnu budućnost. Edita je imala dvadeset-jednu godinu i studirala je pravo na katoličkom sveučilištu. Marija je imala šesnaest godina i studirala je medi-

cinu. Najmlađa, Veronika, imala je 11 godina. Sve su tri sestre zajedno poginule u jednoj automobilskoj nesreći.

Međutim, roditelji, braća, sestre i zaručnik Edite imali su napisati jednu molitvu, koja je bila razdijeljena uče - snicima na pogrebu. Evo kako glasi:

- Stvoritelju, u svojoj beskrajnoj mudrosti, dana 10. veljače 1959. svidjelo ti se pozvati k sebi Editu, Mariju i Veroniku. Pokoravamo se tvojoj volji. Ti si htio čiste duše, da bi ih udružio u svoju žrtvu zadovoljštine za ljudske grijehe. One su bile jedne od onih, za koje se sigurno može reći, da nisu nikada bile okaljane smrtnim grijehom...

... Naša ljudska srca su rastrgana bolom, ali naše su duše radosne pri pomisli, da su naše kćeri, sestre i zaručnice zagrljene zauvijek u žarkom ognjištu tvoje ljubavi. U nebu gdje su s tobom, one misle na nas. One mole za nas, da dobijemo tvoju milost i blagoslov, da bi se jednoga dana svi ponovo sreli u vječnom blaženstvu. Ovu molitvu, Stvoritelju, upućujemo ti preko sv. Djevice, tvoje i naše Majke, koja je prije nas mnogo više trpjela i patila podno tvoga križa... -

Na kraju pogreba obitelj je još imala toliko snage i sućuti, pa je otišla u obližnje selo, da prisustvuje sprovodu njihove odgojiteljice, koja je bila žrtva

iste nesreće, s istim osjećajem kršćanske ljubavi i predanosti...

Američka spisateljica Pearl Buck u romanu "U tuđem svijetu" piše na jednom mjestu:

- Ja držim, da mi Božje namjere isto tako malo razumijemo kao ona djeca, što su shvaćala moje namjere s njima. Oni su se uzdali u mene čitav svoj život, pouzdavajući se u moju ljubav i radi nje su htjeli vjerovati, da ja znam najbolje. Mislim, da je to način, kako bismo morali Boga gledati, jednostavno se pouzdati, da on postoji i da se za nas brine.-

Kad bi svi kršćani tako reagirali, kad nesreća pokuca na naša vrata, koliko bi više mira i spokojstva cvalo u ljudskim srcima i kako bi neizmjerno more zasluga stekli od Gospodina. Naprotiv često biva, da u tim časovima mi ostavljamo Boga ili ga u najmanju ruku zamišljamo kao nekoga dalekog stranca, koji se ni najmanje ne upliće u naš život. Gledamo ga u svakom slučaju, kako se je izrazio književnik Bernanos u romanu "Dnevnik seoskog župnika", kao nešto što ne sliči onom Gospodinu, kojega smo naučili poznavati kao uzvišenog i divnog prijatelja, koji vidi naše muke, uzbuđuje se našim radostima i dijeli našu agoniju.

Koji se uzdaju u Gospodina, crpe novu snagu, krila im rastu kao orlovima. Trče i ne umaraju se. Hode i ne smalakšu.
(Iz.40,31)

Jima Diamonda udarila kap

Novac je skrivio sve ono, što je bilo zla u vremenu, a to či ni i danas. Ono što je imalo biti sredstvo, postalo je cilj i svijet... To je nešto tako strašno, kao kad bi kalendar postao sama godina, ili kao kad bi sat najednom htio posta ti vrijeme... (Peguy)

Sigurno si već čuo za glasoviti mi- sterij "JEDERMANN" njemačkog pjesnika Hu ga von Hoffmanstalla. Prevedeno je ovo djelo i na hrvatski jezik, a prije Dru - gog svjetskog rata davalo se s uspjehom na mnogim našim pozornicama. U hrvatskom prijevodu nosi naslov "Čovjek".

Neki bogati čovjek živio je rasko - šno i razuzdano. Ni jednoj želji svoga srca nije znao reći "ne". U gozbama i pi jankama prolazio mu je život. I eto, baš za vrijeme jednog raskošnog banketa, dok se je sa svojim prijateljima bezbrižno zabavljao, čuo je neki jezoviti glas, ko- ji ga je zvao, kao iz nekog drugog svi - jeta. Bio je to glas Smrti, koja je do - šla po njega.

- Drugarstvu tvome sad je kraj,
I zalud svaki uzdisaj.

Pred Božji prijestol sada hiti,
Po zasluzi ćeš plaćen biti.
Il' možda, ludo, mislio si,
Da život i sva blaga svijeta
Za vječnost na dar dobio si? -

Pred Bogom sada položiti račun o svome životu. Kakva je to strašna pomi - sao? Gleda u svoje ruke, koje su prazne. Što će dakle odnijeti na drugi svijet? Moli Smrt da se navrati drugi puta. Ali Smrt je nepopustljiva. Nakon dugog molja kanja daje mu još samo jedan sat vreme - na. I čovjek hitno ode tražiti svoga pra tioca u vječnost. Moli svoje prijatelje, s kojima se zabavljao i veselio, ali oni brzo pobjegoše. Moli svoje rođake, moli svoju priležnicu, da odu s njime, ali i oni ga ostaviše. I razočaran mora prizna ti:

- Da, dok te sunce sreće grije,
I prijatelje mnoge brojiš,
Al, kad te oblak jada skrije,
Tad osamljen u svijetu stojiš... -

Ostaje mu jedina nada njegova boga- ta kesa. Valjda će bar ona otići s njime u zagonetnu vječnost. Ali i tu se je pre vario. Bogatstvo ga ostavlja. Drugi će ga uživati.

- Da l' vidiš sad svoj udes zli?
Ja ostajem, a kud ćeš ti?...
Na zemlji svuda pratih tebe,

A sad se uzdaj sam u sebe,
Ja ostajem, a ti ćeš poći
I go i bijedan u samoći... -

Ali kakve sve to veze ima s naslovom ovog poglavlja, možda ćeš upitati. Sad ću ti razjasniti. Pod tim naslovom u jednom od svojih brojeva donio je "Vjesnik u srijedu" vijest o nenadanoj smrti jednog od najvećih bogataša Amerike.

Gosti, koji su te večeri bili za stolom u restauraciji "Food of Kings" u New Orleansu bili su svjedoci jedne nagle smrti. Za jednim je stolom sjedio krupan čovjek u smokingu, a s velikim naočalama, koje su bile optočene briljantima.

Taj se čovjek odjednom nagnuo, a zatim srušio na pod. Udarila ga je kap i on je trenutačno izdahnuo.

Bio je to Jim Moran, bolje poznati pod imenom Jim Diamond. Čudan je čovjek bio taj Jim Diamond. Bio je u mladosti brijač, pa boksač, a na kraju gangster. Postao je bogat, ali svakako ne kao brijač, pa ni kao boksač. A imao je pasiju za briljantima.

Te je večeri, kad ga je smrt zadesila u restauraciji, imao revere na smokingu i čitav ovratnik ukrašen briljantima. Bili su poslagani tako, da su tvorili slova njegova imena: Jim Diamond. Dugmeta na smokingu i na košulji bila su također od briljanata. Briljantima je zakopčavao i svoje hlače. Oni, koji su ga po-

znavali kažu, da je te posljednje večeri svoga života bio u svečanoj uniformi, kao da je slutio, da mu se bliži kraj. No i inače, u obične dane, kad je izlazio na šetnju po suncu, mogli su građani New Orleansa primijetiti, da s njega blistaju briljanti.

On je znao ponekad i sam upozoriti na svoje briljante. - Šest karata i pol - govorio je pokazujući prstom ovaj ili onaj briljant na sebi.

- Sve je ovo originalno. Osim toga ja sam jedini čovjek na svijetu, koji nosi briljantne kopče na cipelama. Na svakoj nosim 50.000 dolara. -

Ali smrt se ne može podmititi niti briljantima. Kamo sreće, da je Jim Diamond više mislio na svoju dušu, a manje na svoje briljante. Tada bi ga u vječnosti čekalo vrednije blago od ovoga našeg zemaljskog.

Nemoj dopustiti, da ti srce zarobe dobra ove zemlje. Njih ne možeš ponijeti na drugi svijet. Tamo vrijedi druga valuta...

Blago čovjeku, koji se našao bez ljage i koji ne ide za zlatom niti se uzda u novac i blago (Crkv. 31,8).

Ž r t v e
i z H i r o š i m e p r o g o n e

Ona nije shvatila, da ulazi u tamnicu goru od najtjesnije grobnice: tamnicu svoga djela, iz koje se nikad ne će spasiti. (Mauriac: Terezija Dekeru)

Ne bi li se ova misao mogla sasvim prikladno primijeniti na tragični život američkog pilota majora Claude Eather - ly-a.

Drugi svjetski rat bio je na vrhuncu. Posljednji i odlučni udarac silama osovine trebala je zadati atomska bomba. Cilj je već dugo bio izabran: Hirošima i Nagasaki. Major Claude Eatherly bio je osobito počašćen, kad je dobio naređenje, da će on biti onaj koji će svojim junačkim djelom požuriti svršetak rata i time doprinijeti obilni udio u konačnoj pobjedi saveznika.

I major Eatherly je izvršio naređenje. Atomska bomba je pogodila Hirošimu i sravnila grad sa zemljom. Nekoliko dana kasnije major je doznao, što je zapravo učinio. U nekoliko sekundi 80.000 Japanaca nastradalo je životom, a druge će se tisuće godinama žive raspadati. Tada je prvi puta major kazao:

- Budite tiho, ne govorite o tome,

jer ja to ne ću moći izdržati. -

Slika majora i njegove momčadi bila je u svim američkim novinama. O njemu su se punili stupci. Držali počasni govori. Major je dobio najveće odlikovanje svoje zemlje. Svugdje se o njemu pričalo. Če - stitkama nije bilo kraja. Zasipali su ga cvijećem. Ali na njegovu licu nije bilo smiješka.

- Što je s tobom, majore? - pitali su ga začuđeno prijatelji.

- Ja to ne mogu podnijeti - kazao je sav zdvojan.

Nevine žrtve Hirošime progonile su ga noću i danju. Više nije imao mira. Uvijek je pred sobom gledao mrtve, osakaćene, izgorjele. U nemiru svoje savjesti skupljao je sve, što se pisalo o Hirošimi. Izrezivao fotografije, a po noći je skakao iz svoga kreveta jezovito vikajući:

- Ne bacajte bombe... Ne... Djeca će izgorjeti... Žene... Majke... -

Odveli su ga u sanatorij. Rekli su - Major treba da se oporavi, cijelo je vrijeme bio aktivan. - No major se nije oporavljao i mrtvi iz Hirošime i dalje su ga progonili.

- Ja sam ubio 80.000 ljudi, - neprestano se optuživao. Psihijatri nastojali su pod svaku cijenu osloboditi ga tog osjećaja krivnje.

- Vi ste učinili samo svoju vojničku dužnost... Vi ste pospješili svršetak

rata... Vi ste spriječili daljnje prolijevanje krvi. - Tako su ga uvjeravali. Ali ništa nije pomagalo.

Svake je noći major gledao izgorjelu djecu Hirošime. Bio je umirovljen. S velikom mirovinom mogao je lijepo i sigurno živjeti. Imao je tek tridesetdvije godine. Ali njega u životu više nije ništa veselilo.

Odao se piću, počeo uzimati morfij, potpuno se zapustio. Danima nije dolazio kući, Zatim je počeo krasti. Jednom prijatelju ukrao je 2000 dolara, zatim sat i dvije srebrne doze za cigarete. Kad su ga na policiji upitali:

- Zašto ste ukrali? -

- Hoću, da me kaznite, da dospijem u zatvor, - tako im je odogovorio. - Jer samo kad budem zatvoren, moći ću okajati što sam u Hirošimi počinio. -

Bio je smješten u bolnicu za živčane bolesti. Tri mjeseca kasnije bio je otpušten. Roditelji su ga njegovali i sve poduzeli, da ga smire. Putovali su s njime po Kaliforniji. No, sve je bilo uzalud.

Radi ponovljenih škandala vlasti su bile prisiljene, da ga zatvore. Nekoliko dana bio je miran, ali onda je počeo nanovo bjesniti. Opet je u noći stao vikati: - Spasite djecu, spasite djecu. -

Iz zatvora je pobjegao. Kad su ga pronašli u nekom sjeniku, lice mu je bilo izgrebano, osobito kod očiju, a na zglobovima ruke imao je rane.

- Htio sam iskopati oči - govorio je major - da ne vidim više mrtvu djecu Hirošime. Htio sam si prerezati žile, ali nemam noža. -

Na koncu je došao i epilog ove tužne drame. Major Claude Eatherly je smješten u ludnicu...

Bili bi nepravedni, kad bi isključivu odgovornost za te užasne žrtve bacili na majora Eatherly-a. Mi ne pozivamo na sud nikoga. Bog će jednoga dana sve nas pozvati. Utvrđujemo činjenica, koje su više nego grozne. Još uvijek u Hirošimi ima živih mrtvaca, koji čekaju svoj tužni konac.

Nedavno su i naše novine donijele podatke, da je u posljednjih dvanaest mjeseci 119. stanovnika japanskog grada Hirošime umrlo od posljedica radioaktivnog zračenja izazvanog izbacivanjem atomske bombe 6. augusta 1945. Broj smrtnih slučajeva popeo se time na 60.175.

Teško je nekoga imati na savjesti, veli narodna poslovica. A najteža je muka, kad te savjest muči. Svaki bi od nas trebao imati na pameti stalno onu veliku misao Brillant-a, da je grijeh izgubljena radost. Vjekovno iskustvo potvrđuje riječ psalmiste:

- Jer krivice moje prešle su na glavu moju, poput teškog tereta pritišću me

veoma - (Ps. 37,5).
(Podaci o Eatherly-u uzeti prema prijevodu iz časopisa "Welt am Sonnabend" n.13-58).

M i r j a m i z A l ž i r a

Giovanni Papini u svom slavnom djelu "Život Kristov" piše na jednom mjestu ove značajne misli:

- Tkogod hoće, da se sa svom ljubavlju posveti velikom djelu mora sebe osuditi na čistoću... Ne može se služiti čovječanstvu i pojedincu... Ženidba zahtijeva, da se čovjek preda drugom biću, a onaj koji spasava mora se predati svim bićima. Nije mu dosta jedinstvo dviju duša, ono bi otešćalo i možda učinilo nemogućim sjedinjenje s drugim dušama... Čovjek koji hoće, da vodi ljude, da ih preobražava ne smije se vezati za čitav svoj vijek s jednim stvorom. Morao bi biti nevjeran svojoj ženi ili svojoj misiji. On ljubi odviše općenitost svoje braće, da bi mogao ljubiti samo jednu od svojih sestara... On ne stvara tjelesnu djecu, ali se po njemu preporađaju u drugi život djeca njegova duha... -

Ova zapažanja potvrđuju bezbroj svećeničkih života. Ja ću se ipak osvrnuti na primjer jednog francuskog svećenika ,

koji je svoj životni put prikazao u listu "Katolisches Digest" (listopad 1958.)

- Ne vladam dobro vašim jezikom,ali ne ću govoriti o svojoj domovini, nego o Alžiru, gdje sam studirao i primio prve poticaje, da izaberem crnu svećeničku haljinu, mjesto političke karijere svoga oca. Govorit ću o Mirjam, ne mislim pri tom na Majku Božju, kako se je ona u hebrejskom jeziku kao djevojka zvala, nego na njezinu nepoznatu kćerku iz Islama,koju sam ondje upoznao...

Alžir sa svojim šarenim sveučilištem i životom sviju glavnih krajeva te zemlje, uvijek me je mnogo privlačio, a moj otac kao diplomata držao je, da mi ne će škoditi, ako baš ovdje svršim svoje studije.

I tada je došla Mirjam, kći bogatog trgovca sagovima i starovjernog muslimana... Ona je bila tema broj jedan u razgovorima studenata. Neobično je bilo, da je ona u to doba smjela biti bez vela, odjevena potpuno evropski i nevezano se s nama razgovarati.

U jednoj točki Mirjam ipak nije odstupala od svoga islamskog shvaćanja.Ako bi razgovor počeo o Kristu, tiho bi se okrenula i otišla. Dogovorili smo se, da ne ćemo doticati "vrućega željeza". Mirjam je bila divna žena i pametna kolegica i nismo htjeli, da je izgubimo iz svoga kruga. Od nje smo saznali više o is -

lamskom životu, nego od najslavnijih pro-
fesora.

Drugovi su me počeli bockati,da Mir
jam ne bi bila tako razgovorljiva,da ni-
je imala namjere od mene načiniti jednog
"pravovjernika". Zar ne zapažam, da nje-
zine velike oči kao u gazele uvijek us -
trajno traže mene, da one samo za mene
govore? Bio sam smeten i zbunjen tim vi-
še što sam ustanovio, da moji drugovi i-
maju pravo.

- Čovječe, ona te voli, to je jasno-
rekao mi je moj najbolji prijatelj.

- Zar si slijep? I ja ću se malo po
zabaviti s njom, to je strašno interesan
tno. Imaš li što protiv toga? - samo sam
ga gledao.

- S Mirjam se ne zabavlja, ona je
zaslužila ljubav, ali ja ju ne ljubim. -

- Šteta za ljepoticu! Onda se povu-
ci od nje i prepusti je nama.-

Malo sam se predomišljao, a onda
sam odlučno rekao, što sam slutio.

- Mislim, da se vi varate. Mirjam
ne traži u meni ljubavnika. Na nešto dru
go ja čekam. Mnogo strpljivosti moram i-
mati, prije nego mi se pouzdanje isplati
i moje nagađanje potvrdi. -

Čini mi se, kao da danas gledam još
dugački sivi hodnik sveučilišta, kada mi
je Mirjam došla ususret.

- Marcele, hoćete li mi posuditi
svoju teku? Nisam sve zapisala iz zadnje-

ga predavanja. -

Bio sam vrlo spreman, povukao sam
teku... Jedna sličica je pala iz teke,
znak dokle sam učio. Bila je to slika Ma
rije, Majke Božje. Mirjam se brže sagnu-
la i zadržala je bez daha u ruci.

- Je li to... ona? - upitala je sko
ro nečujno, spuštenih očiju, kao da je
otkrila sliku moje zaručnice. Znao sam
što misli.

- Da! - rekao sam glasno. - Majka
Boga, Isusa Krista.- Ona se lecnu.I mu-
njevitom kretnjom nestala je moja slika
u naborima njezine svilene odjeće. Onda
se milo naklonila i potrčala, kao da bje-
ži.

Čitavu sedmicu nismo čuli ništa o
Mirjam i nismo je vidjeli... Ali kod sli
jedećeg predavanja bila je Mirjam u raz-
redu nasmijana i vesela, kao da se ništa
nije dogodilo. Dok je profesor tumačio,
došla mi je mala cedulja napisana arap -
skim slovima... Na dnu je pisalo francu-
ski:

- Gdje bi je mogla upoznati? -

Iznio sam stvar jednom svećeniku.

- Dovedite Mirjam na svibanjsku po-
božnost. Imam upravo uvodnu propovijed i
govorit ću, to upravo odgovara, o čude -
snom i velikom oslobođenju žene u čita -
vom čovječanstvu preko izbora Marije za
Majku Božju. Pri tome ne ću zaboraviti
ni žene ovoga kraja. -

Pater je zaista divno govorio. Bilo je kao da tumači sv. Pismo samo za Mir - jam, kao da razrađuje jedino pred njom sjaj uzvišena djevičanstva djevice Marije, čije je bogomaterinstvo obnova sviju poniženih i zasužnjenih Evinih kćeri...

I Mirjam je slušala široko otvore - nih očiju hvalu druge Mirjam, koju je iz nekoliko mjesta Korana samo prekritu upoznala. Muhamedova kći bez vela susrela se s otkrivenim morem zraka, koje su izbijale iz Kćeri Vječnoga Oca. Kao da sanja, morao sam je izvesti iz crkve, da u svojoj zadubljenosti ne bi svratila po - zornost na sebe.

- Voliš li ju mnogo, Marcele? - pitala je, pošto smo dugo šuteći ulicom hodali. I ne pitajući na koga misli, rekao sam joj:

- Da, Mirjam! -

- Više od... od...? - nije dorekla, što je htjela izgovoriti.

- Da! - rekao sam. Ona spusti ponizno glavu. Zatim ode s malim, dražesnim naklonom. To je bio naš zadnji susret.

Tražio sam je i nisam je više našao. Zaprepastili smo se, kad se je pročulo, da ju je otac ispisao sa sveučilišta. Što se dogodilo? Nakon nekoliko mjeseci pričao mi je neki trgovac vodom u uličici grada Alžira: kći najbogatijeg trgovca sagovima udala se i postala sedma žena jednog slavnog šeika. Otac ju je prema

običajima svoje zemlje predao u brak.

Mirjam, Muhamedova kći, nije me više ostavljala. Uvijek je vidim pred so - bom i čujem njezin plašljivi glas:

- Više nego... - I kao da u snu odgovaram: - Da! -

Sada bih joj dodao: - Više nego ovu, više nego sve žene zemlje... Ali sve žene na zemlji obuhvataju moje srce čež - njom Spasiteljevom, da se ni jedna od njih ne izgubi i da budu sve spašene u Mariji. -

Toga dana odlučio sam promijeniti fakultet. Moj je ispovjednik sve pripremio i dao se na posao, da nagovori moga oca, neka napusti svoje visoke političke planove. Došao sam ponovo u Alžir, ali ne kao diplomata, nego u crnoj svećeničkoj odjeći. Moj život pripada Mirjami, možete shvatiti, kako hoćete: Mirjami, Majci Spasiteljevoj i bezimenim Marijama neotkupljenih poganskih naroda, koje na nas čekaju. -

S mene će polako nestajati veza
sa zemljom i sjajem njezinih duga.
Samo kad čujem, da mi braća plaču,
moje će srce svladati tuga.
(Korner)

\+ + +

III.

K R Š Ć A N S K I Ž I V O T

Ne će ući u kraljevstvo nebesko svaki onaj, koji mi govori: Gospodine, Gospodine! Nego će onaj ući u kraljevstvo nebesko, koji vrši volju mog nebeskog oca.
(Mt.7,21)

...Kršćanski živjeti znači:
utjeloviti najvišu mjeru ljubavi
u dočeku, što ga drugom pružam,
u djelu, što podupire,
u smiješku, koji uzdiže,
u pogledu, koji poziva.
Kršćanski živjeti znači i to:
sve učiniti,
da svojoj braći opet dozoveš u
pamet njihovo ljudsko dostojanstvo.
Gastom Maire

Naša vjera mora biti pravilo, mora biti putokaz života...

Dr.Ivan Merz

M o j e   g o d i n e

Nema sata u mladosti, koji ne bi bio sudbonosan, ni časa, koji bi se mogao nadoknaditi...

Mjesečnik "Otkriće" u jednom svom broju 1959. godine donio je zaista interesantnu statistiku, koja nam u brojkama govori, u što čovjek potroši godine svoga života.

Otprilike trećinu svoga života provodi na spavanje. Gotovo šest godina proječnog života upotrijebi čovjek za stolom kod jela. Za to vrijeme pojede 2o tona kruha, 30.000 jaja, 18 tona krumpira i 12 tona voća i povrća.

Pet godina provede na putu. I to ne možda na putu oko zemlje, nego od kuće na posao, na uspinjanje i silaženje stepenicama, na hodanje iz jedne sobe u drugu.

Četiri do pet godina potroši na razgovor. Statističar veli: četiri godine mučkarci, a žene pet godina.

Zabave svake vrsti, od igre malenog djeteta do polaženja u kazalište i kino, odnosi nam najmanje osam godina života.

Na radu utrošimo četrnaest godina.

Koliko čovjek utroši vremena na svoju dušu, statističar nije spomenuo? Koliko vremena posveti molitvi i vršenju

kršćanskih dužnosti, to nije izračunano? Nažalost, možda bi ta brojka bila najmanja. A ipak Krist je rekao: što koristi čovjeku, ako čitav svijet dobije, a dušu svoju izgubi...

Mnogi prolaze životom, a da nisu upoznali njegovu najvažniju svrhu. Bave se mnoštvom nepotrebnih stvari i na njih troše dragocjeno vrijeme života, a zaboravljaju ono što je najvažnije. A onda ih odjednom zaskoči smrt.

Francois Mauriac u romanu "Klupko zmija" duboko ponire u ovaj problem promašenog i pustog života, kad govori preko jedne osobe:

- Navršiti šezdesetosam godina i tek se tada probuditi. Probuditi se kad treba umrijeti. Da mi je još proživjeti nekoliko godina, nekoliko mjeseci, nekoliko sedmica... Ne možete zamisliti ove muke: život je prošao i ništa vam nije pružio, a od smrti nemate što očekivati.

Tempo života danas je tako strahovito brz. On nas absorbira. Ne da nam odahnuti. Prenapeti smo od poslova i briga. Poklanjamo svoju pažnju i svoju ljubav ljudima, stvarima i događajima, te se tako kao u nekom začaranom krugu gubimo i konačno izgubimo.

U romanu "Tri ratna druga" njemačkog pisca Remarcka, koji toliko obiluje skepsom i grubošću života, nalazi se i ovaj dijalog: Zaručnica Pat pita svog zaručnika:

- Reci mi, Robi, - upita me Pat poslije izvjesnog vremena, - kakvo je ono cvijeće tamo kraj potoka? -

- Šaša - odgovorio sam i ne pogledavši tamo.

- Ali, dragi, to nisu šaše, one su mnogo manje i cvjetaju samo u proljeće.-

- Imaš pravo... To je divlji šeboj.

Ona je mahala glavom.

- Poznajem divlji šeboj. On izgleda sasvim drugačije. -

- Onda je kukuta. -

- Ali, Robi! Kukuta je bijela, a ne crvena. -

- Onda ne znam što je. Kad god su me dosada pitali, uvijek sam se izvlačio sa tri imena. Jedno su uvijek primili. -

- U stvari, ipak je sramota, da čovjek hoda po zemlji, a skoro ništa ne zna o njoj. Čak ni nekoliko imena. -

- Ne tuguj... Mnogo je veća sramota, da čovjek uopće ne zna zašto hoda po zemlji. Prema tome je bez važnosti, da li se zna koje ime više ili manje... -

A ja bih rekao, da je najveća sramota to, što ljudi i nakon dvadest vjekova od dolaska Kristova, još uvijek se pitaju, zašto su na zemlji. Zar nam nije Isus donio tu utješnu vijest nade i beskrajne sreće o nebeskim stanovima, koje nam je svima pripravio Otac? Krist, kad je odlazio s ove naše male planete rekao je jasno i glasno: idem da vam pripravim

mjesto.

Što treba dakle činiti? Živjeti tako, da nas vječni Sudac na posebnom sudu prepozna kao svoju djecu i da mognemo tada čuti evanđeoske riječi: - Dođi dobri i vjerni slugo, zato što si bio u malome vjeran, nad mnogim ću te postaviti, Uđi u veselje gospodara svojega... (Mt.25,23)

Jedna kineska poslovica lijepo veli:

- Ovaj život ti je most. Prijeđi preko njega, ali nemoj sagraditi kuće na njemu. -

... Ti se ne varaš, Gospodine, kad dijeliš ljudima vrijeme.
Daješ svakome vremena, da radi ono, što ti želiš.
Ali ne treba gubiti vrijeme,
rasipati vrijeme, ubijati vrijeme,
jer je vrijeme dar, koga ti šalješ,
ali propadljivi dar,
Dar koji se ne konzervira...
(Mischel Quoist)

S t a r i i m l a d i

Susreo sam nedavno majku jednog gimnazijalca, koja je nekada stanovala u našem susjedstvu. Žena je već dosta posijedila, a i crte su na licu svjedočile, da su joj brige za djecu oduzele mladost.

- Kako, gospođo, Igor? - upitao sam je.

- Pa znate kako... Sigurno ga se sjećate iz djetinjstva. Uvijek po svoju.

- Znači, da vas još uvijek ne sluša... -

- Sada, kad je u osmom razredu, najmanje... Na svaku moju opomenu, on oholo dobaci:

- A šta ti znaš... Ti spadaš u srednji vijek... Tebe je vrijeme pregazilo. Ne živi se danas po vašim zastarjelim metodama...i t.d. -

Često se to čuje iz usta naše nadobudne mladeži. To je pojava općenita po svim zemljama i kontinentima našega "naprednog" XX. stoljeća.

Evo, što je o tom problemu napisao jedan Kanađanin iz Montreala, Rudolf Laplant, otac osmero djece. Njegovo je mišljenje donio "Foyer Notre-Dame" (prosinac 1958.).

- Moderni studenti se hvale, da pripadaju jednoj novoj generaciji. Sve što je postojalo prije njih, ne vrijedi u njihovim očima. Još malo i oni bi povjerovali, da je svijet počeo s njima. Kako bi njih mogao uvjeriti, da ljudi četrdesetih, pedesetih i šezdesetih godina nisu od nekog drugog svijeta.

Mladi ljudi, koji samo govore o modernim pronalascima, o novim metodama, nečuvenim vještinama, izgleda da su zaboravili na telefon, automobil, avion, radio, atomsku bombu, televiziju, koje su

stvorili i stavili u pogon ljudi baš te generacije, koju su oni odbacili. Bez prošlog napretka nema usavršenja ni sadašnjeg ni budućeg. Otkrića mladih omogućila su istraživanja njihovih otaca. Nema zato razloga, da bi nastao jaz među generacijama, ako tradicija zajedničkih vrlina i usluga čvrsto povezuju jednu generaciju s drugom.

Trebalo bi, da mladost, ne izgubivši ništa od svoje revnosti i svojih planova, primi s priznanjem ono, što su prethodne generacije otkrile i proizvele bez njih.

Taj stav priznanja je nemoguć za one, koji nisu nikad ništa učinili, a vjeruju, da su za sve sposobni. Za svakog mladog čovjeka ostaje težak problem, koji bi pred stvorenim ili toleriranim nepravdama starijih, htio odjednom promijeniti lice svijeta... -

Mladost mora poštovati iskustvo starijih. Mladost mora cijeniti dostignuća prošlih generacija. I na tim temeljima dalje graditi.

Mladost još nije položila svoga životnog ispita. Ona uvijek samo puno obećaje. A od obećanja do oživotvorenja veliki je ponor. Zaboravlja se, da su najveća djela na polju nauke, književnosti i umjetnosti stvorena od ljudi, koji su imali sijede vlasi, a ne od golobradih.

Svojevremeno je profesor Mladen Alajbeg u jednom članku, koji je obrađivao

baš ovaj problem, istaknuo važne činjenice:

- Viktor Hugo je napisao u sedamdesetpetoj godini "Povijest jednog zločina". A to mu nije bilo posljednje djelo. Goethe je završio "Fausta" u svojoj osamdesetoj. Aleksandar Humbolt počeo je pisati "Kosmos", kad mu je bilo sedamdeset šest godina, a završio ga je, kad mu je bilo devedeset. Tizian je naslikao čuvenu sliku "Bitku kod Lepanta" u devedeset osmoj godini i sigurno bi još umjetnički stvarao, da ga nije u devedesetdevetoj godini pokosila kuga. Michelangelo je aktivno radio u osamdesetdevetoj godini, a Perugio je stvorio svoje freske u crkvi Castello di Fontignana, kad mu je bilo sedamdesetšest godina..: Mladi s nepovjerenjem gledaju na stare, a stari s nepouzdanjem gledaju na mlade. Jer sama težnja za "novim" nije još nikakvo jamstvo, da će to "novo" biti zaista nova vrednota, a ne nova zabluda. -

Ne prezri starost. Ne vladaj se tako, kao da si popio svu mudrost svijeta. Puno više misli na svoju starost, da je ne dočekaš praznih ruku.

Sv. Pavao uzalud ne veli: - Ako tko misli, da je što, a nije ništa, vara sam sebe... - (Gal. 6, 3).

V e l i k i B o ž j i d a r

- Jedna me stvar odbija od naše vje-
re, - govorio je mladi student svećeniku.
- Koja bi to stvar bila, dragi pri-
jatelju, - znatiželjno je upitao sveće -
nik.
- Pa, ispovijed... Kad se ne bi tre-
balo ispovijedati, bilo bi vjernicima pu-
no lakše i mnogo bi ih više bilo u na-
šim crkvama... -
- Sinko moj, to su strašne predrasu-
de... Ispovijed nije Isus ustanovio, da
bude naša muka i naš teret, nego da bude
naš lijek u slabostima i naš mir u gri-
žnji savjesti. Ispovijed donosi oprošte-
nje i oslobođenje... Tvoja je tvrdnja i-
sto tako besmislena, kao kad bi kazao ,
da bi čovjeku bilo lakše, kad ne bi po -
stojale sve moguće liječničke ordinacije,
gdje možemo otkriti sve rane i bolesti
svoga tijela...-
Nažalost, mnogo ima danas kršćana,
koji najdivniji Božji dar, dar beskraj -
nog milosrđa i ljubavi Božjeg Srca gle -
daju tako crnim očima. A naprotiv morali
bi čitav život zahvaljivati Kristu, što
nas je obdario sakramentom milosrđa i po-
mirenja.
Veliki engleski književnik i obraće-
nik Chesterton u svom intimnom dnevniku
je napisao:
- Pitali su me, zašto sam postao ka-

tolik. Ja sam im odgovorio ovo: da se o-
slobodim svojih grijeha... Grijeh, koji
se iskreno okaje i ispovijedi, uklonjen
je s ovoga svijeta i grešnik može početi
živjeti novim životom, kao da nikad nije
sagriješio. Katolik, koji dolazi s ispo-
vijedi, u punom smislu riječi opet ulazi
u svijetlo jutro svoga djetinjstva, jer
on zna, da je Bog u uskom i tamnom pro -
storu ispovjedaonice obnovio u njemu svo-
ju sliku i priliku. Prošlost ga više ne-
plaši. On je preporođen i kao da je is -
tom počeo živjeti, kao da ima samo pet
minuta života... -
Tridesetprvog siječnja 1959. godine
umro je u Londonu od kljenuti srca Denis
Hamilton, po zanimanju kinoproducent. Do
svoje tridesetčetvrte godine života, kad
je teško obolio, proveo je mladost u ra-
skalašenom životu. Pomno je pio čašu u-
žitka, što mu ga je pružila ova naša škr-
ta zemlja. Bio je vrlo bogat, pa je ispo-
slovao sebi sve, štogod mu je srce zaže-
ljelo. Noćne zabave za njega su predstav-
ljale vrhunac užitka i sreće. Oženio se-
s glumicom Dijanom Doris,ali je kratko
vrijeme sreća trajala u tom braku. Brzo
se rastavio.
Tada ga je Providnost pohodila teš-
kim križem bolesti. Dok je nemoćan ležao
na bolesničkom krevetu i dok je pokraj
sebe u velikoj bolnici gledao bezbroj te-
ških bolesnika, silom mu se nametnula mi-

sao o cilju ljudskoga života. Gdje je smisao svemu ovome? Zašto je čovjek na zemlji tako malo dana sretan? Da li je moguće, da sve svršava s grobom? Mučile su ga u teškim i neprospavanim noćima ozbiljne misli. I jednoga dana pozvao je k sebi katoličkog svećenika i s njime je raspravljao o onome, što je tako tištilo njegovu dušu i mučilo njegovu savjest.

Posljedica tih razgovora bila je ta, da se je Denis Hamilton obratio i stupio u Crkvu. A znate li, što ga je najviše privuklo u Crkvu? Na to pitanje neka nam odgovori njegov brat Ronald Hamilton:

- Moj brat Denis je proveo prilično buran život. Bilo mu je drago svako uživanje. Želio je toliko toga i dobio je. No u njemu nije bilo zloće. Sada je prestao biti "frajer". To je prvi puta, da se zanima za religiozne probleme i držim, da se odlučio za katolicizam zato,što se u katoličkoj crkvi mogu grijesi ispovjedati.-

Eto kako oni koji su izvan Crkve cijene sv. ispovijed. A mi je nažalost tako malo cijenimo i malo se njome koristimo. Ali tome nije kriva ispovijed, krivi smo mi sami, jer u nama nije nešto u redu. Nitko nije sretan, veli biskup Sheen, koji ne priznaje svoju krivicu,a nitko nije nesretan, kome su oprošteni grijesi i koji živi u ljubavi s Bogom.

Tko krije svoje grijehe, nema blagoslova. Tko ih priznaje i ostavlja,dobit će oproštenje (Priče, 28,13).

"K r a l j i c e l j e p o t e"

Moderni je duh u mnogočemu isprevrnuo ljestvicu vrednota. Ono, što je sporedno, postalo je često puta glavno. Vremenito i prolazno oduzelo je mjesto vječnom i besmrtnom. Duh je otišao sasma u pozadinu, dok je ljudsko tijelo postalo predmet obožavanja. Ne vidi li se to i u onoj dekadentnoj pojavi, koja je zahvatila svijet, kada se tolike mlade djevojke biraju kao "kraljice ljepote", da svoju žensku dražest kao u nekom izlogu nude svojim obožavateljima.

Zagrebački "Vjesnik" u svom broju od 19.VIII.1960. donio je pismo B. Mežnarića, koji baš raspravlja o pokušajima biranja "miss" u nekim našim gradovima. Među ostalim on kaže:

-... Pa zar ćemo ljude isključivo mjeriti i cijeniti i nagrađivati po više manje pravilnijim crtama lica ili uspješnije građenim oblicima? Naravno,mlado i lijepo prijatno je oku i nitko živ ne će to osporiti. Ali zar je sve u tom krajnje pojednostavljenom i površnom sažimanju ljudske vrijednosti? Moje je mišljenje, da je takvo gledanje nehumano i uvredljivo. Za nas čovjek nije ljepušasta

lutka, nego kompletna, cjelovita lič - nost, koja se pored svih ljudskih mana , odlikuje osobinama, što ih u njemu cijenimo. A one, mislim, nipošto ne mogu biti samo u fizičkoj dopadljivosti. Pa kad gradimo nove odnose među ljudima, čemu takvu dehumanizaciju praktikovati upravo tamo, gdje može uroditi najosjetljivijim posljedicama kod mladih ljudi?... A posljedica može biti i ima ih, to znam iz vlastitog opažanja. Zar je lako roditeljima iluziju svoje kćeri, da je "najljepša" (o čemu, uostalom ima i oficijalnu potvrdu) naknadno svesti na neke realnije, životnije predodžbe? Nije li takva iluzija pogodan teren za pravljenje ko - jekakvih kombinacija o lagodnom životu, što bi ga trebalo omogućiti, isključivo fizičke kvalitete? A što onda, kad od tih kombinacija ne bude ništa?...-

Prošle godine u Kaliforniji u tom pogledu dogodila se neka izmjena. Grad - ska općina u Long Beachx-u organizirat će otsada "Internacionalni kongres lje - pote", čije se prvo zasjedanje trebalo održati ove godine. Kandidati će biti ocijenjeni prema svom licu, pojavi, ljupkosti, osobitostima i načinu govora. Oni će se predstaviti u večernjim haljinama, sportskim odijelima i narodnim nošnjama, a ne više u kupaćim kostimima. Moglo bi se reći, da to predstavlja jedan korak naprijed. I mnogi su taj napredak sa zadovoljstvom prihvatili.

Ovu je vijst donio belgijski časo - pis "Dimansche" (6.IX.1959.) s popratnim komentarom:

- Život je ozbiljna stvar i današ - nji ljudi imaju dosta svojih drugih problema i briga. A što u stvari i predstav lja ta obožavana "kraljica ljepote"? Najljepšu Evinu kći jednog grada ili jednoga naroda ili svijeta? U sve se to može s pravom sumnjati. U svakom slučaju nema ništa nesigurnijega od takvog kratkotrajnog kraljevstva. Svijetu, koji tako če - znutljivo traži mir, sreću, sigurnost, potrebne su lijepe duše daleko više nego lijepa tijela. Potrebne su istinske kraljice ljepote, koje u svojoj duši nose skrivenu ljepotu i dobrotu svoga srca, plemenitost nutrine zagrijane velikim idealima čovječanstva.

Jer čovječanstvo sanja o majkama, koje će sutra biti život obitelji, koje će na svom krilu i na svom srcu izgrađivati velike, poštene i plemenite ljude za kojima toliko vapije naše vrijeme. Čovje - čanstvo sanja o svim onim ženama, koje se saginju nad ljudskom patnjom u klinikama, bolnicama ili kod svojih kuća. Sa - nja o onima, koji svoj život predaju odgoju mladih duša, koje su im povjerene, o onim djevojkama i ženama, koje zaborav - ljajući na sebe, svoj život darivaju u službu drugima, da bi ljudi bili bolji, da bi na ovom svijetu bilo više dobrote,

i ljubavi, i praštanja, da bi po tom svijet bio sretniji.

Sve ovo nisu kandidati za natječaj ljepote. One imaju boljeg, korisnijeg i hitnijeg posla. I nitko ih ne treba proglasiti kraljicama: one su svojom duhovnom veličinom same sebe proglasile.-

A što čovječanstvu mogu obećati kojekakve "miss" ili one druge naše djevojke, koje se potpuno razgolićene za vrijeme ljetne sezone izlažu po našim ulicama kao sajamska roba? Zar može u njima čovjek gledati, kako se je ono izrazio Goethe, "vječno žensko, što nas diže"?

Oskar Wilde u svom romanu "Slika Dorijana Graya" izvrsno opisuje tužni konac svake obožavane zemaljske ljepote:

-... Ode li mladost, napustit će vas i ljepota i onda ćete mahom osjetiti, da je kraj vašim pobjedonosnim slavljima ili da se morate zadovoljiti onim beznačajnim pobjedama, što će u vašem sjećanju na prošlost biti gore od svakog poraza. Svaki mjesec, što seli u nepovrat, dovodi nas bliže nečemu strašnom. Vrijeme je ljubomorno na vas i zameće borbu s krinovima i ružama vaše ljepote. Malo po malo ćete biti sve bljeđi i bljeđi, upala obraza gledat ćete otupljenim pogledom u prazno. Satrt će vas patnje, neizrecive patnje... -

Dražesnost je varava - kaže sv.Pismo - i ljepota je tašta, slavit će se žena, koja se boji Gospodina(Poslov.31,30).

P u t e m M a r i j e G o r e t t i

Sveta, djetinja nevinost, vrednija je od sveg blaga ovoga svijeta. Dr. Merz

Nije sve u našem vijeku crno. Nije sve pokvareno, kako plaču pesimisti. Još uvijek ima duša, kojima je krepost milija od opačine, kojima je život milosti draži od grijeha. Još uvijek ima i među našim djevojačkim svijetom onih, kojima je nevinost i čistoća srca najveće životno blago i najljepši njihov ures. Ima ih koje su kadre sve prije žrtvovati, a ne izgubiti svoje djevičanstvo. Nije jedina Marija Goretti mučenica čistoće...

Horta de Avinio zove se jedno malo, zabitno mjesto u provinciji Barcelone. Ne broji niti 300 stanovnika. Ni po čemu nije glasovito. Ni na jednoj geografskoj karti ne ćete ga pronaći. Pa ipak je ono posljednjih godina uzbudilo svjetsku javnost. O njemu se pisalo u novinama i tjednicima, govorilo preko radio-stanica, pričalo na trgovima i ulicama. Zašto? Jer je to malo gorsko seoce dalo u našim tmurnim danima jedan svijetli lik, trinaesto-godišnju djevojčicu Josipu Vilaseca, koja je prošla utrtim tragom Marije Goretti i postala još jedan purpurni biser

u mučeničkoj kruni kršćanskih djevica.
Rođena je 9. ožujka 1940. u siromašnoj obitelji Vilaseca kao peto od sedmero djece, kojima je Bog obdario oca Jaime-a i majku Antoniju. Otac se bavio radom u polju, a majka je radila u nedalekoj tvornici. U kući se poštivao Bog i njegov zakon. Posebno se častila naša Gospa i svaku večer se molila zajednička krunica. Nije li baš u tim večerima Marija diskretno i majčinski poučavala Josipu, kako će Boga ljubiti iznad svega i kako mora biti spremna, da sve u životu pregori prije nego ga teškim grijehom ožalosti?
U svojoj devetoj godini pristupila je na prvu sv. pričest. I od tada je Isus bio njezina najveća radost i utjeha. Zato ga je svake nedjelje primala, a često puta i preko sedmice. Posebno se radovala svakom Prvom petku, želeći mu pokazati svu ljubav svoga malog srca, koje mu pruža kaplju utjehe radi ljudske nezahvalnosti. Često je znala u tihom sumraku povući se u crkvu, da pozdravi svoga božanskog Utamničenika.
Pošto je Josipa završila osnovnu školu, poslali su je roditelji u susjedno mjesto Avinyo kod č. sestara Službenica Presv. Srca. Tu je imala dužnost paziti na malu djecu, koju su roditelji ostavljali kod sestara, dok su radili u tvornici.
A onda su u njezinom životu nastupili presudni dani. Roditelji su odlučili, da je za neko kratko vrijeme pošalju kod stare gospođe Dolores Guardiola, da bi joj bila pri ruci. Svake nedjelje Josipa se vraćala svojoj rodnoj kući. I baš zadnje nedjelje prije tragične smrti mala se Josipa potužila majci, da se ne bi željela vratiti gospođi.

- Zašto, Josipa? - upitala je bezazleno majka.
- Jer je Josip zao. - Samo je to odgovorila. Majka nije slutila o čemu se radi, pa je bodrila, da izdrži još nekoliko dana do Bezgrešnog Začeća.
Josip Carrigo, mladić od 24. godine, na kojeg se djevojčica tužila, bio je rodom iz onih krajeva. Ostao je u ranoj dobi siroče bez oca i majke, tako da manjak obiteljskog odgoja nije nikad nadoknadio. Tek je tri mjeseca bio na službi kod gospođe Dolores. Josipa je već iz daleka po nekim lošim znakovima naslućivala, da se nalazi u lošem društvu. I ta se slutnja doista i obistinila.
4. prosinca gospođa Dolores otišla je u susjedno mjesto. U kući je ostala djevojčica i pastir Josip. On je tada iskoristio zgodu za svoj napad na čast i nevinost djevojčice. Josipa čim je opazila njegove namjere, odlučno se oprla silniku. On ju je zgrabio za kosu i ranio nožem po vratu. Želio je slomiti njezin otpor. Ali Josipa je i dalje vikala svo-

jim nepopustljivim i junačkim "ne"! Kad na sva nagovaranja i prijetnje nije htjela pristati, tada joj je, u svojoj zaslijepljenoj strasti, nanio nekoliko smrtonosni uboda nožem.

Jedan sat kasnije našla je Josipu gospođa Dolores u lokvi krvi. Bila je prevezena u Manrezu na kliniku; a Josipa, koji je odmah sve priznao, odveli su u obližnji zatvor.

- Tko ti je, Josipa, zadao sve ovo zlo? - pitao je kapelan don Padros.

- Josip, sluga. -

- A zašto? -

- Jer je htio, da sa mnom učini jednu stvar. -

- A zašto ti nisi htjela učiniti? -

- Jer se to ne smije... to je grijeh. -

- Jesi li mu to rekla? -

- Da, gospodine. Ali svaki puta, kad sam mu to kazala, on se je više srdio i više mi zla učinio. -

- Vrlo dobro, djevojčice moja, vrlo dobro. Ponijela si se kao svetica. -

Dok je ležala u klinici spominjali su mučenicu Mariju Goretti, pa je zaželjela, da bi taj svoj sveti uzor bolje upoznala. Pročitali su joj Marijin životopis, a Josipa je nakon toga priprosto i jednostavno rekla svojoj majci:

- Mama, onda sam i ja učinila to isto, zar ne? -

Kad su joj napomenuli, da je Marija

oprostila svome ubojici, ona je odmah uzviknula:

- I ja opraštam Josipu. - Sutradan je bio Prvi petak, sv. pričest je namijenila za Josipovo obraćenje.

Strpljiva u svojim bolima i patnjama, sva predana u presvetu volju Božju, čekala je svoj zadnji čas. Na pitanje, što bi volila više ozdraviti ili umrijeti, ona je smireno odgovorila:

- Meni je svejedno... Ono što Bog hoće i Gospa... -

Na sam Božić 1952. godine njezin je izmučeni i iscrpljeni organizam podlegao i mala mučenica otišla je u nebo slaviti svijetli i radosni dan Božića.

Uz nezapamćeni sprovod, koji je naličio slavnom trijumfu, tijelo joj je bilo sahranjeno na blagdan Nevine dječice u malom groblju njezina zabitnog sela.

Još je jedan krvavi ljiljan zasjao u svom svetačkom sjaju, da nam u našim nutarnjim borbama bude primjer i poticaj kako moramo ljubiti čistoću svoje duše.

Tko će uzaći na goru Gospodnju ili tko će stati na svetom mjestu njegovu? Onaj, u koga su nevine ruke i čisto srce... (Ps. 23,3).

(Prema članku D. Mondrene S.J.)

S l a b o   s a m   g a   p o z n a v a l a

Kad čovjek pomisli na svoje bližnje, dođe mu da zaplače. Cijeli dan bi plakao. Jedino što se može jest, moliti se, da Bog učini čudo i spasi bar neke od njih. A ja se molim iz dubine srca...
(Iz dnevnika Ane Frank)

Evo nedavnog doživljaja iz jedne župske kancelarije.

- Velečasni, ja bih naručila jednu sv. Misu - započela je razgovor neka mlada gospođa, na čijem se licu čitala neka skrivena tuga, koja je izjedala.

- Možete, gospođo, vrlo rado, - odvrati župnik.

- A bi li se mogla preko Mise pričestiti? - znatiželjno je upitala.

- Dapače, to se baš i preporuča. Misa je tek onda potpuna, kad vjernik su-djeluje u Žrtvi i od nje blaguje. -

- Ali znate, ja se nisam u crkvi vjenčala... -

- E, to je onda druga stvar, - iznenađeno će župnik. - Da vam pravo kažem mene čudi, kako vam ta pomisao i može doći napamet. Sakramenat sv. Euharistije se prima samo s čistom dušom, nikada u

teškom grijehu... -

- Slutila sam, da ćete mi tako odgovoriti... Ali ovako ja više ne mogu... bolno je zavapila žena.

- Trebali ste, gospođo, na to prije misliti. Nastojte čim prije pitanje svoje savjesti urediti. Bog vam je dao vremena... -

- Urediti... urediti... Lako je to reći, moj oče. Ja bih uredila sutra, ali, kad on ne će ni da čuje... Dok nismo stupili u bračni odnos, onda mi je obećao, da ćemo se svakako crkveno vjenčati... Zapravo sve je to kod mene išlo na brzinu. Slabo sam ga poznavala... I onda je započeo naš život u dvoje... Danas, sutra i tako je evo prošlo punih šest godina. Strašno mi je teško... Savjest me muči. Bila sam vjerski odgojena... Znam što znači Bog u ljudskom životu i životu obitelji. A u mojoj obitelji nema Boga... U mojoj se kući ne spominje ni Božić ni Uskrs... Moje malo dijete ne sklapa ručice prije spavanja, da se moli za svoju mamu i tatu... Bože moj, kako sam nesretna... -

Tako je završila svoju tužnu povijest, dok joj se na oku zacaklila suza kao odjek nutarnje boli, koja je zagorčila jedan mladi život.

- Zapravo sve je to kod mene išlo na brzinu... Slabo sam ga poznavala... - Kolike žene danas to isto moraju prizna-

ti. Lakoumno iza nekoliko susreta prodaju biće tajanstvenom neznancu, kada upoznaju njegov pravi lik, onda je već ka - sno.

Genoveva iz romana "Ispovijed jedne svjetske žene", iznosi svoj intimni ži - vot i pogreške, koje su urodile odsudnim posljedicama:

...- Razljutila sam se zbog udaje moje prijateljice. Nisam mogla shvatiti, da je mogla tako brzo prihvatiti odluku o kojoj je ovisio čitav njezin život. Mogla sam istina primijetiti, da gotovo sve djevojke u tom postupaju na isti način. Ali svejedno moj je gnjev uvijek bio jednako iskren i živ. A kakvo bi tek bilo moje negodovanje i kako bi se osjetila povrijeđenom, da mi je u tom času netko rekao, da ću i ja to isto učiniti. A ipak se to i meni dogodilo...

... Naši životi sada idu uvijek u-sporedo, ali ponori dijele naše duše i teško je biti više stran, nego što smo mi sada. Možda je on uvijek bio takav, a-li ja to nisam znala. Sada znam i to je sve... -

Nikad zato nije dosta mladim ljudima preporučati budnost i pozornost. S čovjekom , koji za tebe predstavlja nepoznati svijet ne smiješ privezati lađu svoga života. Jedinstvo mišljenja, jedinstvo nazora, jedinstvo ideala, mora biti nevidljiva, ali neraskidiva spona, koja će vezati zauvijek srodne duše. Jedino o-

na srca, koja se u najosnovnijim pitanjima života i ljudske sudbine slažu, mogu po ljubavi postati samo jedno srce i mogu računati na buduću sreću. Ako toga nema, onda ne sklapaj brak. Pisac Gerely u svojoj knjizi "Daj mi svoje srce" izra - zio je divnu misao:

- Sam čovjek nikad ne može biti toliko nesretan, koliko u nesretnom braku, jer samoća nije nikad tako nepodnosiva, kao život s čovjekom, kojega ne ljubiš, a ja bih nadodao, ili koji nije zaslužio tvoju ljubav.

K a m o ć e d j e c a?

Najveću nepravdu i najveću bol, nanašaju svojoj djeci oni bračni drugovi, koji se na lakoumni način rastavljaju. Nepopravljive posljedice iz takvih rastava prate djecu u njihovoj budućnosti kao u-kleta sjena. Malo biće, koje još nije doraslo velikim životnim udarcima najednom se mora sukobiti s grubom realnošću, da ostane bez tople majčine ljubavi ili o - čeve zaštite i skrbi. Dijete nužno mora osjetiti u svom djetinjstvu jednu bolnu prazninu, koju ničim ne može nadomjesti-ti... Evo jedne potvrde.

"Vjesnik u srijedu" od 26. kolovoza 1959. donio je jedno pismo pod naslovom

"Rođendan moje mame":

"Imao sam mamu, bila je lijepa i do bra, i jednoga dana je izgubih. Otišla je, ostavila je mene i mog mlađeg brata s tatom.

Kad sam shvatio zbilju njenog odla- ska, plakao sam, plakao je moj brat, pla- kao je i tata. No ona nije htjela, da zna za naše suze i boli, volila je nekog dru gog više nego nas.

Prošla je godina, što je nema, ali ja ipak znam, da joj je ovaj mjesec ro - đendan. Gdje je sada ne znam, da li je sretna, isto ne znam.

Ja je se ipak sjećam i ako mi se vratit nikad ne će, jer ovaj joj je mje- sec rođendan.

Dragi uredniče.

Lijepo vas molim, da u jedan mali slobodan kutić vašega lista odštampate ovih mojih par redaka, za koje bih želio da ih pročita moja mama. Ona rado čita, a pogotovo Vjesnik u srijedu.

Možda naiđe na taj moj članak, ona bu odmah znala, da je njoj namijenjen. Ja znam, da bih zato morao da vam pošaljem novac, ali ga nemam, a tata za ovo ne smije da zna, pa vam i zato ne smijem o- dati moje ime.

Zahvaljujem se i pozdravljam vas
vaš stalni čitalac

đak osmoljetke -

U ovom pismu je tako iskreno progo- vorila duboka bol djetinje duše za maj - kom.

Nedavno se je u jednom našem gradu u sudbenoj dvorani dogodio također veoma dirljiv prizor. Muž i žena traže rastavu. Iznijeli su svoje razloge, koje je sudbe na porota uvažila. Ali onda je došlo ne- rješivo pitanje: kome će pripasti dijete? Imali su samo jedno i svako ga je vukao na svoju stranu. Majka je željela, da di- jete pripadne njoj, ali se je otac tome odlučno protivio. Na koncu je sudac htio da čitav taj problem riješi samo dijete.

- Koga, braco, više voliš mamu ili tatu? - upitao je sudac.

Mali je pogledao najprije jedno i drugo, pa onda izjavio:

- Ja volim jednako oboje... -

- S kime bi želio živjeti, s mamom ili tatom? -

Mali je samo šutio. Tri puta mu je sudac postavio isto pitanje i mali je tek na treće odgovorio:

- Ne znam, jer volim i mamu i tatu.- Sva je porota bila duboko potresena tim odgovorom, a na licu daktilografkinje po kažu se suze...

Kako bi se bračni drugovi trebali ozbiljno zamisliti, prije nego se odluče na taj žalosni korak. Nije u pitanju sa- mo njihov život, u pitanju je i život njihove djece i njihova vječna sudbina.

12. ožujka 1950. napisala je pismo jednom svećeniku neka mala djevojčica. Evo njegova sadržaja:

- Dragi oče, imam tek dvanaest godina i ne mogu još slušati vaše propovijedi. Ti si već ohrabrio mnoge osobe. Moli za moga tatu. Moja majka plače po cijele večeri, što nas je otac ostavio i pošao za drugom ženom.

Moja je majka prisiljena raditi u tvornici i prolazimo vrlo bijedno. Ja če sto poboljevam i moj mi otac nije dao još ni jednog dinara niti jabuke. Ovo me veoma žalosti. Ja ipak nisam kriva sigurno za to.

Stoga te molim, da pišeš mom ocu, kaži mu, da nije lijepo ono, što čini. Pomozi nam, da ga opet privučemo i dovedemo kući.

Tvoja Nevenka

Tražit ću dušu djece vaše - veli Duh Sveti u sv. Pismu - iz vaših ruku (Eccl. 41,10).

Što je Bog združio

Sveučilišni profesor dr. Ana Prokop, šef katedre za porodično pravo na pravnom fakultetu u Zagrebu napisala je 25. IX.1957. za "Vjesnik u srijedu" članak pod naslovom "Razvod brakova". Među ostalim autor članka je donio i statističke

podatke, koliko se godišnje bračnih drugova rastavljaju u našoj zemlji, posebno u pojedinim republikama.

U samoj Hrvatskoj u vremenu od 1947. do 1954. razvedeno je 29.669 brakova. Jedna zaista zabrinjujuća brojka. I je - dan zaista ozbiljan društveni problem, koji kao rak rastače naš obiteljski život. A izgleda, da se svake godine te brojke ne smanjuju, nego povećavaju.

Zar Crkva time, što čuva neokrnjeno Kristovo načelo: što je Bog združio, to čovjek neka ne rastavlja, ne jača same temelje zdravog obiteljskog života? Jer kome rastavljeni supruzi nose sreću? Ni sebi, ni djeci, ni društvu...

Cijela svjetska javnost bila je svjedokom kod žalosna četiri prizora, koja su se dogodila u razmaku od 1937. do 1958. godine. Ti nam prizori najbolje pokazuju, da je nerazrešivost kršćanske ženidbe najveći i jedini jamac smirenog i sigurnog obiteljskog života.

U ovim prizorima igraju ulogu muž i žena. Muž u svakom prizoru ostaje isti, dok je žena uvijek druga.

- 1937. prvi prizor. Curd Jurgens, slavni glumac oženio se sa Lulu Basler. Štampa je komentirala na sva usta: ovaj brak će biti sretan.

1947. drugi prizor. Curd Jurgens ponovo se oženio s glumicom Judith Holzmeister. Novi brak će biti sretan - opet

je bilo zvučnih komentara.

1955. treći prizor. Curd Jurgens oženio se po treći put s Evom Bartok. No valjda će ovaj treći brak biti sretan...

1958. četvrti prizor. Curd Jurgens živi sa francuskinjom Simone Buceron. Ako ta bude supruga i zvanično proglašena kao br. 4, i opet će za neke ovaj brak biti "sretan".

Naveli smo jedan primjer baš iz filmskog svijeta, jer znamo, kako filmski glumci postaju "idealni tipovi" za milione mladih ljudi. Sada, kada je obitelj u svijetu toliko ugrožena, ti idoli ekrana formiraju mentalitet i shvaćanje naše mladosti. A onda se nemojmo čuditi, kako za mnoge mlade ljude brak predstavlja jednu običnu avanturu, koja se uređuje ili raskida s nekoliko administrativnih formalnosti - (Fouer "Notre-Dame", 1958).

Što bi zaručnici na prvom mjestu trebali gledati u braku, koji kane sklopiti, izvrsno ilustrira njemački romanopisac Luise Rinser u svom romanu "Pustolovine mladosti":

- Kod ljubavi je bitno darivati sreću onome, koga ljubiš. Ne samo za jedan dan, jednu noć, neko izvjesno vrijeme, nego uvijek... Sreća onog, koga ljubiš naš je mir... Taj mir jest svijest, da se živi u harmoniji. Ženidba je sklad. Prolazna i tjelesna veza jest nesklad. U skladu se raste. U neskladu se gube najbolje snage, a ništa se ne dobiva... -

Tko živi po ovim principima, ne će mu nikad doći pomisao na rastavu. Sakramentalna milost će pomoći, da bračni drugovi sve probleme riješe uzajamnim razumijevanjem u miru i ljubavi. A onda njihova ljubav ne će nikada doživjeti brodolom. -

Na pitanje belgijskog časopisa "Dimanche" - Zašto ljubim svoju ženu? - neki gospodin iz Pariza, koji u braku ima sedmero djece i živi sa svojom ženom već petnaest godina ovako odgovara:

Ljubim je...

jer je ona bolja od mene,

jer popušta uvijek, kad je nešto bez važnosti,

jer ne popušta nikad, kad je nešto važno,

jer sudi o onom što je važno u svijetlu vjere,

jer, ako joj učinim neugodnu primjedbu, ona jednostavno odgovara, da imam pravo,

jer, ako joj se pruži prilika, da na meni primijeti nešto neugodno, ona tada šuti,

jer svojom jakom vjerom podupire moju...

jer, ako stvari idu dobro, ona zahvaljuje Bogu,

jer, ako stvari idu loše, ona veli, da će se promijeniti,

jer, ako je daleko od mene, njezina

prisutnost mi manjka,
jer, ako je blizu mene, njezina prisutnost je slatka,
jer znade čekati,
jer izbjegava, da se na nju čeka,
jer, kada se vraćam kući, ona mi otvara uvijek vrata, da najprije ugledam njezin osmjeh,
jer moja ljubav prema njoj raste kao i godine, što prolaze,
ljubim je, jer me ljubi... -

Poruka sv. Pavla još je uvijek najbolja garancija obiteljskog mira:

- Noseći teret jedan drugoga ispunit ćete zakon. - (Gal. 6,2).

S v i s m o m i u b o j i c e

Ovo je slučaj iz prakse jednog našeg liječnika. Nipošto nije novi i jedinstven. Dogodio se je već bezbroj puta. Dolazi iz sela mlada žena u trećem mjesecu trudnoće.

- Gospodine doktore, ja se nalazim u drugom stanju. A imam već troje djece. Kud ću s njima? Dajte mi, molim vas, uvjerenje, da ne smijem roditi radi slabog zdravlja. Otišla bih u bolnicu...

- Vi to govorite, kao da se radi o tome, da vam propišem aspirin za glavu- sa zaprepaštenjem odvrati liječnik.

- Kako vam majčinska savjest dopušta, da na tako lak način ubijate svoje dijete u utrobi? -

- Nisam ja, doktore, ni prva ni zadnja... Kad sve druge to čine, zašto ne bih ja smjela?... Uostalom kad vi to ne ćete, ja ću potražiti drugoga... -

Ode iz ordinacije i zalupi vratima u znak protesta. Strašni je ovaj zločin zahvatio već i naša sela i počeo nagrizati zdravi korijen obiteljskog života i onih pokrajina, gdje se za nj uopće nije znalo. Čovjek se sa strahom pita: kamo to vodi?

Da vam ne bi izgledalo, da ovo zgražanje suviše miriše po nauci katoličke crkve, čitajte što piše jedan nekatolik, švedski liječnik, koji je također zaprepašten zločinima abortusa. Njegovu izjavu donosi P. Leppich u članku, koji nosi naslov "Krist i ubojica djece".

Ovaj liječnik žali, što su abortusi u njegovoj domovini na dnevnom redu. Ljudi se ne ustručavaju učiniti abortus zlatnim rezom niti u šestom mjesecu trudnoće.

- Cijenjena gospođo, veli liječnik, znači, da je tada dijete već toliko jako, da bi moglo raspoznati svoje male udove. Besmrtna je duša već u samom začetku prisutna. To vi dobro znate, zar ne? Ovo malo biće živi još četiri puna sata, pošto se odvojilo od majčine utrobe. To znači

dvjestačetrdeset minuta... Što vi, cijenjena gospođo, radite u ovo vrijeme? Zar mu želite produžiti život injekcijama? On će tada živjeti još dva sata, da onda podlegne poput ranjene ptice. Kada bi se to učinilo s nekom životinjom, pokroviteljsko društvo za zaštitu životinja tražilo bi račun od dotične osobe. No kad se radi o nevinom stvorenju s besmrtnom dušom, prelazi se ravnodušno preko toga. Maleno biće živi još neko vrijeme, zatim umire. Zar vi onda smatrate pretjeranim, ako se u bilo kojem slučaju optužuje i govori protiv ubijanja djece? -

Ali bi bili nepravedni, kad bi zbog ovih grijeha okrivili samo majke. Svi smo svjedoci, s koliko je napasti okružena moderna majka i s koliko neprilika se mora često puta boriti u vlastitoj kući, da bi živjela po Božjim zakonima. I oni, koji bi trebali pomoći, dok je u blagoslovljenom stanju kao muž ili svekrva ili njezina majka, postaju joj najveći neprijatelji, kad je otvoreno ili uvijeno prekoravaju i zagorčuju njezin teški život.

P. Leppich divno veli u drugom članku "Krist i abortus": - Svi smo mi ubojice:

oni, koji opravdavaju i propagiraju abortus,

doktor, koji je već u četvrtoj sedmici pružio tablete protiv začeća,

apotekar, koji je spreman "pomoći",

prijateljica, koja je dala adresu onoga, koji će intervenirati,

majka, koja od straha pred sramotom tjera uplašenu kćer, da učini ovaj sramotni korak,

ti i ja, koji smo šutili i koji nismo htjeli pomoći uz svoj bogati džep, da bi se napravila nova kolijevka.

Svi smo mi ubojice... -

Isti je pisac sastavio i krasnu molitvu za majke, koje se nalaze u groznim časovima kušnje:

- Gospodine Bože, ti znaš, da ne želim učiniti nikada zločin pometnuća.

Moje je zdravlje slabo. Naše su dvije sobe premalene, moj muž zarađuje malo, ostala naša djeca jedva, da imaju ono, što je najpotrebnije.

Pomozi mi pronaći sredstvo radi kojega ne bih morala izgubiti ljubav svojega muža, ali niti uvrijediti tvoju ljubav i oskvrnuti svetost svog uzvišenog majčinskog poziva... -

S r c e   d o m a

Sve dugove majko, moći ću da vratim, ali tvome srcu, kako da naplatim?

Mnoga će djeca, kad budu razmišljala, što je majka bila u njihovom životu,

morati to isto priznati s našim pjesni - kom. Čovjek nije nikad mogao biti hladan i bezbrižan pred duhovnom veličinom i ne sebičnim samoprijegorom majčinstva. I u- vijek je tražio načina ili u pjesmi, ili u drami, ili u kistu i dlijetu umjetnika, da ovjekovječi majku i majčinstvo.

Pred nekoliko godina snimljen je film, koji nosi naslov "Obitelj Trapp". Zapravo taj film i nije ništa drugo,nego apoteza jedne divne herojske majke naših dana i naših nevolja.

Tko je ta majka? Zove se Marija A - sumta Trapp, koju su pred nekoliko godi- na Amerikanci proglasili "Majkom godine". Prolazila je teškim i krivudavim stazama života. Kao djevojka 1928. godine dospje la je u obitelj baruna von Trapp, austri jskog časnika, u svojstvu guvernante.Sed mero djece ostalo je bez majke i zato ju je netko drugi morao bar donekle nadomje stiti.

U kući je, radi gvozdene discipline i vojničkog barunova zapovijedanja,život bio nemoguć. Sve se je vršilo u obitelji kao u kakvoj kasarni na znak zviždaljke. Nijedna žena nije mogla dulje vremena tu ostati. Ali kad je ušla u tu kuću Marija ona je svojim neprestanim svladavanjem i neumornom ljubavlju promijenila vojničku atmosferu ove kuće u toplo obiteljsko gnijezdo i ukrotila željeznu krutost starog časnika.

I von Trapp je bio osvojen od Mari- jine divne duše. Zaprosio je njenu ruku i oni 1929. godine stupaju pred Božji ol tar... U novom braku rodilo se je tro- je zlatne djece. Tako ih je sada Marija u svom srcu i u svojoj savjesti imala de setero.

Nakon provale nacista 1938. godine u Austriju bježe u Ameriku. Trebalo je pronaći zgradu i osigurati kruh tako mno gobrojno obitelji. A nije to bilo lako u tuđem svijetu. Uvijek je gorak izbjegli- čki kruh. I majci Mariji dolazi na um o- riginalna misao. Ona će svoju djecu nau- čiti pjevati. Ima ih toliko, da mogu or- ganizirati mali pjevački zbor. Pa će on- da davati male priredbe i pjevačke veče- ri. Tako je i bilo...

Postali su popularni i zarađivali su pristojno. Pomagali su i drugim siro- mašnim obiteljima. Jer su znali, što je bijeda, zato su i drugima nastojali olak šati život.

Marija je napisala nakon smrti svo- ga muža 1948. godine svoju prvu knjigu "Povijest obitelji pjevača Trapp".Tu je iznijela na vidjelo i svoju dušu i svoj dragi dom. Tu je otkrila onu veliku i svetu tajnu materinstva u životu djece. Podigla je zastor s obiteljskog ognjišta i pokazala cijelom svijetu, kako je svo- ju djecu uzgajala i zgojila. Boga, koje- ga je nosila u svom srcu i pred kim je

tako žarko sklapala izmučene svoje ruke, postavila je u središte svoje obitelji. Svakodnevno je s djecom obavljala zajedničke molitve, privikavala ih na žrtve, učila odricanju. Odlazili su na sv. Misu da izvrše kršćansku dužnost, ali i da svojim glasom dadu hvalu i slavu Bogu. Zato su bili prvi u crkvenom pjevačkom zboru.

Marija znade, da još nije za penziju. Tako bi rado otpočinula od svojih briga. Povukla se negdje u tišinu. Ali je njezina djeca još uvijek trebaju. Zato nije smalaksala i nije se odrekla da do kraja nosi križ svoga materinstva. I dalje priređuje koncerte, muzičke priredbe na radiju ili u dvoranama pred mnogobrojnom publikom.

Pokojni sv. Otac Pijo XII u znak priznanja majci Mariji Trapp šalje svoje čestitke, svoj očinski blagoslov i posebno odlikovanje. A ona mirno i ponizno nastavlja svoj rad sa svojim najmilijim blagom. Napisala je i druge knjige: "Kroz godinu s obitelji Trapp", "Jučer, danas i uvijek", "Obitelj na točkovima". Sve je u njima protkano ljubavlju i brigom jedne velike materinske duše, koja nema druge misli ni svetije želje nego da u djeci svojoj usadi ljubav prema Bogu i čovjeku. Želi uvjeriti svoju djecu, da sreća nije u novcu i bogatstvu, nego u mirnoj savjesti. Širiti oko sebe vedrinu, pomagati nevoljnima i dobro činiti, to je

naš kršćanski poziv, misli majka Marija.

Recite mi onda, da li je moguće zaboraviti ovakvu majku? S kakvim pijetetom i ljubavlju će sutra njezina djeca govoriti o majci Mariji Asunti? Zar nije imao pravo Bossuet, kad je rekao: "Sve su veličine čovječanstva odgojene na koljenima majke"? Ako majka ispuni svoju dužnost savjesno i neumorno i njezina će djeca visoko se popeti i kao ljudi i kao kršćani, ako li majka zataji i djeca će vrlo lako duboko pasti u životu.

- Majke, vi ste one, koje imate u ruci spasenje svijeta - (Tolstoj).

M i s l i t e n a o v o

Bila su tako dobra i iskrena djeca. Dva brata blizanca, da ih je čovjek jedva mogao razlikovati. Ostali su rano bez oca. Majka je radila, da može osigurati djeci hranu i odjeću. Mislila je puno na njihovo tijelo, ali na njihovu dušu, to je bila sporedna stvar. Zato nije imala vremena...

Djeca su stupila u svoju dvanaestu godinu. Još nisu bila na prvoj sv. pričesti. Sjetila se neka dobra susjede i prigovarala majci, da bi se morala starati i za kršćanski uzgoj svoje djece. Malo ju je to potreslo i ona se napokon odlu-

čila poslati svoju djecu na vjeronauk.
- Evo, velečasni, i moja dva dječaka... Dosta su zakasnili, ali znate nije krivnja do mene... Život je težak, pa čovjek ni uz najbolju volju, ne dospije na ono, što bi htio... Želim svakako, da se ove godine pričeste... Neka i tu brigu skinem s vrata, - tako je odgovorila majka svećeniku.

Svećenik je gledao dva vesela dječaka, koji su ga znatiželjno promatrali, a za čijim je srcem Isus tako dugo čeznuo. Pustite malene k meni, govori Isus već dvadeset vjekova preko svoje Crkve, a koliki roditelji se ne obaziru na njegov poziv. A kada se napokon i sjete, da svoju djecu trebaju dovesti Gospodinu, onda to traje kroz nekoliko mjeseci za vrijeme priprave za prvu pričest, da onda posvema odijele svoj život od Isusa.

Tako je bilo s ovom dvojicom. Bistri dječaci brzo su naučili sve, što im je bilo nužno potrebno. I veselili su se danu prve svete pričesti. Osjetila je njihova još nevina duša, da je taj dan zaista nešto posebno u njihovom životu. Prvi susret s Kristom u presvetoj Euharistiji, to je zaista najveći događaj djetinjstva. Pjevali su tako toplo i snažno: Kad je Isus u mom srcu, ja za drugo ništ' ne marim...

Ali onda je nastao bolan prekid. Otišli su na praznike i kad su se ponovo

vratili u školu, nisu više dolazili k sv. Misi... Zabolilo je to svećenika. Jednom zgodom napomene majci taj propust. A ona mu odgovori:
- Znate, djeca imaju mnogo, mnogo učiti... A škola je prva... Ja ću njih i kod kuće učiti vjeronauk... Ne bojte se, ja sam kršćanka, pa će to biti i moja djeca... -

Svećenik se zaprepastio nad lakoumnošću jedne majke, koja na tako jeftin način umiruje svoju savjest. Razmišljajući o toj žalosnoj pojavi dođe mu pod ruku članak Abbé Pierre-a, koji je napisao u časopisu "Dimanche" (27.IV.1958.):
- Ne ću nikad moći zaboraviti, piše abbé Pierre - jednog starog svećenika, koji me je zamolio za prošloga rata, da mu pomažem kod jedne svečane pričesti, jer su svi njegovi pomoćnici bili mobilizirani. Taj je svećenik umro nekoliko mjeseci iza toga, pa je prema tome u četrdeset godina njegova svećeništva bila ovo zadnja svečana pričest, koju je podijelio.

Kad je obred obnove krsnog zavjeta bio dovršen, starac svećenik približio se pričesnoj klupi, pa je dršćućim i skoro plačnim glasom ispred bijelo obučenih pričesnika kazao ovo:
- Otkada sam svećenik, ja nisam niti jedanput doživio ovaj čas bez jedne strašne zebnje u dubini svoga srca. Jer

sam znao, da će kod velikog broja prvo - pričesnika ova svečana pričest značiti i svečano odreknuće Gospodina... -

I obraćajući se njihovim roditeljima nastavi:

- Kolikima će među ovim dječacima i djevojčicama, koje ste vi, poštujući stare običaje i navike, doveli do svečane pričesti, ovaj dan, koji bi trebao značiti početak osobne kršćanske zrelosti, biti zadnji dan kršćanskog života?Ne želim otići s ovoga svijeta i pojaviti se pred Božjim sudom prije nego li vam kažem: Roditelji, mislite na ovo... -

Dok imamo vremena, činimo dobro svima, a najviše domaćima u vjeri (Gal. 6, 10).

\+ + +

IV.

N A Š   A P O S T O L A T

I tko napoji jednoga od ovih malenih samo čašom hladne vode, jer je moj učenik, zaista vam kažem, ne će mu propasti plaća (Mt. 10, 42).

Napojit će nas samo voda,
koju smo pružili piti.
Nahranit će nas samo hljeb,
što smo ga drugima dali.
Zaodjenut će nas samo odjeća,
koju smo nekom poklonili.
Utješit će nas samo riječ,
kojom smo nečiju bol ublažili.
Izliječit će nas samo bolesnik,
koga smo podvorili.
Oslobodit će nas samo sužanj,
kojeg smo pohodili.

(Tulio Consalvatico)

Ništa ne bi bilo tako žalosno, kao kad bismo onima, kojima smo poslani, došli praznih ruku, praznog duha i prazna srca.

(Courtois)

T k o   o b r a ć a   s v i j e t?

Znate li koga u Americi nazivaju "čudom televizije"? Možda pomišljate na kojeg slavnog glumca, pjevača ili političara. Ni jednog od svih tih, koji su se proslavili na filmskom ekranu, koncert - noj dvorani ili političkoj tribini, američko javno mnijenje nije krstilo tim imenom. "Čudom televizije" prozvali su po moćnog njujorškog biskupa Fulton Sheen-a.

Već od veljače 1952. godine, svakog utorka navečer pojavljuje se na radio-televizijskom programu simpatična figura biskupa Fulton Sheena, u biskupskoj "uniformi", dok ga 25. milijona Amerikanaca na svojim radio aparatima i televizorima pozorno sluša i prati kroz pola sata.

Msgr. Fultom Sheen svojim govorom i nastupom naprosto očarava svoje slušatelje. Nedjeljno prima oko 10.000 pisama,u kojima se izražava odobravanje, oduševljenje i postavljaju razna pitanja, koja muče dušu suvremena čovjeka.

Ništa manje nije slavan kao izvrstan pisac. Napisao je preko četrdeset knjiga, u kojima je tako duboko zašao u sve probleme naših dana i naših jada, dajući na svaki odgovor. Među deset najčitanijih knjiga u Americi ubraja se i Sheen-ova knjiga "Mir duše".

Veliki je štovatelj naše Gospe,tako da valjda nema njegove knjige, u kojoj nema Marije. Spas i izlaz iz sadašnje svjetske krize Sheen vidi jedino u Mariji, "Ženi nade". Ermnio Crippa piše u uvodu Sheenove knjige "Madona":

- Ne postoji niti jedna Sheenova knjiga, koju ja poznam, a da nije posvećena Njoj,... zvijezdi brodolomaca. Njoj, koja najbolje pozna pustoš i prazninu bolnog srca grešnika. -

Uza svu svoju slavu i uspjeh, koji je biskup Sheen postigao i izvan granica svoje domovine, on ostaje uvijek duboko ponizan i čedan. U jednom razgovoru s velikim novinarom, rekao je za sebe ovo:

-... Televizija je u mom životu tako nešto slučajno i sporedno, kao možda vaše igranje golfa. Ja ne osjećam svoju slavu kao nešto osobno. Ne tražim je.Ako sam našao javno priznanje, tada to zahvaljujem darovima, koje mi je dao dragi Bog. Pljesak, koji ubirem ide njemu. Ja ne čitam ništa od onoga, što se o meni piše. Ja ne ću čitati niti vaš članak o ovom razgovoru. Glavna je stvar, kako mi stojimo s Bogom, a ne što novine o nama pišu. -

Bog će nam pokazati na dan Općeg suda, koliko je duša našlo svoj put k spasenju preko biskupa Sheena. Ipak se sa sigurnošću znade, da veliki obraćenici američkog javnog života, po njihovu priznanju, duguju svoje obraćenje ovom iz-

vanrednom čovjeku naših dana. Među onima, koje je Fulton Sheen doveo Crkvi nalaze se poznata i slavna imena kao na pr. bivši američki ambasador u Rimu, Clare Boothe Luce, glasoviti violinista Fritz Kreisler, automobilski industrijalac Henry Ford II, pisac i novinar Luiz Budenz, spisateljica Gladys Beker, filmska glumica Virginija Mayo, pjevačica Metropoliten opere Grace Moore i mnoštvo ostalih manje poznatih imena.

Za Fulton Sheena ipak su sva obraćenja samo djelo Božje milosti. Zanimljiv je razgovor, koji je veliki biskup vodio baš o tom pitanju sa spisateljicom Gretom Palmer. Evo, što on kaže:

- Mi svećenici ne obraćamo nikoga. Mi smo tek obični vrtlari, koji oremo,kopamo i zalijevamo, dok je Bog onaj, koji sije sjeme i njegova je riječ sunce duši, koja rađa obraćenjem. -

- Danas ima mnogo ljudi, koji teže za obraćenjem. Što ih potiče na to? - upitala je Greta Palmer.

- Mislim, da je glavni poticaj grijeh. Ljudi našega vremena ne zadovoljavaju se time, da im se tumače uzroci naših grijeha. Oni žele i hoće oproštenje svojih grijeha. Oni traže milosrđe. Za njim čeznu i htjeli bi ga postići. Mislim svakako, da su svećenici dužni s blagošću i ljubavlju primiti duše, koje su prošle kroz suze i oluje života. Naš

Gospodin nije nikad osudio one, koje je osudilo ljudsko društvo, jer su već njihovom osudom bili dosta kažnjeni. -

- Dobro, monsinjore, vi govorite o takvima,koji traže vjeru. Ali mogu li se obratiti i neprijatelji Crkve? -

- Mržnja je znak interesa. Stra - stven i fanatičan neprijatelj može se naći na putu do žarke i strastvene ljubavi. Evo, što sam doživio u prvim danima svoga svećeničkog života. Pozvao me je k se bi neki prijatelj i već me je na vratima upozorio: "Moja je snaha žestoka antiklerikalka". I doista je tako bilo. Jedva joj je pao pogled na moju svećeničku haljinu i već se njezina pljuvačka našla na njoj. Istoga se časa izgubila iz sobe. Majka ju je počela ispričavati, no ja sam joj rekao: "Ništa ne smeta. Ona sada ne shvaća, ali će biti prva, koja će se u ovoj župi obratiti."

Godinu dana sam molio kod svete Mise svaki dan za nju. Na koncu me je pozvala k sebi i saopćila mi, da imade tuberkulozu u tolikom stanju, da joj preostaje još nekoliko tjedana života. Počeo sam je poučavati u vjeronauku. Prolazili su tjedni s kojima smo računali, ali kad sam svršio s poukom, žena se je pridigla i počela oporavljati. Danas je već dva - desetpet godina od tada, a žena još u - vijek živi i vrlo je uzorna katolkinja.-

- O kako bi dobro bilo, da su svi svećenici puni vaše uvjerljivosti, i da

su nadareni rječitošću - rekla je spisateljica.

- Nije stvar u tome. No, kod obra - ćenja je glavno vrhunaravno gledište.Ono mi je često jasno kao na dlanu.Dok sam bio u Parizu na naukama, poznavao sam jednu ženu, koja je bila u svom obiteljskom životu do kraja nesretna. Kako je izgubila vjeru, nije nalazila više ništa što bi ju podržavalo, da i dalje živi.Odlučila se na samoubijstvo. Zamolio sam je neka odgodi za deset dana. Pristala je. Osam noći sam joj govorio o vjeri,ako se to uopće može nazvati govorom. Ona naime nije znala engleski, a ja sam francuski tako slabo poznavao, da sam svakog časa morao posegnuti za riječnikom. Tu dakle nije bilo nikakve prigode za govornika, a niti za bilo kakve izvanredne dokaze. Svu nadu za njezino obraćenje prepustio sam moći svoje molitve. Devetoga dana stupila je žena u Crkvu... -

Završavam ovaj prikaz o velikom Božjem čovjeku savjetom, kojeg nam je on dao, a mi bismo ga svi trebali dobro u - pamtiti:

- Želimo li mi katolici danas pomoći svijetu, najbolje ćemo mu pomoći, ako se molimo za njegovo obraćenje. -

M o l i t v a g l u m i c e
L o r e t t e Y o u n g

Razgovarao sam s jednom majkom,koja ima troje drage djece. Stanuje u gradu . Muž ima fakultetsku naobrazbu. Ekonomski dosta dobro prolaze. U obitelji vlada za ista harmonija i sreća. Otac i majka su u naponu svoje mladenačke dobi. Još se nisu približili ni četrdesetoj. Obitelj se smatra kršćanskom i po tradiciji i po uvjerenju. Pa ipak je u moju dušu zašla sumnja, kad sam nakon jednog razgovora morao staviti u pitanje njihovu vjersku pravovaljanost.

- Vjerujem u Boga i ja i moj muž. A nadam se da će vjerovati i moja djeca...- tako se je hvalila majka.

- Dobro je, gospođo. Ali to nije sve, što od vas Bog traži, - odgovorio sam odmah.

- Nije sve, istina je, ali mi se i molimo Bogu... -

- A zašto se najviše molite? - upitao sam znatiželjno.

- Bit ću vam iskrena. Molim se najprije, da Bog dade zdravlje mojoj djeci i mome mužu. Molim se za dobar uspjeh naše djece u školi. Napokon se molim, da nam Bog pruži ono, što nam je za život najpotrebnije. Ne molim se za bogatstvo, nego samo za kruh naš svagdanji...Velika

je skupoća, a velike su naše potrebe...-

- Moje je skromno mišljenje, da Bog ipak nije zadovoljan s vašim molitvama,- odlučno sam kazao.

- A zašto ne? - Žena je kao u čudu raskolačila oči.

- Jer zaboravljate ono najvažnije. Vi gledate samo na tijelo svoje djece, a na njihovu besmrtnu dušu zaboravljate.Kada ste preporučili Bogu duhovne potrebe svoje djece? Kada ste se pomolili, da vaša djeca uščuvaju u svojoj duši uvijek život posvetne milosti? Da im bure i oluje života ne iščupaju cvijet vjere i nevinosti? -

- Priznajem, na to nisam mislila...-

- A zašto ne bi, gospođo, darovali jedno dijete isključivo Bogu, da mu služi kod oltara. Zašto se ne molite,da postanete jednog dana majka mladomisnika?-

- Moj sin svećenik... - duboko je uzdahnula. - Ne bi bila s tim oduševljena. Od svećenika se danas mnogo traži...- Uostalom, mislim, da moja djeca nisu na to pozvana, - zaključila je s nelagodnošću ovaj razgovor.

Otišao sam, ali sam još dugo u sebi ponavljao čudnu majčinu logiku: - Uostalom mislim, da moja djeca nisu na to pozvana...- Tako nažalost govore bezbrojne majke i očevi želeći umiriti svoju savjest. A onda,tko je pozvan? Čiju je djecu isključivo Bog odredio, da postanu

njegovi svećenici? Zar samo onu sa sela, koja potječu iz porodice naših seljaka ? Kako će biti dovoljno svećenika, kad naši roditelji niti ne pomišljaju, da bi trebali biti počašćeni, ako bi Bogu darovali jedno svoje dijete?

Sjetio sam se jednog drugog razgovora, koji je vodila s jednim svećenikom slavna glumica Loretta Young, poznata zvijezda u filmu i televiziji, dobitnica najveće filmske nagrade Oskara. Taj je razgovor donio svojevremeno (1958.) mjesečnik "Foyer Notre-Dame".

- Godine prolaze i sve se više uvjeravam, da svatko mora ostvariti jedno obraćenje - govorila je glumica. - To je jedan razlog zbog kojega se moj muž i ja svake godine povlačimo u tišinu, da obavimo duhovne vježbe. -

- A koja je vaša najmilija molitva, Loretta? -

- Ja sam strašan prosjak, oče. Ja uvijek nešto pitam. I jednoga dana mi se učinilo, da stvari, koje sam molitvom isprosila, nisu bile toliko važne. Zato sam sastavila molitvu, koju molim svakog dana i pokušavam naučiti moja dva sina i kćer. Evo je: Molim te, Stvoritelju, daj mi jakost, da budem spremna ići svugdje, kamo me ti pošalješ. -

- Loretta, što biste rekli vi i vaš muž, kad bi Bog pozvao jednog vašeg sina, Petra ili Kristofa, da mu služi kao svećenik u ovoj zemlji ili u misijama? -

- To bi bio odgovor na naše molitve. Tom i ja smo proveli život u nemirnom svijetu. Susreli smo mnoge ugledne ljude. Imali smo sreću otkriti, da materijalni uspjeh nema ništa zajedničkog s pravim uspjehom čovjeka. Naprotiv to je zapreka pravoj sreći. Bez sumnje teško je vama svećenicima potpuno shvatiti, što znači za roditelje imati sina svećenika ili kćer redovnicu. To je za njih istinski uspjeh. -

- Loretta, želim vam zahvaliti na zadovoljstvu, što ste mi pružili ovim posjetom. -

- Više je to za mene sreća, oče. Kad dolazi svećenik, onda k nama dolazi glasnik Božji. -

Naši bi kršćanski roditelji trebali dobro zapamtiti onu don Boskovu, da je obitelj, koja je dala jednog svećenika, milija Bogu, nego da mu je sagradila veličanstvenu katedralu.

B o ž j i t r u b a d u r

Nema neba bez muzike, glazbe i pjevanja. Sveta je Crkva malo nebo na zemlji. I zato ni ona ne smije biti bez svoje glazbe, muzike i pjevanja. U njoj mora

ju započeti pjesme beskrajne sreće, koja će se nastaviti na cvjetnim poljanama vječnosti. U svetoj Crkvi ne smije se čuti samo šum pokajničkih uzdaha i suza, nego i radost i kršćanska nada... Dr. Ivan Merz

S pjesmom je čovjek oduvijek izražavao svoja najdublja čuvstva zahvalnosti, poklonstva i ljubavi, koje duguje svome nevidljivom Gospodaru. I u kršćanstvu je od prvih početaka pjesma postala najuzvišeniji oblik molitve. Plinije Mlađi opisuje u svojoj provinciji Bitiniji, gdje je bio rimski konzul, kako se kršćani "po običaju sastaju u određene dane prije no što sunce svane, da međusobno naizmjence pjevaju himne Kristu kao Bogu."

Sv. Pavao potiče svoje vjernike u maloazijskom gradu Kolosi: "Sa psalmima, himnima, duhovnim pjesmama zahvalno pjevajte Bogu u vašim srcima." Niti se danas Crkvi ne osporava, da je religiozna muzika i pjesma najveći domet, kamo se ljudski duh popeo. Poznata je misao velikog Mozarta, da bi čitavu svoju slavu dao, kad bi se mogao nazvati autorom jednog misnog predslovlja.

Stara je uzrečica: ako želiš nekoga osvojiti, onda mu najprije osvoji srce. A nema lakšeg načina, kako se može osvojiti ljudsko srce, nego upravo preko pjesme. Možda je ta misao i potakla Božjeg

trubadura p. Duval-a, da sa svojom gitarom i pjesmom osvaja ljudska srca za Boga.

Za nas je taj način apostolata neobičan. No kad bismo ga imali sreću slušati, siguran sam, da bi i naše srce zadrhtalo od uzbuđenja i ljubavi. Pariški "Le Monde" nakon jednog koncerta p. Duval-a piše:

- Dajući smjer pučkoj osjećajnosti s kojom se je tako divno sljubio, dajući mističnu vrijednost najljudskijim našim emocijama, otac Duval pronalazi u srcu masa žicu, koja može zatreptati... -

Aime Duval je katolički svećenik-isusovac. Po svome odijelu i vanjštini ništa se ne razlikuje od svih naših isusovaca, koje smo navikli gledati u bazilici Presv. Srca u Zagrebu. Rođen je 1919. svira i pjeva s gitarom u ruci. Ona mu je postala najomiljeniji prijatelj, kome povjerava svoje najintimnije tajne i s kojom propovijeda ljudima dobrotu i milosrđe našega Boga. On sam veli:

- Sviram na gitaru dan i noć! Pjevam, jer to Gospodin voli. Pjevam bolestan i kad sam zdrav, pjevam uz svoju gitaru prije i poslije propovijedi, kod stola i u krevetu, vani i unutra, na glas i potiho... -

Svojoj majci priča na završetku koncerta u velikoj dvorani Gaumont u Parizu gdje je bilo prisutno 5.000 slušatelja

među kojima i rođena majka:

- Znaš, davao sam koncerte u Puyu, u Švicarskoj, Dijonu, Bourgesu, na luksemburškoj televiziji, na belgijskom radiju, na radiju Touluose. -

Obilazi gradove, države i kontinente. Zalazi na pozornice, goleme stadione. Pjeva na ulicama, ne straši se ni gostionica, da svugdje, gdje ima njegove braće, donese iskru nade i ljubavi. On želi da preko svojih omiljenih chansona odstrani grijeh i utre put milosti. Zato je postao obljubljen te njegove pjesme i gitara sve više osvaja duše.

U Madridu ga je oduševljeno primilo preko 12.000 slušatelja. Isto toliko i u Londonu. U Zapadnom Berlinu 30.000 mladića i djevojaka urnebesno je pljeskalo smirenom i isposničkom liku u dugoj crnoj reverendi. Mjesečnik "Fetes et saisons" (listopad 1960.) donosi među ostalim i jedan razgovor s p. Duvalom.

- Oče, kako se možete uzdržati tako hladnokrvni u tolikoj slavi? - pitali su ga jednog dana.

- Molite, da ne postanem ohol - odgovorio bi iskreno. A onda je odmah nadodao:

- Moje srce pripada dušama ovih ljudi, koji mi pljeskaju i koji mi pišu. Mislim na njih svakog jutra, kad govorim sv. Misu... Za ništa na svijetu, ja ih ne ću razočarati... -

U svojim melodijama p. Duval se približava jednostavnim pučkim napjevima. U njihovom sadržaju izlijeva duh sv. Pisma. Naviješta ljudima najsvetiju i najspasonosniju istinu, da je Riječ tijelom postala i ostala među nama. Bog je još uvijek prisutan među svojom djecom. Nije nas ostavio i napustio. Zato on i pjeva u jednoj pjesmi:

- Vi, koji mislite, da je Bog u oblacima ne ćete nikada vidjeti njegova lica. Bog je u našim bližnjima, a trag se njegove dobrote nalazi razasut po cijelom svijetu... -

P. Duval, kao i njegovi kolege dominikanac p. Cocagnac, franjevac p. Bernardo i svjetovni svećenik Marcel Gauthier, koji na isti način s gitarom u ruci i pjesmom veličaju i slave našeg nebeskog Oca, zaslužuju punim pravom naslov "Božji trubaduri XX stoljeća". Završavam ovaj prikaz s toplim stihovima prve pjesme p. Duval-a, koja bi trebala biti i pjesma našeg života, bez obzira bili gitaristi ili ne:

Gospodine, moj prijatelju, ti si me uzeo za ruku,
Poći ću s tobom bez straha sve do na kraj puta,
Uputit ću se rado, pjevajući svoje pjesme,
A znam, da me čekaš na pragu tvoje lijepe kuće... -

D v i j e s t o p e d e s e t g o d i n a b e z s v e ć e n i k a

Pripadati Crkvi u isto vrijeme je milost i odgovornost. Svaki kršćanin je dužan doprinijeti svoj udio, da Crkva u vremenu ostvari svoju misiju, koja se sastoji u Spasiteljevim riječima: dođi kraljevstvo tvoje...

Pročitao sam u mjesečniku "Fetes et saisons" (veljača 1960.) jedan članak o herojskom djelu, koje izgleda naprosto nemoguće. Naime u japanskom gradu Nagasaki bilo je katolika, koji su sačuvali svoju vjeru iz generacije u generaciju, a da punih 250 godina nisu imali svećenika.

Početkom XVII. stoljeća nastalo je u Japanu strašno progonstvo vjere. Kršćani su bili ili protjerani ili osuđeni na smrt. Nestalo je i posljednjeg katoličkog svećenika. I moralo je proći punih dva i pol stoljeća, dok je ponovo prvi katolički svećenik stupio u Japan. Bio je to misionar p. Petitjean 1859. godine.

1865. sagradio je na jednom brežuljku japanskog grada Nagasakia crkvicu. Jednoga dana ušla je u nju grupa dvanaestak Japanaca. Predstavili su se svećeniku, da bi željeli razgledati crkvicu. Napokon se jedna žena ohrabri i upita svećenika:

– Da li vas je poslao plemeniti poglavica iz Rima? – Na potvrdni odgovor žena je nastavila:

– Imate li vi djece? –

– Vi i vaša braća u Japanu, eto djece, koju nam je Bog poslao – odgovorio je svećenik. – Mi ne možemo imati druge djece, jer smo Bogu zavjetovali kroz cijeli život djevičanstvo... –

Tada žena postavi još jedno pitanje:

– Gdje vam je slika svete Djevice?–

Misionar p. Petitjean odvede ženu k oltaru naše Gospe. Tada mu ona objasni čitavu stvar.

– Svi smo mi ovdje u crkvi kršćani. Zadnji misionari iz XVI. stoljeća rekli su našim predima: "Ako mi umremo ili nas istjeraju, drugi će svećenici doći. Vi ćete ih poznati, da su katolici prvo, ako budu poslani iz Rima, drugo, ako ne budu imali djece i treće, ako se budu molili Majci Božjoj. –

Žena je zaključila ovaj razgovor:

– Srce svih nas ovdje je kao i vaše. Evo, oče, koliko smo vas dugo čekali. –

Pa zar nije ovo herojsko djelo? Kroz dugih 250 godina, u tako teškim prilikama, jedna mala zajednica odoljila je svim kušnjama, progonima i nevoljama i sačuvala svoju vjeru. Sami su krštavali svoju djecu, zajednički se okupljali na molitvu, poučavali u vjerskim istinama i neprestano ih ponavljali svojoj djeci

kao najdražu i najsvetiju oporuku. Samo dva sakramenta, koje laici mogu davati , kad nema svećenika i kad se do njega ne može nikako doći, krštenje i vjenčanje, bila su dovoljna da sačuvaju njihovu pripadnost i vjernost svetoj Crkvi.

Bi li danas mnogi naši vjernici bili kadri, da bez svojih svećenika ostanu vjernici? Kad čovjek pogleda oko sebe tolíki broj onih, koji na tako jeftin način obračunavaju sa svojim Bogom, onda postaje jako skeptičan.

Nedavno u jednom našem mjestu došla djevojka svećeniku na zaručnički ispit pred vjenčanje.

- Da li ste učinili prvu svetu ispovijed i pričest? - upita svećenik.

- Svakako, - s puno pouzdanja potvrdi djevojka.

- Kada je to bilo? -

- Mislim 1947. godine. -

- Da li još poznajete glavne vjerske istine? -

- Slabo moj, oče, jer sam se kasnije zapustila, - iskreno je odgovorila djevojka.

- Sigurno ipak niste sve zaboravili. Sjećate li se, koliko ima bogova? -

- Ima dva, jedan katolički, a drugi pravoslavni, - glasio je odgovor.

Strašne su ove pojave. Kroz punih dvanaest godina ona je postala prava poganka. I očenaš je zaboravila. Sličnih prizora doživljavamo svaki dan. U kršćanskoj sredini, gdje postoje svećenici i crkve, pa se ovakve stvari zbivaju. Zar se ne ćemo zamisliti?

Kolika je dakle odgovornost na našim obiteljima, koje tako malo pažnje posvećuju solidnom kršćanskom odgoju svoje djece. Kod mnogih očeva i majki, kad jednom legnu u grob, njihova će djeca nastaviti životom, koji više ne će imati ništa zajedničko s Kristom i Crkvom...

A što će im tada Krist reći?...

M i s m o n a p r a z n i c i m a

Za ljetne sezone turisti sa svih strana dolaze na more. Žele se malo osvježiti, odmoriti i otpočinuti. Žele vidjeti nove krajeve, steći nove spoznaje, obogatiti kulturu svoga uma i srca novim doživljajima. Pa to je sasma razumljivo. Ali ipak ima nešto i nerazumljivo.

U jednu crkvu, koja je proglašena zbog svoje starine i umjetničke ljepote kulturnim spomenikom, došla je grupa djevojaka. Žele razgledati to monumentalno djelo naše starodrevne povijesti. Ali su došle tako odjevene, da čovjek ni u svojoj vlastitoj kući ne bi se tako pokazivo pred drugima. Upravo se je toga časa našao unutri i svećenik.

- Idete li vi u kazalište, - upita

ih svećenik.

- Čudno pitanje - odgovori jedna od njih. - Kazalište je kulturna potreba savremenog čovjeka... -

- No, dobro. Ali mene interesira, da li tako odjevene polazite na kazališnu predstavu? -

- Jasno, da ne ovako. Uostalom ako vas to interesira potražite neku reviju za ženski svijet, pa ćete tu naći propise, kako se mora žena obući, kad polazi u kazalište - dodala je jedna malo zajedljivo.

- Molim, samo još jedno pitanje, Vi sve sigurno volite ples. I kad polazite na zabave i svečane plesove, vi oblačite dugačku haljinu, da vam se po ulici vuče.

- I to je istina. Imate li što protiv toga? -

- Nemam, - odgovori svećenik mirno- Nego želim ustanoviti jednu žalosnu činjenicu, da za kazalište postoje posebni propisi o odijevanju, tako isto i za ples, samo u crkvu može se dolaziti kao na plažu. Zar tu ne vrijede propisi morala i osnovna pravila pristojnosti, koju dugujemo Božjoj kući? -

- Mi se nalazimo na praznicima i ne želimo biti robovi nikakvih vaših srednjovjekovnih formi, - jedna je prkosno završila. A onda su se sve "povrijeđene" u svom ponosu povukle iz crkve...

Mi se nalazimo na praznicima... To je eto dovoljan razlog, da čovjek izgubi

svaki stid i osjećaj moralne odgovornosti. Kao da za praznike više ne vrijede nikakvi obziri i nikakve obaveze. Eto,to je ono nerazumljivo...

Bili bi nepravedni, ako bismo sve turiste gledali s tog stanovišta. Mnogi turisti služe svojoj braći ne na sablazan, nego na dobar i poučan primjer. Vidio sam ih vlastitim očima kako pristojno odjeveni na Prvi petak u mjesecu dolaze k sv. Pričesti. Kako svake nedjelje pobožno slušaju sv. Misu. Oni znadu, da za dušu ne postoje praznici. Kao što znadu, da nema praznika niti za pristojno odijevanje.

U tom istom gradu i u isto vrijeme boravila je neka katolička obitelj iz Engleske. I oni su turisti. Otac, majka i troje odrasle djece. Kulturni ljudi, koji su obišli mnoge zemlje i gradove. Ali ne samo da se na njima nije vidjelo nikakve nastranosti u odijevanju, kako to znaju činiti mnogi strani turisti,nego ih se opazilo, da su dvije uzastopne nedjelje u 8 sati bili kod sv. Mise i da su svi zajedno oba puta pristupili i k sv. Pričesti. Ti znaju, da su i praznici vrijeme, kada treba Bogu služiti i kada treba o njemu svojim životom i primjerom drugima govoriti.

Belgijski časopis "Foyer Notre-Dame" donio je u jednom svom broju lijepu crticu pod naslovom: Svjetionik.

- Na obalama mora, svjetionik na pučini...

Sam je, okružen morem, koje se va - lja u ritmu plime i oseke, udaraju ga valovi, zatim se od njega povlače,

Snažni ga vjetar šiba ili povjetarac miluje...

Izgleda beskoristan za ljude, koji putuju po zemlji i po moru.

Ipak, koju li uslugu pruža samo svojom prisutnošću,

Danju ga mornari gledaju i isprav - ljaju svoj put izbjegavajući grebene.

Noću pak sa svojim tornjem, koji dosiže oblake i iz kojega bez prestanka izbija mlaz svijetla, čisti horizonte i razgoni tamu... -

"Sam, ali sijač svijetla", zapisano je na podnožju nekog svjetionika...

Svaki kršćanin, mlad ili star, svećenik ili laik, na poslu ili na prazni - cima mora također biti "sijač svijetla" na ogromnoj pučini svijeta... Odasvud zapljuskuju valovi, prema plimi i oseki ideja, kaprica i mode... Treba odlučno stati usred valova sudova i slika, koje donosi štampa, kino, radio i razgovori.

- Vi ste sol zemlje, veli Gospodin, ako se sol pokvari, čime će se osoliti?-

B i j e l a   v r a n a

- Bio sam pozvan danas na ručak kod dr. B. - pričao je prijatelj svome drugu.

- Čovjek bi ti morao zavidjeti, što si se približio visokom društvu. Zanima me, što se je slavilo? - znatiželjno ga je upitao.

- Zar ne znaš, da doktor slavi imendan. Zaista je spremio dobar objed. Bilo je mnogo uzvanika i muškog i ženskog roda.

- Izgleda, da si se ti toliko oduševio, da bi poželio svake sedmice slaviti nečiji imendan - zajedljivo ga je peckao.

- Zaista, to ne bi bilo loše. Ali ostavimo šalu na stranu... Nego u svem tom svečanom raspoloženje, jedna me je stvar iznenadila... -

- Da čujem o kakvom se incidentu radi... Da se nisu čaše razbijale...? -

- Ni govora o tome... Većina uzva - nika, koje sam ja poznavao bila je od onih, koji se svake nedjelje susretaju u crkvi. Pa ipak nitko se nije prije ručka niti prekrižio... -

- A jesi li ti? -

- Kad sam vidio, da to stariji ne čine, nisam onda ni ja. Pa zar ću ja jedini biti "bijela vrana"...? -

- Ti si se pokazao slabić kao i svi ostali. Možda su i drugi osjećali to i -

sto u srcu, ali obazirajući se na druge nitko se nije usudio... Eto to je naše kršćansko "junaštvo" - završio je razgovor stari drug.

Kao neka užasna pošast zavladao je u nama neki lažni stid, da svoja najdublja i najsvetija uvjerenja ispoljavamo samo u zatvorena četiri zida svoje sobe. Kao da je postala sramota biti kršćaninom? Kao da je nekulturno u javnosti se pokazati Kristovim sljedbenikom? Kao da bi znakom križa pokazali zaostalost?

Pred nekoliko godina bio je bivši predsjednik talijanske vlade Scelba u Americi. Na povratku iznio je dopisniku torinskog lista "La stampa" svoje utiske iz puta po Americi. Među ostalim kazao je i ovo:

- Američki narod je ozbiljan, usprkos nekim manifestacijama, koje mogu izgledati djetinjaste. To je mladi narod pun vjere, te prihvaća ozbiljno stvari,u koje vjeruje. Na primjer teško je drugdje naći toliko pobožnosti. Na banketima, kojima prisustvuju dvije tisuće ljudi, kao i u obiteljskom krugu, nitko ne prinosi komadić kruha ustima, a da prije toga nije zazvao blagoslov Božji. To je zaista jedinstvena slika kad vidimo dvije tisuće ljudi, kako se krste u isto vrijeme. Isto je tako bilo utješljivo iznenađenje vidjeti Einsenhowera za ručkom, kako ustaje i moli Boga za milost, te se dva puta krsti. Trebalo je vidjeti

s kakvom se sabranošću krste svi američki ministri počevši od Fostera Dullesa.-

A mi se radi ljudskog obzira ne križamo, radi ljudskoga obzira ne idemo k sv. Misi, ne primamo sv. Pričest, radi istoga obzira i kukavičkog straha pljujemo po svojim najvećim svetinjama. Što je još ostalo od našeg kršćanskog ponosa? Od naše žive i praktične vjere? Od Božjih zapovijedi u javnom životu?

18. veljače ove godine gostovala je u Zagrebu naša zemljakinja, poznata operna pjevačica, član njujorške Metropoliten opere Lucille Udovich. Pjevala je u naslovnoj ulozi slavne Puccinijeve opere "Tosca". Kazalište je bilo do zadnjeg mjesta ispunjeno, a zagrebački "Vjesnik" u svom broju od 21.II.1961. je napisao, da je pjevanje Lucille Udovich bio "doživljaj, koji se pamti... Vrhunac njezine interpretacije bila je arija na kraju drugog čina, koju je na traženje publike morala opetovati... "

Oduševljeni posjetioci obasuli su je cvijećem i beskonačno dugim aplauzom. Sutradan je bila nedjelja. Mnogi zagrebački vjernici ugodno su se iznenadili, kad su nešto malo prije podne ugledali slavnu pjevačicu, kako izlazi iz limuzine i polazi u katedralu na podnevnu sv. Misu. Zauzela je obično mjesto među vjernicima. Ali se nije ustručavala sklopiti svoje ruke, nije se ustručavala kleknuti

za vrijeme podizanja i pobožno se moliti onome, koji je toga časa u prilikama Hostije dolazio na oltar. Ona je svijesna ove velike istine, da je čovjek najveći onda, kada je na koljenima pred svojim Bogom.

Svima nama je Isus uputio onu opomenu: - Tko se zastidi mene pred ljudima, zastidit ću se i ja njega pred Ocem svojim nebeskim... -

T o n i j e m o j p o s a o

A. Mertel je u jednoj rečenici izrazio potresnu istinu: Ima mnogo ljudi, koji umiru, a da o Bogu nisu nikada ni - koji umiru, a da o Bogu nisu nikada ni kome govorili. Zamislite sada čovjeka, koji je živio na zemlji punih šezdeset godina. Koliko je riječi izgovorio? Tko bi to mogao izračunati? Koliko beskorisnih razgovora, ogovaranja i šupljih debata? Koliko možda grešnih i sablažnjivih govora? Samo o Bogu nikome i nikada ni riječi. Jedna užasna bilanca.

Mislite, da ovakvih kršćana ima malo. Nažalost usuđujem se kazati, možda su oni i najbrojniji. Nedavno sam u jednom našem mjestu stupio u razgovor s jednim mladićem. Kršanin je i po uvjerenju i po obiteljskoj tradiciji. Znam, da i vrši najglavnije kršćanske dužnosti savjesno. Nema nedjelje bez Mise. Nema godi-

ne, a da ne pristupi bar dva puta k sv. Pričesti. U jednu riječ računa s Božjim zapovijedima i u svom privatnom životu. Ali ja sam ipak upoznao golemu prazninu u zgradi njegove vjere.

- Slušaj, Mladene, je si li ti jedini, koji posjećuje crkvu u tvom mjestu? - upitao sam znatiželjno.

- Nisam sam... Ima još mladića, koji sa mnom redovito idu k Misi. Nema ih puno, ali se još uvijek nađe...

- A kako je u tom pogledu s tvojim drugovima radnicima?

- S njima je u tom pogledu mnogo gore. Iz mog odjeljenja ne znam, da li uopće netko ide u crkvu. Uostalom, ja o tim problemima s njima nikad ne razgovaram.

- A zašto ne razgovaraš?

- Smatram, da to nije moj posao. Da li oni vjeruju ili ne, to je njihova privatna stvar. To se mene ne tiče, - tako je odlučno odgovorio Mladen.

Ovo je životna parola mnogih modernih kršćana: "To se mene ne tiče... To nije moj posao..." Eto što je ostalo u praksi od našeg kršćanskog apostolata. Za kršćane prvih vremena bilo je napisano: "Nisu prestali ni jedan dan, da uče i propovijedaju" (Dj.Ap.5,42). Oni su propovijedali Krista u svojim riječima i svojim životom, a mi smo mnogi zatajili i u jednom i u drugom.

Mjesečnik "Foyer Notre-Dame", veljača 1959. donio je kratki prikaz o komadu "Proces Isusov", koji je napisao Diégo Fabbri. Komad se je prikazivao u Parizu pred 8.000 pariških studenata, 16. prosinca 1958. godine. Za čitavo vrijeme trajanja predstave gledaoci su s puno pažnje i sabranosti pratili ovaj dirljivi komad.

Mladi ljudi su još više bili uzbuđeni, kada se je predsjednik improviziranog suda s pozornice obratio gledaocima ovim riječima:

- Moram vam iskreno reći, da nisam slutio, da mnogi među vama imaju tvrdu vjeru u Isusa iz Nazareta. To sada u ovom času otkrivam. Zbunjen sam i potresen.

Pitam vas, dragi gledaoci, kako s tom vjerom, koju čuvate na dnu srca i s tim poletom niste sposobni promijeniti svijet? Kako ga ne obratite? Što vam nedostaje? Zašto skrivate ono što imate najdragocjenije u sebi, mjesto da to očitujete: Zašto? Kažite mi! -

Bila je to ganutljiva molba, na koju je odgovorila s dirljivom iskrenošću jedna djevojka s ulice:

- Zašto? Vi nas pitate... Jer ne mislimo na to. Ne sjetimo se toga... To je, kako ste vi rekli, u nama na dnu ukopano. To se ne diže... I mi živimo, činimo sve, kao da taj osjećaj uopće ne postoji u nama... Prolaze dani, mjeseci i nekada

godine, a da i ne pomislimo na to. -

Zar ne, još uvijek postoji mnogo kršćana, ali malo apostola, koji bi shvatili svoju veliku dužnost. Vi ste svijetlost svijeta, to je poruka Kristova. A gdje je naše svijetlo, kad ga ne vide ni oni, koji su s nama u najbližoj okolini. A vi, koji vidite, što radite sa svijetlom? - pita kršćane našeg vremena pokojni Paul Claudel.

Svi bi mi trebali svakog dana moliti s Katarinom Mansfield: "Gospodine,daj da budem kao kristal, da tvoja svjetlost sjaji kroz mene... "

M i s l i m o
n a b i j e d u d r u g i h

Zemlja je brojila 1900. godine 1 milijardu i 608 milijuna ljudi. 1950. godine 2 milijarde 378 milijuna ljudi,dok se 1980. godine očekuje, da će na svijetu biti 3 milijarde 600 milijuna.

Zapadna Evropa, Sovjetski Savez, Sjeverna Amerika zajednički čine 1 trećinu stanovnika zemaljske kugle, a raspolažu sa tri četvrtine namirnica od čitavog proizvoda na svijetu.

U Zapadnoj Evropi ima 15 % cjelokupnog stanovništva naše zemlje, a jedna trećina živežnih namirnica. U Aziji ima

50 %. stanovništva, a tek 17 % namirnica cjelokupne svjetske proizvodnje.

Prema pisanju američke revije "Time" smatra se, da je u Sjedinjenim Državama samo kroz 1957. godinu potrošeno oko 4 milijarde dolara za njegu kože i kozmetičkih sredstava. U toj zemlji ima oko 100.000 kozmetičkih instituta. U institutu Rubinstein izreda se 74.000 žena svake godine radi tjelesnog uljepšavanja. Žena, koja ostaje čitav dan u tom institutu troši do 1.200 dolara, samo da bi njena koža bila više ili manje svjetlija.

I to se događa nakon dvadeset stoljeća, otkako se Krist pojavio na svijetu. Obraćajući se jednoj grupi političara u Washingtonu, biskup Fulton Sheen rekao im je između ostalog i ovo:

- Jedna trećina čovječanstva u svijetu ide svake večeri gladna leći.

Jedna četvrtina pučanstva naše zemlje zarađuje manje od jednog dolara mjesečno, a dotle se u Sjedinjenim Državama troši na alkohol prosječno pet dolara po stanovniku svake sedmice.

Nikada u povijesti svijeta nije bilo toliko bogatstva, ali i nikada nije bilo toliko bijede.

Naša moralna obaveza pomoći siromašnima dolazi od činjenice, da mi imamo viška i da je višak bogatih potreba siromašnih.

Poganin Terencije je rekao: ljubav počinje od samoga sebe.

Međutim, Isus nas uči u priči o milosrdnom Samaritancu, da ljubav počinje daleko do nas sa ljudima, koji nisu naše narodnosti ni iz naše zemlje.

Zemlju i sva njezina bogatstva stvorio je Bog za sve narode na zemlji, a ne samo za povlaštene pojedince.

Zaostali narodi trebaju naše mašine za svoja polja, naše tekstilne proizvode za svoje tijelo, našu obuću za svoje noge i naše žetve za svoje prazne želuce.

Oni su siromašni, ali i mi smo siromašni na svoj način, jer trebamo na sebe privlačiti Božji blagoslov.

Njihovi su želuci prazni, kažemo mi. Ali može biti da su i naša srca prazna.-

Ali nemojmo samo upirati prstom na grijehe drugih. Radije učinimo i mi ispit savjesti; Zapitajmo sebe, što smo učinili, da ublažimo bijedu svoje braće? Znademo li se nečeg odreći, da bi time otrli koju suzu i utješili ožalošćeno srce?

Evo divne molitve, koju je sastavio poznati francuski duhovni pisac Mischel Quoist, a koja bi trebala biti naša svakodnevna molitva:

- Gospode, nauči nas ljubiti. Da se ne zadovoljavamo ljubavlju onih, koje mi ljubimo.

Gospode, nauči nas više misliti na druge. Da ljubimo najprije one, koji nisu ljubljeni.

Gospode, nauči nas patiti s patnjama drugih.
Gospode, daruj nam milost, da ispunimo svaku minutu našeg života. Da budemo skromni u sreći, jer pokraj nas posto je milijuni, koji žele ljudski živjeti,
oni su također tvoji sinovi i naša braća,
a umiru od gladi,
ali ne zaslužuju, da umru od gladi.
Umiru od studeni,
ali ne zaslužuju, da umru od studeni...
Gospode, nemoj dopustiti, da mi sami budemo sretni.
Daj nam upoznati opću bijedu i oslobodi nas od nas samih... -

O n a j, k o j i m o r a u m r i j e t i

Uistinu nema ništa ljepše, nego kad smo jednu dušu učinili manje žalosnom. P. Verlaine

Nedavno se kod nas pod gornjim naslovom prikazivao odličan film Jules Dassin-a, koji je dobio priznanje od Internacionalnog kat. biroa za film. Radnja je filma uzeta iz romana "Ponovo raspeti Krist", koji je napisao grčki pisac Nikos

Kazancakis.
Ako se usporedi film sa samim djelom, onda se odmah osjeća, da je filmska obrada djela štura i manjkava i da se režiser Dassin i suviše zaustavio na onoj vanjskoj i revolucionarnoj strani, koja je išla na uštrb divnom idealu Kristove ljubavi, koji samoga sebe poistovjetuje sa svakim bijednikom i prosjakom.
"Ponovo raspeti Krist" roman je, koji Kazancakis smatra svojom duhovnom oporukom. Krist me mučio, veli pisac, od mog djetinjstva. To tako tajanstveno i stvarno jedinstvo čovjeka i Boga, to tako ljudsko i tako nadljudsko pomirenje i sjedinjenje Boga i čovjeka. Nekim umjetničkim djelom htio sam se osloboditi ove muke. Napisao sam o Kristu lirskih pjesama, zatim jednu tragediju, ali ova me djela ni su olakšala. Ponovo sam se prihavatio ovog predmeta u mojoj epopeji Odisejada, gdje sam Kristu posvetio čitav jedan ciklus, ali ni to me nije oslobodilo. Zatim sam napisao roman "Posljednja napast" koji je čitav posvećen Kristovu životu. U mojoj najnovijoj knjizi "Ponovo raspeti Krist" ovaj božanski lik kruži oko mojih osoba i prožima dušu heroja. -
Radnja ovog romana odvija se u jednom malom grčkom selu, koji živi pod okupacijom Turaka. U selu vlada običaj, da se svake sedme godine javno prikazuje Muka Kristova. I pop Grigorije bira među svojim vjernicima one, koji će glumiti

pojedine uloge u Kristovoj muci.

Ali najednom stiže u njihovo selo tužna povorka siromašnih izbjeglica, kojima su Turci selo zapalili i koji sad traže utočište kod svojih sunarodnjaka, pozivajući se na njihovo kršćansko srce. Tu prašnu i iznemoglu povorku predvodi pop Fotis.

Razvijaju se dramatske scene između dvaju mentaliteta kršćana, između onih, kojima je Krist pogodan plašt, da čuvaju svoja dobra, svoje interese, svoju udobnost i mir između onih, koji poniru u pravi duh Kristove ljubavi, kad nam govori: štogod ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili. Protagonisti ovih različitih shvaćanja su dva svećenika: pop Grigorije i pop Fotis.

- Tko ste vi? - upita pop Grigorije strogim glasom. - Zašto ste napustili domove? Što ste došli tražiti ovdje? -

- Oče moj - odgovori svećenik izbjeglica mirnim i odlučnim glasom - ja sam Fotis, parok jednog udaljenog sela, koje se zove sv. Đorđe, a oko mene vidiš ljude, koje mi je Bog povjerio. Turci su spalili naše selo, otjerali nas sa naše zemlje, pobili sve one, koje su mogli da stignu. Mi ostali, mi smo im izmakli i otišli smo noseći sobom ono, što nam je najdragocjenije: Krist je stao na čelo grupe i vodio je naše korake. Mi tražimo novu zemlju da se smjestimo... -

Otac Grigorije je podigao svoju krupnu ruku:

- Ono, što se događa u svijetu - izjavio je on snažnim glasom - događa se po volji Božjoj, odozgo on vidi zemlju, on drži u svojim rukama vagu i mjeri zasluge i pogreške. On ostavlja Likovrisi, da uživa u svojim dobrima, a vaše selo baca u jad. Sam Bog zna, kakve ste grijehe počinili... -

- Oče Grigorije - odgovori pop Fotis obuzdavajući gnjev, koji je počeo rasti u njemu - i ja sam isto tako sluga Svevišnjega. I ja isto tako čitam sv. Pismo, ja isto tako držim u svojim rukama putir s tijelom i krvlju Kristovom. Htio ti ili ne, mi smo ravni jedan drugome. Svejedno, što si ti bogat, a ja siromašan, svejedno je, što ti imaš masne livade, na kojima paseš svoje stado, a ja, kako vidiš, nemam čak ni jedan komadić zemlje, da se po njemu ispružim, svejedno pred Bogom mi smo jednaki. A možda sam ja bliži Bogu, jer sam gladan... -

Sve se oči ovlažiše suzama, jeza prođe kroz gomilu... Samo dva svećenika nisu plakala: jedan zato, što više nije imao suza, pošto je preživio mnoga iskušenja, a drugi zato, što je bio zaokupljen jednom jedinom brigom, kako da se oslobodi ove izgladnjele horde i njezina vođe, čiji su vatreni govori uzbudili duše... -

Izbjeglice su prisiljeni otići u pu

sto polje nedaleko sela i tu proživljava ti teške dane prognanika, kamo ih je pustila sebičnost braće "kršćana".

Manolios, skroman pastir, kome je povjerena Kristova uloga u Muci sve dublje prodire u život svoga Spasitelja i tajnu njegove nauke. U svom ljudskom liku želi ostvariti bar mali djelak dobrote i ljubavi, koja je resila božanskog Učitelja iz Palestine. Manolios diže svoj glas i otkriva prljave savjesti mogućnika, otkriva veo modernih farizeja, koji svojim nekršćanskim životom demantiraju Krista. I kao što se je nekada Isus za - mjerio mogućnicima povlaštene farizejske kaste i velikom židovskom vijeću te radi toga bio predan na smrt, tako je i Manolios bio onaj, koji mora umrijeti, jer želi zemaljska dobra dati i onima, koji umiru od gladi...

Ovaj veliki roman jest veliki naš ispit savjesti. Što smo učinili od Gospodinove zapovijedi ljubavi? Sudac svega svijeta uputit će na svršetku vremena strašne riječi vječne osude onima, koji budu na njegovoj lijevoj strani:

- Idite prokleti u oganj vječni... Jer sam ogladnio i niste mi dali jesti, ožednio i niste mi dali piti, gol i ni - ste me obukli... - (Mt. 25,39).

Nezaboravne su riječi oca Fotisa, koji govori svojim izbjeglicama, kako je i njima nekada udobnost i bogatstvo otupilo srce, da pokraj sebe nisu vidjeli bi-

jedu drugih.

- Mi smo počeli u našem prebogatom selu, da zahirujemo, da jedemo mnogo i da našu dušu opterećujemo mesom. Sa mi - rom, sa sigurnošću, blagostanjem tijelo se osmjelilo i smrvilo dušu. Mi smo sebi govorili: sve je dobro, pravda vlada na svijetu, nitko nije gladan, nikome nije hladno, ne može biti bolje u najboljem od svih svjetova... Onda se je Bog smilovao nama. Poslao nam je Turčina, koji nas je uništio i izbacio na ulicu. Bili smo žrtve nepravde i vidjeli smo, da je svijet pun nepravde. Bili smo gladni, bilo nam je hladno i vidjeli smo, da glad i studen postoje. I vidjeli smo još ne - što: da pored onih, koji su gladni i kojima je hladno ima drugih ljudi, koji jedu za četvoricu, koji se ne odvajaju od svoga ognjišta i koji gledaju svoje bližnje gole, izgladnjele i koji se na to smiju. Nesreća nam je otvorila oči... Neka je hvala Gospodu Bogu. -

Kako je uvijek suvremena misao Isusova ljubimca sv. Ivana:

- Tko ima blago ovoga svijeta i vidi brata svoga u nevolji i zatvori mu svoje srce, kako ostaje Božja ljubav u njemu? Djeco, ne ljubimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom, (I.Iv. 3,17--18).

D a l i s u o n i s r e t n i?

Jedna od najvećih žalosti našeg tužnog bića je ta - piše Wagner u knjizi "Budi čovjek" - što smo uvijek željni ljubavi, koja bi vječno trajala i što oko nas imamo, da zavolimo samo takve stvari, koje mogu propasti i osobe, koje svakog dana možemo izgubiti. Stoga je potrebno, da pribjegnemo ljubavi prema Bogu, ne da bi postali ravnodušni prema ljudskim osjećajima već naprotiv, da bi im time pribavili trajan osnov.

Stara Augustinova tvrdnja obistinju je se u životu svakoga od nas prije ili kasnije: nemirno je srce moje, dok ne počine u tebi, Bože.

Časopis "Foyer Notre-Dame" pitao je svoje čitatelje, koji su se odlučili da svoj život isključivo posvete Bogu i svome bližnjemu, da sami napišu nekoliko redaka o svom pozivu. Evo što su odgovorili neki mladići:

- Povjeravam vam ovu divnu tajnu kao svome prijatelju, jer mojim roditeljima nažalost ne mogu još to reći. Htio bih iz svoga života učiniti jedan "Magnifikat". I ja sam odgovoran za sudbinu svoje braće. Nikada ne želim imati odmora, dok je Krist tako malo poznat u ovom nekršćanskom svijetu. Krist me osvaja i želim se u njemu izgubiti. S njegovom ljubavlju i ja pokušavam ljubiti. Plakati

s njegovim suzama... Želim postati sasvim malen među najmanjima, jer maleni posjeduju istu vrijednost u Božjim očima kao i bogati. Krist želi ući u tvornice, u polja, u bijedne kolibe... Ljubav se objašnjava samo ljubavlju. To je jedna divna avantura, koja će vječno trajati...

Drugi neki mladić piše:

- Stvoritelju, podaj mi tvoju milost. Ona mi je tako potrebna. Pomozi mi, da budem plemenit i podupri me u časovima žrtve. Jasno mi pokaži ono, što moram činiti: slijediti te potpuno ili ostati samo čovjek zauvijek.

Naša Gospo, ti koja si bila najljepša od svih žena, napuni moje srce svojom ljubavlju. Utješi me ti, koja znadeš za svu dražest, koja dolazi od mojih sestara, mladih djevojaka, koje susrećem na svom putu. Djevice, poljubi moje čelo i taj tvoj znak neka zamijeni sve poljupce, koje ću žrtvovati. Čuvaj moje srce u časovima teških napasti. Drži me svojom rukom i dovedi me k oltaru. -

- Moje zvanje ima za polaznu točku- piše treći mladić - onu rečenicu iz Evanđelja: "Žao mi je naroda". Ovaj tjeskoban Kristov krik učinio je, da odgovorim na njegov poziv. I što više napredujem, više uviđam, da treba pod svaku cijenu staviti malo kvasca u tijesto, da bi se spriječilo kvarenje svijeta, koji sve dublje pada. Stvoritelj je mnogo učinio

za mene, pa zašto ne bih ja učinio nešto za njega. Bogu odbiti moju suradnju, bio bi kukavičluk. -

I djevojke su izrazile svoje mišljenje:

- Mi smo dvije prijateljice 19-godina. Odlučile smo postati redovnice. Kad smo čule taj poziv, naša je odluka bila, da svoj život potpuno posvetimo Bogu. Ne radi se nipošto o"gromu iz vedrog neba", već o promišljenoj odluci. Besmisleno govore oni, koji tvrde, da se redovnice odriču ljubavi. Ako se odričemo bračne ljubavi, predajemo se bez diobe Kristovoj ljubavi, da u njemu živimo. Naša želja, da se predamo njemu, tijesno je povezana sa željom, da sudjelujemo u širenju njegova kraljevstva. Ovo predanje je pravi poziv žene. -

- Poziv za životom u Kristovoj službi - piše druga djevojka - osjetila sam preko jedne prijateljice, koja je postala božanskim instrumentom, jer mi je znala otkriti Krista i dovesti me k njemu. U isto vrijeme na primjeru njezina sasvim predanog života, osjetila sam plamen velike ljubavi, koja me je zapalila i sada sam spremna živjeti samo za Boga. -

Ovi mladi ljudi svega su se odrekli, što moderni čovjek smatra vrhuncem svoje sreće na zemlji. Pa ipak nam intimni reci svjedoče, da su njihova srca smirena i njihove duše sretne u Bogu, koji obnavlja njihovu mladost svojom milošću

i svojom vječnom ljubavlju.

To je u svom životu doživjela i slavna plivačica Marija Sharkey, koja je zbog svojih izvanrednih uspjeha u plivanju prozvana "čudom Kanade". Kad je odlazila na plivačko natjecanje u Australiju putem susreće dvije časne sestre, koje su odlazile na otok gubavaca,kao bolničarke. Ovo je bio snažni poziv milosti , kojemu se Marija nije mogla otrgnuti. To su prave junakinje, kliče ona i toga časa odluči, da će poći njihovim stopama.I danas se Marija Sharkey pod redovničkim velom nalazi među gubavcima na Salamonskim otocima, natječe se u kršćanskoj ljubavi prema svojoj najzapuštenijoj braći.

Naše je srce, veli iskusni duhovni pisac p. Plus, po svom nadnaravnom preodređenju pozvano, da živi u neizmjernosti. I dok ga neizmjernost ne ispuni, ono će uvijek ostati prazno.

Tebi sam darovao mladost,zamamne, raskošne snove,
Bijelih se odrekoh ruža,proljetnog jorgovana,
Na križ sam pribio srce,Gospode, samo rad tebe,Kriste,hosana,hosana!

Sanjo o vječita moja,moja najsvetija misli,uzroče bolova mojih,meleme bezbrojnih rana.Moja najsjajnija zvijezdo,moja najmilija nado, Kriste,hosana,hosana.

Kušajte i vidite, kako je dobar Gospodin,
Blago čovjeku, koji se njemu utječe.
(Ps. 33)

\+ + +

Sadržaj

III. KRŠĆANSKI ŽIVOT

IV. NAŠ APOSTOLAT